

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelése alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1908 február 27. d. u. 4 órakor. Közgazdasági szakosztály ülése.
" márczius 12. d. u. 4 órakor. Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
közzgazdasági szakosztályának

1908. évi február hó 27-én (csütörtökön) délután 4 órakor a „Köztelken” tartandó ülésére.

Tárgy:

Pósch Gyula dr. előadása az „Ingó jelzőalagút szervezéséről”.

Zselénski Róbert gróf s. k.,
szakoszt. elnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának

1908. évi márczius hó 12-én (csütörtök) d. u. 4 órakor a „Köztelken” tartandó ülésére.

Tárgy:

Fejőstehenek okszerű takarmányozása. Előadó: Weiser István dr.

Teleki Arvéd gróf s. k.,
sz. o. elnök.

Értesítés.

Több ízben elhangzott kívánság folytán egyesületünk elhatározta, hogy az üzemi osztály munkakörébe az **adókönyvek felülvizsgálását** is felveszi és a három éven belüli, el nem évült adótulfizetések visszatérítését kieszközli.

Szárazság és más elemi csapások esetén a bejelentési eljárásokról és az adóelengedés jogosultságáról szakértője útján tájékoztatást nyújt, továbbá utbaigazításokat ad minden az adóügyre vonatkozó kérdésben.

Az adókönyv-ellenőrző iroda rozsdá és más elemi kár, szárazság stb. esetén az adóelengedés kieszközlésére szükséges lépésekről a gazdákat tájékoztatni fogja.

Felhívjuk t. tagjainkat, hogy az adóügyekre vonatkozó összes kérdésekben szíveskedjenek az OMGE. üzemi osztályához fordulni, ahonnan a szükséges szaktanácsokat mindenkor készséggel megadjuk.
Igazgató.

Felhívás műtrágyázási versenyre.

A műtrágyázási verseny jelentkezési határideje január 20-ára volt kitűzve, de indokoltan látta egyesületünk a jelentkezési határidő meghosszabbítását, úgy, hogy a jelentkezési határidő február hó 29-re állapított meg. Felkérjük a résztvenni óhajtokat, hogy jelentkezéseiket február 29-ig okvetlen küldjék be az OMGE. titkári hivatalának. A verseny iránt érdeklődőknek a titkári hivatal megkeresésre megküldi a pályázati feltételeket.

Luxuslővásárok a Tattersallban.

Az „OMGE.” védnöksége alatt a Budapesti Tattersall-társaság által rendezett f. évi tavaszi luxuslővásárok a következő napokon tartatnak: az első tavaszi XXXVIII. sz. vásár márczius hó 21., 22. és 23-án, a második tavaszi XXXIX. sz. vásár április hó 26., 27. és 28-án. Mindkét vásár díjazással lesz egybekötve, melyeknél a díjazás feletti bírálatot az „OMGE.” kebeléből kiküldött bizottságok végézik. Az első vásár bejelentési határideje márczius 5-én, a második vásáré április 10-én jár le. Bejelenteni csakis a vásárszabályokat magukon foglaló bejelentőlapokon lehet, melyeket bárkinek felszólítására a „Tattersall” titkársága (Budapest, Kerepesi-út 5.) küld meg.

„Az Alföld mezőgazdasági viszonyainak reformja.”

Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület megbízásából írta Cserhádi Sándor, a m.-óvári m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás vezetője.

Az OMGE. megbízásából a helyszínen történt tanulmányozás alapján megírták: Jankó Miksa dr. Hódmezővásárhely, Szalay János Mezőtur város gazdálkodási viszonyait, Berger Károly vármegye gazdasági viszonyait és gazdálkodási rendszereit. Ezen kívül az OMGE. az alföldi vármegyei gazdasági egyesületekhez a gazdálkodási viszonyokra vonatkozó kérdőíveket küldött szét, melyekre a Békésmegyei, a Kecskeméti, a Temes- és Torontálvármegyei G. E. válaszoltak.

Ezen felsorolt adatok alapján tárgyalja Cserhádi könyvében az Alföld jelenlegi gazdálkodási rendszerét, a jelenleg fennforgó állapotokat előidéző okokat és rámutat azokra a módokra, amelyek segítségével a fennforgó bajokat orvosolni lehet.

A könyv az OMGE. kiadványa és megrendelhető a „Patria” nyomda r.-t. könyvkereskedő osztályánál (Budapest, IX., Üllői-út 25.). Ára 1 kor. 50 fillér.

XXV. tenyészállatvásár.

Az OMGE. XXV. tenyészállatvásárját f. évi márczius 7. és 8. napján tartja meg Budapesten a Tattersall R.-T. istállóiban.

A bejelentési határidő február 15-én letelt. Több bejelentést helyszüke miatt el nem fogadhatunk.

A bejelentések szerint a felhajtott anyag az idén jóval több lesz, mint az előző években s így a vevőknek bő alkalom kínálkozik, hogy szükségletüket a kívánt minőségben e vásáron fedezhessék.
A rendező-bizottság.

MAGYAR

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK MAGYAR

SZÖVETKEZETE

legjobb beszerzési forrása

Mai számunk 28 oldal.

Tenyészállatvásár rendező-bizottság ülése.

(1908 február 21.)

Jelen voltak *Pirkner* János elnöke alatt *Mayer* Pál, *Málnássy* Ferencz, *Nagy* György, *Nick* Ede, *Reusz* Henrik, *Sierbán* János, *Szily* Tamás, *Wuest de Velberg* Jenő; az egyesület tisztviselőikara részéről *Kovácsy* János gyakornok, *Murányi* Nándor törzskönyvvezető és *Jeszzenszky* Pál ügyvezető-titkár, mint előadó.

Pirkner János elnök megnyitván az ülést, üdvözlö a bizottság tagjait s előadja, hogy a mai ülés azon okból hivatott össze, mert az az örvendetes jelenség állott elő, hogy a tenyészállatvásárra oly tömeges jelentkezés történt, hogy az állatok elhelyezése a bizottság különös gondosságát igényli, másrészt pedig *Reusz* Henrik bizottsági tag egy új bírálati szabályzatot készített, ami szintén be fog mutatattatni a bizottságnak. Felkéri előadót, hogy a bejelentésekre és elhelyezésre vonatkozó előterjesztését tegye meg.

Jeszzenszky Pál előadó bejelenti, hogy az ideai felhajtás jóvalta nagyobb, mint az előző esztendei. Bejelentetett 394 drb. szarvasmarha a múlt évi 291 darabbal szemben, azaz a bejelentett szarvasmarhák száma olyan nagy, hogy az összes istállókat, amelyek a Tattersall belső udvarán vannak, a szarvasmarha fogja elfoglalni s a belső udvaron juhok és sertések ennélfogva el nem helyezhetők. Juh bejelentetett 489 drb., vagyis 155 darabbal több, mint tavaly. Sertés bejelentetett 582 darab, 316 darabbal több, mint tavaly. Az összes bejelentés az ideai vásárra 496 darabbal nagyobb, mint a múlt évi.

Az állatok elhelyezését illetőleg az a megoldás lett volna kívánatos, hogy az összes állatok lehetőleg együtt maradjanak a Tattersall belső udvarán levő istállóknak, ami csak akként lett volna lehetséges, ha a juhok számára egy külön akol emeltetik. Ez irányban történtek is lépések, de a vállalkozó oly nagy összeget (5640 koronát) kért az ideiglenesen építendő akolért, hogy ezt a tervet el kellett ejtenünk. Az adott körülmények között ennélfogva nem marad hátra más megoldás, mint az, hogy a birkák és sertések a tattersalli lóvásártéren levő nagy kiállítási csarnokban helyeztessenek el. E csarnok azonban körülbelül 1/2 kilométernyire van a belső udvartól, miért is gondoskodni kell arról, hogy a vevő és látogató közönség kényelmesen elérhessen a nagy csarnokhoz. Evégből automobiljáratokat fog kelleni fenntartani akként, hogy a közönség fennakadás nélkül közlekedhessen a külső és belső udvar között. Az automobilok rendelkezésre bocsátása érdekében már történt megállapodás egy vállalkozóval, aki megfelelő számú automobilokat hajlandó rendelkezésre bocsátani a vásár napján. Az automobil költségszáma 700 korona. A juhok és sertéseknek a nagy kiállítási csarnokban való elhelyezésével egyéb költségek is fognak még felmerülni,

ugy, hogy az e czimen felmerülő összes kiadás körülbelül 1000 koronára tehető. Előadó kéri, hogy a bizottság az állatoknak a javasolt módon való elhelyezéséhez hozzájárulni sziveskedjék és hogy a felmerülő több kiadás fedezésére a miniszter felkéressék.

Többek hozzászólása után a bizottság ily értelemben határoz.

Előadó javaslatára a bizottság némi változtatást tett a díjbeosztáson, amennyiben pinzgau fajta szarvasmarha egyáltalában nem jelentetett be, holott ezek számára 800 K. díj volt kitűzve. A kecskék számára kitűzött díjakból is a csekély felhajtás miatt 250 K. felmarad. Az ekként mutatkozó 1050 K.-t a bizottság a felhajtott állatok számáranyának tekintetbe vételével osztotta szét.

Reusz Henrik bizottsági tag bemutatja az általa készített új bírálati eljárást, melyet az e czélra kiküldött szűkebb bizottság már megvitattott s véglegesen megállapított. A bizottság a bírálati eljárás kidolgozásánál azt tartotta szem előtt, hogy az a bírálathoz eljáróknak biztos támpontot nyújtson, de egyuttal az egyéni izlésnek a bírálat eredményére való érvényesülését a lehetőségig kizárja. A kiküldött bizottság figyelmét a tanulmányozott különféle bírálati eljárások közül leginkább kettő kötötte le: a Svájcban már a 80 as évek óta divatban lévő bírálati eljárás és a „Deutsche Landwirtschaftliche Gesellschaft“ által pár évvel ezelőtt életbeléptetett és azóta kiállításain használni szokott bírálati eljárás. Különösen e két eljárásnak figyelembe vételével, kellő mérlegelés és megfontolás után a kiküldött bizottság arra a megállapodásra jutott, hogy a svájci eljárás nyomán a testalkat megfelelően tagolt és a lehetőségig részletezett megbírálatát szükségesnek tartja, azonban a tenyész- és haszonérték, valamint az összenyomásnak is megfelelő érvényesülést juttat és egyszersmind a haszonérték variábilis értékelését alkalmazza. Kéri a kidolgozott bírálati szabályzat elfogadását.

A bizottság *Nick* Ede, *Sierbán* János és többek hozzászólása után a bírálati szabályzatot végérvényesen jóváhagyta.

Végül elhatározta a bizottság, hogy *Pirkner* János bizottsági elnök utján felkéri *Darányi* földmívelésügyi minisztert a tenyészállatvásár ünnepeles megnyitására.

Ezzel az ülés véget ért.

Gazdasági előadások a Közteleken.

Az OMGE. által rendezett gazdasági előadások február hó 22., 23. és 24. napjain, a kitűzött program szerint folytak le. Mint *Dessewffy* Aurél gróf elnöki megnyitójában közölte, az OMGE. 1899-ben rendezett legutóljára gazdasági előadásokat a fővárosban, akkor decentralizálta az előadásokat, melyeket a vidéken, a vármegyei gazdasági egyesületekkel együttesen rendezve, 29 városban összesen 112 előadást tartott. Most azonban az OMGE. tagjai oly örvendetesen szaporodtak s

másrészt annyira emelkedett a szakismeretek fejlődése iránt való érdeklődés is, hogy az OMGE. a vidéki előadások mellett a központi előadásokat is czélszerűnek látta felújítani. Nem is csatkozott, mert az előadásoknak eleitől végig szép számú hallgatósága volt. A 150—160 résztvevő közül következők neveit sikerült feljegyeztünk:

Jelen voltak: *Andrónyi* Gerő, *Andrónyi* Péter, *Alföldy* József, *Auspitz* Vilmos, *Auspitz* György, *Arany* Zoltán, *Baranyay* Géza, *Bartsch* János, *Barthodeiszky* Béla, *Balla* Kálmán, *Bátor* Károly, *Brokés* Béla, *Beniczky* Imre, *Bottka* Zoltán, *Bolgár* Dezső, *Beer* Henrik, *Buday* Barna, *Cserháti* Sándor, *Cselkó* István, *Czeiner* Nándor, *Debreczeni* Endre, *Déghy* Mátyás, *Dáni* József, *Daun* N., *Ernö* Miklós, *Fabricsius* Endre, *Frank* Endre, *Fehér* Zoltán, *Flórián* Gerő, *Galambos* József, *Gatter* Frigyes, *Ghymessy* László, *Grassier* Vilmos, *Gosztonyi* István, *Gaal* Kropf Béla, *Gara* Béla, ifj. *Fedák* István, *Halassy* Kálmán dr., *Hauer* Béla, *Hartyány* Imre dr., *Hahn* Miksa, *Hajdu* István, *Hegyes-halmy* Fischer Kálmán dr., *Horváth* Miklós, *Hoepfner* Kálmán, *Höfer* Flóris, *Hoffmann* Dávid, *Hülicskó* Antal, *Hermendinger* Herman, *Héry* Pál dr., *Jeszzenszky* Pál, *Kende* Tivadar, *Köhler* Albert, *Kerpely* Kálmán, *Kim* Elemér, *Körmendy* Béla, *Kun* András, *Kreuz* József, *Kotányi* Manó, *Kodolányi* Antal, ifj. *Lakner* László, *Levatic* László, *Leveleky* Ármin, *Löherer* Andor, *Lövy* Károly, *Lichtenegger* Gyula, *Kirchner* Lajos, *Kovácsy* János, *Lichtschein* Dezső, ifj. *Lichtschein* Samu, *Löw* Alfréd, *Matta* Árpád dr., *Matlaszkovszki* Tadó, *Markó* László, *Mérey* Tibor, *Molnár* István dr., *Muray* Róbert, *Mike* Sándor, *Mike* János, *Murányi* Nándor, *Mutschenbacher* Emil dr., *Molnár* Ede, *Nagy* György, *Ondrejovich* László, *Oszoics* Márton, *Pátkay* Dániel, *Péterfy* Tamás, *Propper* Sámuel, *Paikert* Alajos, *Paikert* Henrik, *Papp* Márton, *Paukovits* Ernő, *Rácz* Imre, *Rédl* Kálmán, *Rátonyi* Reusz Henrik, *Razgha* Ernő, *Rubinek* Gyula, *Salkovszky* Iván, ifj. *Sporzon* Pál, *Sarf* Jenő, *Szász* József dr., *Szalay* Béla, *Sztankovics* János, *Szemere* Huba, *Szilassy* Zoltán, *Szabó* Ferencz, *Szalla* Ferencz, *Szabó* István, *pernyési* Szabó Zoltán, *Székely* Győző, *Schwarz* Samu, *Szentivány* Egon, *Tschida* Arthur, *Truka* József, *Török* Leó, *Tarisch* Rezső, *Vietoris* Ferencz, *Vietoris* Gusztáv, *Vertán* Béla, *Vertán* Zoltán, *Ujhely* József, *Wampetics* Károly, *Weiser* István dr., *Wenckheim* Béla gróf, *Zempléni* László, *Ziegler* Nándor és az OMGE.-nek számos tagja.

Elnöki megnyitó. Az előadások megkezdésekor egyesületünk elnöke: *Dessewffy* Aurél gróf, főrendiházi elnök üdvözölte az előadásra megjelent gazdatársakat.

Beszédeben rövid visszpillantást vet az egyesületnek a múltban kifejtett ezirányú akciójára. Körülbelül 15 éve rendez az egyesület a gazdasági előadásokat s eleinte a központban, majd az ország különböző városaiban tartattak meg s céljuk az volt, hogy mindazok a tudományos tapasztalatok és észleletek, melyeket a

Közműalkotások mindennemű gazdasági gépekről

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST

ugyszintén **MAGÁNJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő-készletek

támadt Ő fenségére, hogy majdnem végzetessé vált ezen vadászata s amelyet a fenséges ur oly gyönyörű színezéssel és a természet iránti rendkívüli szeretettel örökített meg egyik tárcza-cikkében. A vadászati csoportban Ő felségének, koronás királyunknak, József főhercegnek, ugyisintén Forgách grófnak nagylelkű adományai ezen osztály díszét és fényét kiválóképpen emelik.

A magyar gazdaközönség egyáltalán nagy hálával és meleg elismeréssel illetheti *Darányi* földművelésügyi minisztert, aki hálára kötelezte az ország gazdáit ezen az egész Európában páratlanul álló remek gazdasági muzeum megalkotásáért és a látogatók az osztályok szemlélése közben több ízben tolmácsolták is ebbeli érzelmüket a vezető miniszteri tanácsos és a muzeum kiváló tisztikara előtt, akik a társaságot csoportosították.

Itt jegyezzük meg, hogy mult év júliusa óta mintegy 205.000 látogatója volt a muzeumnak, számosan külföldiek, akik az elragadtatás hangján adtak kifejezést a muzeumban látottak felett.

A muzeumnak számos tárgya már a londoni magyar kiállításra szállított el, mindazonáltal a muzeum összes osztálya azt az összbemutatót teszi a figyelmes szemlélőre, hogy egy agrárország egész mezőgazdasága és a mezőgazdasághoz való összes tartozandóságok kiváló objektumai fellelhetők ottan.

Midőn a látogatók nagy csoportja elhagyta a muzeumot, Buday Barna a társaság vezetője köszönte meg a miniszteri tanácsosnak azt a kiváló figyelmességet, mellyel alkalmat adott a társaságnak a földművelésügyi miniszter ezen kiváló alkotása beható tanulmányozására.

Második nap.

A gazdasági előadások második napján *Cserháti* Sándor gazdasági akadémiai tanár ismertette a magyaróvári növénytermelési kísérleti állomásnak az újabb időben végzett kísérleti eredményeit. Hosszasabban beszélt a búzáról, hangsúlyozva, hogy az idegen búzák minálunk csak nagyon kivételesen váltak be, különösen a nem fagyálló és hosszú tenyészidejűek. Beszélt az újabb rozs-, árpa-, zab-, tengeri-, takarmányrépa- és burgonyafélékről különösen hangsúlyozta a babtermesztés fontosságát, mely a kísérletek szerint az ország egyes vidékein igen jövedelmező növény lehet. A műtrágyázási kísérletek eredményeiről szólva, főleg az árpa-, burgonya- és rétrágyázási kísérletek eredményeit említette meg, kimutatva, hogy az árpa természetesen jelentékenyen fokozható a minőség romlása nélkül, ha szuperfoszfáton kívül mérsékelt mennyiségű salétromot is alkalmaznak. A rétrágyázási kísérletek megbeszélésénél a gazdák figyelmét a nitrogéntrágyákra hívta fel.

Ezután *Sporzon* Pál gazdasági akadémiai tanár tartott érdekes előadást a magánjáró gőzekről, hangsúlyozva előadásában, hogy a magánjáró gőzek rendszerre gyakorlatilag ma még kipróbálva nincs s a gazdaközönség nagy optimizmusban ne ringassa magát, mert túlzott reménység ma még, hogy tökéletes talajművelő eszközöket egyhamar kaphasson.

A hűtőház megtekintése.

Nyomban az előadás után a Magyar Élelmiszerszállító Részvénytársaság hűtő és fagyasztó raktárházának a Ferencvárosban levő, egy évvel ezelőtt létesített telepének megtekintésére indultak a gazdasági előadások hallgatói, akiket a modern komforttal berendezett telepen *Küszler* Henrik vezérigazgató vezetett s *Brown* Gyula dr., a társaság ügyvezetője szolgált a

szakszerű felvilágosítással. A Magyar Élelmiszerszállító Részvénytársaság alig egy évvel ezelőtt létesítette a hűtő és fagyasztó raktárházakat.

Budapest az új hűtőház révén egy nagyjelentőségű közlelmelési intézménnyel gyarapodott. E három millió korona költséggel épített nagyszabású intézmény olyan raktárház, melynek egyes helyiségeiben a légköri viszonyok, illetőleg a nedvesség és hőmérséklet akképpen szabályozható, hogy az ott beraktározott, különben gyors romlásnak alávetett élelmiszerek és mezőgazdasági termények, u. m. tojás, baromfi, vad, vaj, tejtermékek, hal, gyümölcs, fűszerek és hasonló hosszabb ideig változatlan minőségben eltarthatók.

Eddigi hiánya nem csekély mértékben volt oka annak, hogy — noha termelő ország vagyunk — bizonyos termékeink értékesítésénél a külföldi piacok önkényének voltunk kiszolgáltatva. Viszont ami a főváros közönségét is kiválóan érdekli, hivatva van a drágaságot is csökkenteni, mert a fagyasztó ugyancsak megfelelő intézmény hiányában könnyen romló cikkek az időnyen kívül eső időpontokban ez ideig még magas árak mellett sem volt képes beszerezni. Ennek az állapotnak és a belőle eredő sok panasznak vetett véget a földművelésügyi kormány, amidőn előmozdította a termelő és fogyasztó érdekeit egyaránt szolgáló modern hűtőház létesítését és támogatja annak működését.

A hűtőház üzemét a mult év második felében kezdte meg és így a félévi működés alatt már eddig mintegy 1 1/2 millió korona értékű különféle élelmiszert, hus, vaj, baromfi, vad, hal, gyümölcs, stb. volt beraktározva.

A gazdasági előadások hallgatói, nagy részben gyakorlati gazdák, nagy érdeklődéssel szemléltek meg a hűtő- és raktárház ugyszólván összes helyiségeit s a látottak alapján az az általános nézet domborodott ki, hogy a székesfővárosi vásárcsarnoki intézménynek egyik nélkülözhetlen kelléke a Magyar Élelmiszerszállító Részvénytársaság által nagy költséggel létesített hűtő- és raktárház, amelyet *feltétlenül* szerves és szoros kapcsolatba kell hozni a vásárcsarnokokkal.

Harmadik nap.

A gazdasági előadások harmadik napján *Teleki* Arvéd gróf országgyűlési képviselő az OMGE. igazgató-választmányi tagja tartott elsőbbsen előadást a tengeri amerikai rendszerű mivélésének eredményeiről. Előadó szerint a föld összes tengeritermesztésének hazánk öt százalékát állítja elő és az Egyesült-Államok után mindjárt a második helyet foglalja el a termelő államok sorában, tehát ezen fontos termény a legnagyobb figyelmet érdemli meg. Jelenleg azonban meglehetősen el van hanyagolva a természet és tulcsekély jövedelmet hoz, minek indoklása nincs, mert hazánk éghajlati és talajviszonyai kiváló mértékben alkalmasak e termény nagy arányokban való előállítására. Az átlagtermés, mely a kat. holdankinti tíz q.-t is alig éri el, kiválóbb gazdák sok évi termesztési adatai szerint ezen számnak háromszorosára emelhető, amivel a nagyobb mennyiségű, takarmányul is felhasználható szármennység is járna, ugy, hogy ezen az uton a legutóbbi száraz évek hátrányait a jövőben könnyen ellensúlyozhatjuk.

Előadó rámutat arra, hogy az amerikai farmerek mintája szerint hazánkban is a gépmivélés behozatala útján, daczára munkáviszonyaink kedvezőtlen voltának, az országos átlagot jelentékenyen emelni lehetne, továbbá a

bővebben termő fajok alkalmazásával is keresztülvihető volna ez a cél ugy, hogy semmisen áll utjában annak, hogy hazánk tengeritermesztése kétszeresre emeltesse, mint manap a kellő elméleti és gyakorlati ismeretek, továbbá gépek alkalmazásának hiánya miatt a csekélyebb eredmény még szemmel látható. Mindezen bajokon könnyű segíteni, sőt segíteni is kell s érdekes fejtegetéseit előadó azzal végzi, hogy a társadalom, a gazdasági egyesületek és földmivélésügyi kormány vállvetett tevékenysége ome hiányokat és hézagokat el fogja oszlatni.

A nagy érdeklődéssel hallgatott előadás után *Marion* Andor, a Torontálmezei Gazdasági Egyesület titkárja tartott előadást a gabonafélék kapálása és a magnemesítés körüli teendőkről. Az előadó, aki e kérdést külföldi tanulmányutjaiban gyakorlati megfigyelés tárgyává tette, azt a nézetét fejtette ki, hogy itt az ideje annak, hogy a gabonafélék kapálása tekintetében nálunk is beható kísérletek végeztesse. Részletesen kiterjeszkedik az egyes kalászos növények kapálása útján várható eredményekre, ugyszintén a magnyerés végett természetendő anyarépák termesztési módozataira.

Az érdekes előadás után *Ráczó* Imre akadémiai tanár arra figyelmeztet, hogy az egyszer már felkapott Mokry-kapálásnak a vetett véget, hogy a kapált buza beérni nem volt képes. A kalászosok kapálása csak akkor megengedhető, ha normális szűk sorokban végezzük, de éppen annyit ér a jól végzett boronálás is. Óvatosságra int különösen az őszi kalászosok magvának behozatalánál.

A három napos gazdasági előadási ciklus ezzel befejeződött, *Bujanovics* Sándor, udvari tanácsos, az OMGE. alelnöke tartott rövid záróbeszédet, melyben az előadóknak tanulságos, szakszerű, tudományos alapra fektetett előterjesztéseikért ugy az egyesület, mint a hallgatóság nevében kifejezte köszönetét s nagy örömmel konstatalta, hogy az OMGE. által megújított ezen előadások most nagyobb érdeklődéssel találkoztak, mint ja multban, legutoljára 1899-ben, amikor is a központi előadásokkal felhagytunk. Örvedetesen tapasztalván azonban ezutal az érdeklődést, a köztelevi gazdasági előadásokat ismét rendszeresen kívánjuk. *Bujanovics* annak a reményének ad végül ki fejezést, hogy az előadásokból merített tanulságokat és utmutatásokat a hallgatók a gyakorlati gazdálkodás terén minél nagyobb sikerrel értékesíteni fogják, mert csak így lesz eredményes az az akció, melyet az egyesület a jövőben fokozottabb mértékben kifejtetni óhajtat.

A hallgatóság lelkes éljenzéssel fogadta az elnök ajkáról elhangzott zárószavakat.

A budafoki pinczék megtekintése.

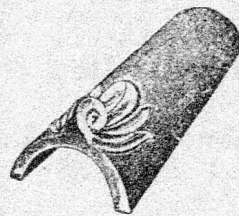
Délután fél 4 órakor a tanfolyam hallgatói Budafokra rándultak ki, ahol elsőbbsen a Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezetének modern felszerelésű pinczegazdaságát tekintették meg *Géresi* Balogh Dezső vezérigazgató kalauzolása mellett, aki kiváló előzékenységgel magyarázta meg, hogy a szövetkezet a magyar bortermelők érdekében nagy áldozatok árán berendezett pinczegazdaságával miként hat közre a magyar szőlőkultúra emelésére. A mintegy 7000 hektoliter borkészlet befogadására alkalmas pinczegazdaságot a termelők készséggel veszik igénybe boraik elhelyezése és értékesítésénél, ugy, hogy remény van arra, miszerint ezen pinczegazdaság, kiváltképpen a borkivitel tekintetében, jelentős eredményeket fog már a közel jövőben elérteni.

A szövetkezet pinczegazdaságából a hallgatók

A kontinens legmodernebb és legmunkaképesebb

CZEMENTCSEREPÉGEPEI,

sajtoi s aczélformái, mindenféle cze mentáru készítésére.
Valódi cze mentfestékek közvetlen Angliából.

KRISHABER és BECK

műszaki vállalata

Budapest, V., Nádor-utca 14. sz.

Üzemban lévő telepek megtekinthetők az ország minden részében

a földmivelségi miniszterium pinczemesteri tanfolyamát és pinczegazdaságát tekintették meg.

A pinczemesteri tanfolyam bejáratánál *Dobokay Lajos* és *Lónyay Ferencz* földmivelségi miniszteri tanácsosok, *Rác Sándor* a tanfolyam igazgatója, valamint a tanfolyam tanárai fogadták a vendégeket.

A miniszteri tanácsosok és *Rác Sándor* igazgató kalauzolás mellett a hallgatók megtekintették a pinczemesteri tanfolyam tantermeit, szertárát s dusan felszerelt taneszközraktárát, majd a pinczegazdaság préházait és borkezelő gépeit és eszközeit. A hallgatók huzamosabban időztek a tanfolyam laboratóriumában, ugyintén az óriási kiterjedésű és Magyarország összes bortermelelő vidékeiről származó nagy borkészletet magában foglaló pinczegazdaságában, bőséges tanulságokat merítvén a modern pinczekezelés összes módjairól és eszközeiről.

Az esti órákban azután a földmivelségi miniszterium nevében oszonnára hívta meg a hallgatókat a vezetőség, mely alkalommal a hallgatók a pinczegazdaságban kezelt különböző koru és ingredienciájú borokat kóstolták meg. *Dobokay Lajos* min. tanácsos, országos szőlészeti és borászati kormánybiztos üdvözölte a vendégeket a földmivelségi miniszter nevében, aki a pinczemesteri tanfolyam és állami pinczegazdaság létesítésével tanujelét adta a magyar föld összes termékei iránt való kiváló gondoskodásának. Üdvözlö az OMGE. gazdasági előadásának hallgatóit a miniszter nevében. *Lóherer Andor* a társaság nevében *Darányi* földmivelségi minisztert élteti. *Buday Barna*, a társaság vezetője, *Dobokay Lajos* tanácsost, a magyar szőlészeti és borászati ügyek jelenlevő vezérferfiat és a tanfolyam igazgatóját élteti, míg *Lichtenegger Gyula* szőlőnagybirtokos az OMGE.-nek és a földmivelségi miniszternek fejezi ki köszönetét. Végül még *Lónyay Ferencz* dr. min. tanácsos szölt és kimerítően ismertette a miniszternek a pinczemesteri tanfolyam létesítésénél és működtetésénél szem előtt tartott irányelveit. A vendégek este 1/28 órakor hagyták el a helyiséget.

Német gazdák nagyhete.

Mozgalmas hete van évenként február derekán a német birodalom hatalmas fővárosának, Berlinnek. Ekkor tartják ugyanis ott egyidejűleg a legjelentékenyebb mezőgazdasági testületek közgyűlésüket s ez az ünnepi alkalom a birodalom minden részéből ezer meg ezer gazdát toboroz együvé, úgy, hogy a tömeges vendégjárás még az idegenforgalomhoz ugyancsak hozzácsokolt német császárváros külső képén is észrevehető.

A német gazdák nagyhete ez idén a Bund der Landwirte XV. nagygyűlésével vette kezdetét, amely sok ezer tag jelenlétében folyt le a zsufolásig megtelt Buschczirkusz helyiségeiben és arányaiban nagy-szerű, lefolyásában méltóságjeljes tüntetés volt ez azok mellett az eszmék mellett, ame-

lyek a hatalmasan fejlődő német gazdaszövetség programját alkotják, eddigi három lusztrumra terjedő eredményes működését betöltik.

A Bundnak idei nagygyűlése alkalmából kiadott emlékirata az érdekesen csoportosított adatoknak egész sorozatával igazolja e hatalmas gazdatársadalmi szervezet nagy jelentőségét nemcsak a mezőgazdaság érdekei, hanem a német nemzeti politika szempontjából is. Hogy a német mezőgazdaság, mely az egyoldalú iparfejlesztést erőszakoló Caprivi-korszakban valóságos hamupipőkéje volt a birodalmi politikának, tizenöt év alatt oly hatalmas fejlődésen ment át és a birodalom elsőrendű politikai tényezőjévé emelkedett, ez elsősorban a Bund tízévi lankadatlan küzdelmének és az azóta eltelt öt esztendő buzgó építő munkájának köszönhető, amely munkálkodásnak tán legnagyobb jelentőségű sikere és legnevezetesebb mozzanata az új vám-tarifának és az új kereskedelmi szerződéseknél törvénybeiktatása volt.

Tizenöt év alatt a Bund tagjainak száma, a tagdíjaknak 50%-os emelése daczára, közel 300 ezerre gyarapodott, akik közül 89% kisczarda, 10 1/2% középbirtokos és csak 1/2% nagybirtokos. Tehát nem arisztokratikus, hanem a szó valódi értelmében demokratikus szervezet: képviselője annak a néposztálynak, amely a német nemzetnek ma is erőteljes magvát alkotja, amely hiven ragaszkodik az ősi rögöz s az ahhoz fűződő szent hagyományokhoz, amelynek szívéből a vörös nemzetköziség még nem pusztította ki a régi germán erényeket, az istenfélést és a hazaszeretetet.

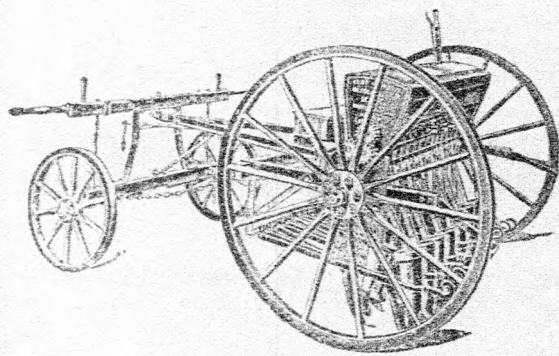
Bámulatos az az agitáció is, amit a német gazdaszövetség népgyűlések rendezése, röpiratok osztogatása útján kifejtett s amelynek segítségével a mult évi birodalmi választásokon 241 jelöltet támogatott, akik közül 139 be is választott a parlamentbe. Ezeknek az agrárius programot valló képviselőknél a háta mögött pedig a legutóbbi választásokon mintegy harmadfél millió választó állott s így a Bund szava annyi millió német polgár vágyának, törekvésének, akaratának a kifejezője. Ekkora jól szervezett erő még a hatalmas német birodalomban is számottevő tényező és mint Antaeus az anyaföldből, a német gazdák vezérei a nép e millióival való érintkezésből, együttműködésből merítenek újra meg újra friss erőt a további munkára és küzdelemre.

Fokozott jelentősége van a kisczardák, a

parasztság e hatalmas, a közép- és nagybirtokossággal közös szervezetének a szoczialisták ugyancsak szervezett hadsora ellenében, mert míg egyrészt a Bundnak sikerült az agrárszocializmus szítására irányuló szoczialista izgató-kisérleteket elnyomni, addig másrészt a Bundban tömörített földnépe a legerősebb és legmegbízhatóbb falanx nemcsak az agrárérdeknek, hanem a nemzeti törekvések szolgálatában is. A vörös lobogó alatt sorakozó szervezett tömeggel csak a zöld lobogó alatt csoportosuló szervezett milliók vehetik fel a siker reményével a kikerülhetetlen küzdelmet — a szerveztlenség biztos vereséget jelent!

Az a gazdasági politika amely a hazai piac védelmére és felvirágoztatására helyezi a fősúlyt és a hazai mezőgazdaság fejlesztésében, vásárlóképességének emelésében látja valamennyi hazai termelési ág, tehát az ipar és kereskedelem fellendülésének előfeltételét is: nem tekinthető egyoldalú osztályérdeknek apó-lásának, hanem a helyes értelemben vett, az egész ország javára irányuló *nemzeti politikának* legbiztosabb és legtöbb sikerrel biztató alapja. A német Bund ennek az irányynak az előharczoja és a gazdák, gazdasági munkások alkotmány- és hazaszeretetére, a nemzeti eszme iránt való lelkesedésére, az ősi földhöz, az ősi hagyományokhoz való ragaszkodására támaszkodik, amely erények a német nemzeti nagyság szilárd fundamentumát alkotják.

Sietnünk kell a toborzást, a tömörülést ezen az alapon nálunk is mielőbb megkezdeni, hogy mire a haladó kor szellemének kívánata szerint megvalósul a választási reform, készületlenül, szervezetenül ne találja a nemzeti politika eszméjének legbiztosabb híveit, támogatóit. Vegyünk példát a némettől, de ne csupán az eszme felvetésében, hanem a kitartó megvalósításban is: fordítsuk mezőgazdaságunk felvirágoztatására, a hazajavára azt a sok értékes erőt, amely most kellő szervezet hiányában szétforgácsolódik. Gondoskodjunk erőteljes agrárközvélemény kialakulásáról, amely nyomtatékkal sürgesse, követelje a mezőgazdaság érdekében kívánatos törvényhozási és közigazgatási intézkedéseket, ne pedig olyan szemérmes alázatossággal, ahogyan azt ma tesszük s aminek persze rendszerint az a következménye, hogy másoknak, a nagyobb hangoknak a követeléseivel valósulnak meg. Legyen az agrá-

LOSONCZI DRILL

tolókeres SORVETOGÉP, alul- és felülvető szerkezettel.

Első losonczi mezőgazdasági gépgyár
BASCH ÉS TARJÁN mérnökök LOSONCZ.

Kizárólagos vetőgépgyár.

Tessék árjegyzéket kérni.

Kitüntetve:

1906. Kolozsvár: Aranyérem.

1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél.

1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél újításokért.

1907. Sepsiszentgyörgy: Aranyérem.

1907. Pécs: Állami ezüstérem.

rius elnevezés, amelyet ma inkább gúnyosan szoktak reánk alkalmazni, a mi büszkeségünk, de ne csak névben és szóban, hanem cselekedetekben, alkotásokban is.

Az uszoratörvény reformja.

Tíz év küzdelmei és tapasztalásai választanak el attól az időtől, mikor a közvéleménynek a mi törekvéseinkkel rokonszenvező része az uszoratörvény szigorítását a leghevesebben követelte. Az 1897. évi rossz termés után a pereknek egész áradata özönlött el különösen a délvideki bíróságokat. Kereskedők perelték tömegesen a kisbirtokosokat a tavaszon kötött gabonaelvételi ügyletek alapján, azon a címen, hogy az eladott gabonát szállítani nem tudják s így az árkülönbözetet fizetni tartoznak. Kiderült, hogy egész vidékek megszorult népe a tavaszi pénzhányon úgy segít, hogy leendő termését előre eladja, ennek fejében némi készpénzfellegre tesz szert, viszont azonban az eladást aránytalanul olcsó áron köti, nemszállíthatóság esetére magát az árkülönbözetek fizetésére kötelezi, sőt a készpénzfellegnek, valamint a netáni differenciáknak biztosítására váltót ad és telekkönyvi bekebelezést engedélyez. Nyilvánvaló volt minden elfogulatlan szemlélő előtt, hogy itt nagymérvű uszóra folyik, a parasztnép szorultságának és tapasztalatlanságának kiaknázása. A közvélemény és különösen a „Hazánk” című napilap a bíróságok beavatkozását követelték s lapunk felelős szerkesztője, aki azon időben a „Hazánk” szerkesztőségének élén állott, röpiratban is igyekezett a közfigyelmet a gabonauzóra pusztításaira irányítani és „Gabonauzóra” című könyvében valóban megdöbbentő adatokat tárt föl s a baj továbbterjedésének megállítására konkrét javaslatokat is tett. Időközben egyes gabonauzorarerek ítélethozatalig jutottak, az ítéletek azonban nagy csalódást hoztak azokra, akik az uszóra kiirtását a bíróságok erélyes fellépésétől remélték. A bíróságok kevés kivétellel fölmentették a vádlottakat s ezzel bevágták az utját a civiltjogi reparációnak is, mert az érvényben levő uszoratörvény szerint a polgári bíró önállóan nem mondhatja ki semmisnek az uszoras ügyletet. A következmény persze az lett, hogy az uszóra áldozatai tömegesen mentek tönkre s a pusztítás nyomán óriási elleseredés lobbant föl. Ezzel együtt valóságos osztályharc keletkezett a merkantilis és az agrárius körök között. Az elsők diadal gyanánt ünnepelték e fordulatot és himnuszokat zengtek a kir. Kuriának, mely szerintük megvédelmezte a forgalom érdekeit és nem engedte kompromittálni a kereskedelmi üzlet egyik realis ágazatát. Az agráriusok viszont érezték az ő igazukat és követelték a bíróságoktól, hogy alkalmazzák a törvényt annak helyes értelme szerint és a kir. Kuriától, hogy mutasson ebben példát az alsó bíróságoknak. Az OMGE. és a Magyar Gazdaszövetség mozgalmat indítottak, hogy a törvényhozást közbelepésre bírják s különösen a Magyar Gazdaszövetségnek 1901-ben megindult akciója igen értékes anyagot és adatokat eredményezett, amelyek alapján az uszóra elleni törvényhozást

új pillérekre lehetett építeni. Ezt megelőzőleg 1899-ben a szegedi gazdaszövetség foglalkozott az uszóra kiirtásának kérdésével. A Magyar Gazdaszövetség mozgalma révén a legkiválóbb szaktudósok tanulmányai kerültek a nyilvánosság elé s az 1902. évi május 27-én és 28-án tartott szaktanácskozás az ország minden vidékéről megjelent férfiak adatai nyomán világosan föltárta a helyzetet. Kiderült, hogy a gabonauzóra csak egy kis részlete egy országszerte pusztító folyamatnak. A tanácskozás tagjai belátták, hogy meddő dolog vitázni a fölött, vajjon a fennálló törvény alapján bíróságainknak kell-e és lehet-e erélyesen üldözni a százezü hidrát s hogy itt sürgős törvényhozási intézkedésre van szükség egyszerűen azért, mert bebizonyult tény, hogy a bíróságok a szigorú eljárásához és különösen a sértett felek vagyoni kártalanításához a fennálló törvényben elegendő alapot nem találnak. Ezen tanácskozmány adatainak és javaslatainak alapján Plósz Sándor dr. igazságügyi miniszter még 1903. évi május hóban törvényjavaslatot terjesztett az országgyűlés elé az uszoráról és a káros hitelügyletekről szóló 1883. évi XXV. t. cz. módosítása és kiegészítése tárgyában, ez azonban tárgyalás alá nem került. Mult évi decz. hó 18-án nyújtotta be esekély változtatással ugya ezen törvényjavaslatot Günther Antal jelenlegi igazságügyi miniszterünk. A javaslat kevés kivétellel megvalósítja mindazokat a célokat és szempontokat, amelyek a főnnebb változalmaktól mintegy kikristályosodtak.

Tíz hosszú év alatt az eszmék e körül a kérdés körül is sok forrongáson és erjedésen mentek keresztül. Ma nem csapkodnak a szenvedélyes vita lángjai oly magasra mint tíz évvel ezelőtt, de a meghiggadt közvélemény annál öntudatosabban és világosabban meg tudja jelölni az egyes követelményeket. A javaslat rendelkezései ezeknek a követelményeknek nagyrésztben megfelelnek. Elvi sarkpontjai arra vannak építve, hogy az erkölcsi szempontokat és a gyöngébbnek védelmét az üzleti életbe is bevigye és az erkölcsi felfogásnak a tulságba vitt egyéni szabadsággal szemben érvényt szerezzen.

A javaslatnak legfigyelemreméltóbb vonásai:

1. Az uszorat büntetendő eseteleményé nyilvánítja nemcsak a kölcsönügyletek terén, hanem minden legtágasabb értelemben vett hitelezésnél. Üldözni kívánja a dolgi uszóra minden nemét is, am-nyiben azt a tettes természetén követi el.

2. Az uszóra magánjogi következményeit függetlenné teszi a büntető bíró ítéletétől és kimondja, hogy az uszoranak minden neme hivatalból üldözendő.

3. Semmisnek deklarál minden uszoras jellegű szerződést, ha az büntetendő esetelemény ismérveit nem is viseli magán és a polgári bírónak köteletségévé teszi, hogy az uszorat hivatalból észlelje és semmis voltát hivatalból állapítsa meg.

4. A sértett fél magánjogi kártalanítását ugy anyagi jogi, mint eljárásai intézkedésekkel hatékonyan biztosítja.

Üdvözljük a törvényjavaslatot mint nagy jelentőségű szociálpolitikai alkotást, mint egy

nagy lépést, amely a magyar jogrendszert a gyöngébbek védelmének ideális célja irányában előremozdítja. Üdvözljük, mint az erkölcsi diadalát, amely most van utban arra, hogy gazdasági és üzleti tere is megvalósulást kereszen. A törvényjavaslat részleteit illetőleg a következő módosításoknak szeretnénk propagandát szerezni:

a) hogy a javaslat 2. §-ában az uszóra büntetendőnek mellékbüntetését, a pénzbüntetést a törvényhozás maximális 30,000 koronára emelje föl;

b) hogy a mellékbüntetések közé a büntető uszorarerekben hozott marasztaló ítéleteknek bírapi közzétételét is vegye föl, mert a nyilvános megbélyegzés az uszóra leküzdésére hathatós eszköznek látszik;

c) hogy a 6. §-ban a törvény világosan köteletségévé tegye a polgári per bírójának, miszerint az uszorat minden egyes esetben hivatalból észlelje és a semmisséget ítéletében a felek indítványa nélkül is megállapítsa;

d) hogy tapasztalatlan egyéneknek gabonaelvételi és ehhez hasonló ügyletekre való esabítását a törvény már magában kihágás gyanánt büntesse.

Szilárd Ferencz dr.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Rovatvezető: Paikert Alajos.

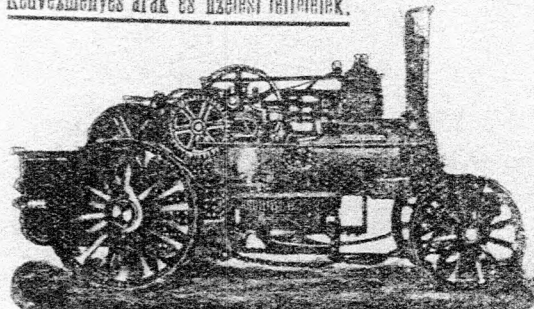
* Az angol földmívelési miniszterium újjalakítása. Az angol kormány kijelentette, hogy több departmenjt (miniszterium), így első sorban a földmívelésit, a kereskedelmét és a belügyit reorganizálni óhajja. Az angol földmívelésügyi miniszterium (Board of Agriculture) tényleg oly kisszerű, oly kevés anyagi és hatalmi eszközzel rendelkezik, hogy legjobb akaratára mellett sem felelhet meg a kívánalmaknak. Az angol mezőgazdák mindjában sürgetik földmívelési miniszteriumuk kontinentális nivóra való felemelését és a mult évben itt járt angol küldöttségek, kik hazai mezőgazdasági intézményeinket részletesen tanulmányozták, többször hangsúlyozták, hogy a magyar mintát otthon, parlamentben és máshelyt utánzásra ajánlják. Ez, ugy látszik, meg is történt.

* A komlómívelés terén az Egyesült-Államok, Kanada és néhány európai állam részéről elért szép eredmények arra ösztönözték Earl Carringtont, az angol földmívelési minisztert, hogy Anglia jelenlegi komlótermesztése állapotáról, valamint a komlótermelőnek iparuk fejlesztésére irányuló kívánalmainak megállapítására vizsgálatot (inquiry) tartson. Az angol komlótermesztők, kik a külföldi komló versenyét mind nehezebben tűrik, örömmel vennék akár a külföldi áru vámmal való sújtását, mégha az ellenkeznek is az eddigi szabadkereskedelmi politikával, akár pedig a behozatal más megnehezítését.

* Az angol hadsereg lovakkal való ellátása céljából az angol hadügyi miniszter, Mr. Holdane, a kontinensen divó és Magyarországon talán legjobban kifejlesztett állami ménesek intézményét óhajtana Angliában behozni. Szerinte a jelenlegi rendszer mellett az angol hadsereg lovassága nem rendelkezik a kellő, egységes

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST

Kedvezményes árak és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák.

**Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket**

legtökéletesebb kivitelben szállít:

**KEMNA J. gőzeke- és Magyarországi igazgatósága
gépgyár ■ ■ BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.**

lóanyaggal. A „Mark Lane Express” figyelemzesteti a minisztert, hogy a fennálló lótenyésztési bizottság (Royal Commission on Horra Breeding) nagyban hozzájárulhatna a helyzet javításához, ha működésében nagyobb alapokkal rendelkezne és különösen ha az angol földművelésügyi miniszterium erősebben támogatná.

* A világ nyersfoszfáttermelése következőleg alakul:

Egyesült-Államok	1.917,000 tonna
Tunisz	1.040,300 „
Algier	315 000 „
Csendes-óceán szigetek	290,000 „
Franciaország	476,000 „
Belgium	180 000 „
Más országok	100,000 „

Ebből körülbelül 200,000 tonnát nyers állapotban, főmra őrlve használnak fel közvetlenül trágyázásra, a többi mind szuperfoszfát és speciális műtrágyák gyártására fordítják. Nem ártana Magyarországon is foszfáttelepek után kutatni.

* Skóciában fellépett a száj- és körömfájás az angol állattenyésztők kellemetlen meglepetésére, mert e járvány már évek óta megkímélte a brit szigeteket. Állítólag Hollandiából jött volna át borsószalmával. Az angol földművelési kormány azonnal megtette a szükséges lépéseket a járvány lokalizálására és kiirtására.

△ Nemzetközi baromfiállítás Párisban.

A francia baromfitenyésztők egyesülete — mint már megemlékeztünk róla — február 7—11. közt nemzetközi baromfiállítást rendezett Párisban, amely igen szépen sikerült. A kiállítók között Franciaország legtöbb baromfitenyésztő egyesületén és tenyésztőjén kívül képviselve voltak belga, németalföldi és svájci tenyésztők is, összesen mintegy 200 kiállító. A különféle baromfi csoportjaiban az erős nemzetközi verseny dacára a francia fajták foglalták el az első helyet, mellettük azonban több külföldi faj is előnyösen érvényesült. A francia köztársaság elnökének nagydíját egy Charlot nevű tenyésztő fekete pulykájá nyerte el, ezenkívül száznál több érmet, tiszteletdíjat és kisebb pénzdiát osztottak ki kiállítási díjak gyanánt. Rendkívül gazdag volt a galambok csoportja is, amelynek elbírálásánál — szokás szerint — inkább a sport szempontok voltak mértékadók, míg a kakasok, tyukok, pulykák, kacsák, libák és házinyulak sorából a legjobb pecsenyét adó, legszebben fejlett példányok arattak kitüntetést.

△ Selyemhernyótenyésztés az Északamerikai Egyesült-Államokban. A washingtoni földművelésügyi miniszterium a selyemhernyótenyésztés fejlesztésére irányuló törekvései újabbán eléggé szép eredményt mutathatnak fel, kivált a déli államokban, ahol nagyon kedvezők a klimatikus viszonyok és ócsább a munkaerő. Ez az utóbbi körülmény főképpen a keleti selyemtermelő államokkal — elsősorban Kinával — való versenyképesség szempontjából kiváló jelentőségű. A selyemtermelést Észak-Amerikában I. Jakab angol király honosította meg 1622-ben, amidőn Virginia gyarmatba selyemhernyót és eperfacemetét küldött nagyobb mennyiségben, de némi kísérletezés után az ottani lakosság ismét visszatért a dohánytermesztésre. Carolina és

Georgina gyarmatokban a selyemhernyótenyésztés meghonosítása több eredménnyel járt s a 18. század végétől kezdve az északi államok is feltarolták e jövedelmező foglalkozást, kivált Connecticut, New-York, New-Jersey, Rhode Island, Tennessee és Franklin Benjamin bugyókodása következtében Pennsylvania. A XIX. század derekán azonban néhány kemény tél nagyon megtizedelte a Kinából importált eperfacemetéket; kivált az 1844. évi zord fagy pusztító kárt okozott a selyemhernyótenyésztőknek és évtizedekre kiható pangást idézett elő. Csak az 1876-iki Filadelfiai kiállítás után fordult ismét a kormány figyelme a selyemtermelés felé, amely azóta a déli államokban — főleg egyes czélszerű feldolgozó gépek meghonosítása folytán — ismét virágzásnak indult. A munka legnagyobb részét gyermekek végzik, a munkaerő tehát ocsó, az ottani éghajlattal nehezen megbíró eperfát pedig sokhelyt egy narancsfajta bokros növény pótolja (mac-lura aurantiae), amelynek levele kitűnő táplálékot ad a selyemhernyónak és amelynek sem a nyári hőség, sem a téli fagy meg nem árt. Az amerikai selyemhernyók gubóiról nyert selyem szakértők állítása szerint igen jó minőségű s így további céltudatos munkával talán sikerül az amerikai selyemtermelést felvirágoztatni. Tekintve azonban a magas munkabéreket, az amerikai verseny e téren még nem veszedelemes.

△ A német tejtermelés gazdasági jelentősége.

A Deutsche Landwirtschaftsgesellschaft közlése szerint az egész német birodalom tejtermelésének értéke 1906-ban 2642 millió márkára rugott, míg az ugyanezen évben természetesen kevéssé értékét csak 2253 millió márkára. Látszik ebből, milyen nagy jelentőségű a német mezőgazdaságra nézve az állattenyésztés fokozatos fejlődése és a tejtermelés erőes felkarolása, ami elsősorban a tejtermelő szövetkezetek céltudatos szervezésének és gyors elterjedésének köszönhető. Mig husz év előtt a kisgazdák termelték a tej nagy része a jószág etetésére szolgált és csak aránytalanul kevés volt a közeli városokban úgy ahogy értékesíthető, addig ma a tejtermelés a német birodalom legjövendőbb termelési ágává fejlődött és például közel egy milliárd márkával mulja felül a német bányák és kohók egész évi termelését (kőszén és vas betudásával), ami 1906-ban 1681 millió márká értékét képviselt. Tanulságos és követésre méltó példát ad a német tejtermelésnek e fényes fellendülése, amelylyel az értékesítési viszonyok javulása is lépést tartott. Nem szorul bővebb bizonyításra, hogy a szükségessé vált építkezések, gépek és egyéb beruházások révén ez a fejlődés az ipar fellendüléséhez közvetlenül is nagy mértékben hozzájárult, de talán még inkább közvetve a német gazdák vásárlóképeségének jelentékeny emelésével, ami a német gazdát a fejlődő ipar legbiztosabb fogyasztójává, felvirágzásának leghatalmasabb támogatójává teszi.

△ Nemzetközi villamossági kiállítás Marseilleban. F. évi április 19-től október hó 31-ig bezárólag Marseille városa érdekes kiállítás színhelye lesz, amely a villamosság gyakorlati alkalmazásának és hasznosításának módjait

fogja szemléltetően bemutatni. A kiállítást az 1906. évi gyarmatkiállítás területén rendezik a francia kormány, Marseille városának és a marseillei kereskedelmi kamarának támogatásával. A kibocsátott tervezet szerint külön mezőgazdasági pavillont is rendeznek be, amely a villamos erőnek a mezőgazdaság terén való sokszori alkalmazását lesz hivatva a látogató közönséggel megismertetni. A rendezőség a mezőgazdasági pavillon szomszédságában tágas kísérleti teret jelölt ki az egyes kiállított eszközöknek működésben való szemléltetése és kipróbálhatása céljából; bemutatásra kerülnek többek között: villamos szivattyúk és öntözőberendezések, villamos ekék, cséplőgépek, szén- és borprések, szállítóeszközök stb., egyáltalában minden olyan gép, eszköz vagy eljárás, amely a villamosságnak a gazdaságban való hasznosítására törekszik ott, ahol a villamos erő vagy maga a természet szolgáltatja, vagy ahol azt ocsón lehet előállítani.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

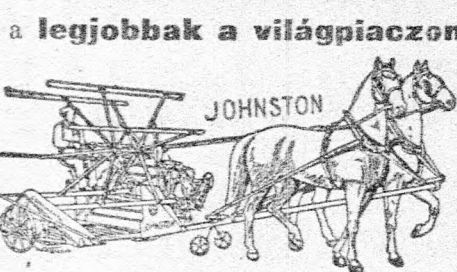
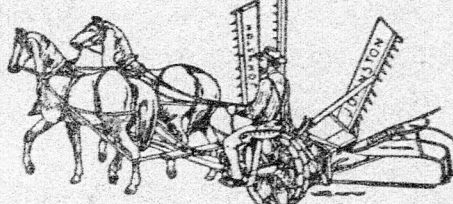
Elnökváltás. A Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület elnökségében változás állott be. Somssich Andor nagybirtokos, az eddigi elnök lemondott a bizalom által reá ruházott méltóságról és helyébe Hoyo Miksa gróf somogyi nagybirtokost választották meg elnöknek. Somssich Andor az egyesület elnöki méltóságát még Jankovich László főispán kezéből vette át és azóta nagy érdeklődéssel viseltetett az egyesület ügyei iránt, számos kiállításnak volt kezdeményezője, amelyek közül nem egynek anyagi támogatást is nyújtott. Megvála az elnöki méltóságtól, tisztelői őszinte szeretettel és egyszersmind sajnálattal bucsuztak tőle, abbéli kívánságuknak adva kifejezést, hogy Somssich Andor még sokáig vigyen vezetőszerepet a közügyekben.

A beregmegeyi gazdák gyűlése. A Beregvármegyei Gazdasági Egyesület rendezte évi közgyűlésén elfogadta a folyó évi költségvetést és megállapította az egyesület jövő évi munkaprogramját, mely szerint az állattenyésztés és háziipar fejlesztése és a gazdatársadalom rendezése a fő irányelve, egyben Fedák István egyesületi titkárnak az egyesület érdekében kifejtett működéséért egyhangúlag jegyzőkönyvi elismerést szavazott meg.

Vajverseny Sopronban. A Sopronvármegyei Tejszövetkezetek Szövetsége, mint a gazdasági egyesület szakosztálya, a vármegyei tejszövetkezeteinek vajtermelését megbírálandó és a vaj minőségét javítandó mult hó 25 én vajversenyt rendezett. A vármegye 33 vajtermelő szövetkezete közül 30 szövetkezet küldött egy-egy kg. vajat a versenyre. A versenyre beküldött vajak megbírálását egy bizottság végezte, amely tejtermelő gazdákból, a bécsi, soproni és kapuvári nagyobb vajkereskedőkből és a magyaróvári meg a sopronmegeyi vajmesterekből alakult meg. Résztvett a bírálatban még Soós Géza, a szövetség elnöke, Kubinyi Mihály, annak titkára és Balhauser Ottó, állattenyésztési felügyelő. A bírálat kiterjedt a versenyző vaj ízére, szagára, víztartalmára, színére, tisztaságára, keménységére

JOHNSTON

mélyvágású fűkaszalógépei
marokrakó aratógépei
és kéveköto szénaforgató és szénagyűjtőgépei

a legjobbak a világpiaczen és kiválóan alkalmasak a magyar viszonyokra. A Johnstonspek dől, kavardott gabonában is jó munkát végeznek s feltűnően csekély vonóerőt igényelnek.

A gépek szerkezetének tökéletességéről s anyaguk elsőrendű voltáért készséggel szavatolunk.

Vezérképviselő és főraktár: **Bächer Rudolf Melichar Ferencz** cégnél
BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Tessék ismertető leírást kérni.

Tessék ismertető leírást kérni.

és kenhetőségére és a legobjektivebb bírálat és pointirozás alapján az eredmény következő lett. I. díjat a *fertőszerdahelyi*, II. díjat a *gyirótki*, III. díjat a *beledi* tejszövetkezet nyerte. Elismerő oklevelet nyertek még a *rőjtőki* és *edvei* szövetkezetek. A díjak a három tejszövetkezet részére oklevelekből és tejszűrőkészülékekből, meg a szövetkezet munkása részére adott pénzjutalom-ból álltak. A bírálatban résztvevő kereskedők és különösen a bécsiek igen meg voltak elégedve a sopronmegyei tejszövetkezetek vajával, úgy, hogy elhatározták, hogy több szövetkezettel a verseny eredménye alapján üzleti összeköttetésbe lépnek.

A Gömörkishontvármegyei Gazd. Egyesület f. évi február hó 16-án igazgató-választmányi gyűlést tartott *Szentiványi* Árpád elnöke alatt.

Fodor Jenő titkár beszámolt az egyesület legutóbbi működéséről. Legújában 4 községben alakított az egyesület tejszövetkezetet. A már régebben megalakult tejszövetkezetek igen szép eredménnyel dolgoznak. A tejszövetkezetekkel kapcsolatosan mindenütt köz égi kölcsönös állatbiztosító szövetkezetet szervez az egyesület. A múlt hónapban 31 drb bonyhádi fajta tehenet osztott ki tagjai között, amely tehenek Tolna megyében lettek beszerezve darabonként 480 korona átlagáron. Sajógömörön és Osgyárban háziipari tanfolyamokat rendezett. Husz községben gazdasági előadásokat tartott. Az elmúlt év őszen gőzeke próbaszántást végeztetett 10 megyebeli birtokosnál. Putnokon az egyesület kezdeményezésére a földművelésügyi miniszter lópatkolási tanfolyamot rendez, a tanfolyam múlt évi november hóban nyílt meg és 6 hónapig tart s a tanfolyamon 26 kovács nyer kiképzést.

A választmány *Hevessy* Bertalan indítványára *Fodor* Jenő titkárnak, főleg a tejszövetkezetek szervezése körül kifejtett ügybuzgó működéséről, elismerését fejezte ki.

Elhatározta a választmány, hogy *Rimaszombatban* gép- és áruaktárszövetkezetet létesít, Bánrévén pedig a folyó évi április havában egy nagyobb szabású gépbemutatót rendez, amely alkalommal főleg a különféle *mechanikai* talajmivelőgépek lesznek bemutatva.

Az egyesület ideai tenyészvikavására *Tornallyán* március 22-én, *Rimaszombatban* pedig március 29-én lesznek megtartva.

A **Temesvármegyei Gazdasági Egyesületnek** a földművelési kormányhoz a kötelező lépene elleni oltás tárgyában beadott felterjesztését elfogadta azzal a pótlással, hogy felkérte a földművelési kormányt, tűzzön ki pályázatot egy olcsó és könnyen kezelhető hullafeldolgozó, illetve megsemmisítő készülékre, amelyeket a községek, esetleg körjegyzőségeknél beszerezhetnének, mert a lépene s más ragályos betegség, pl. a sértésvész terjedése csak a hullák teljes megsemmisítésével korlátozható.

Gazdasági előadások Sopronban. A *Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület* a *Sopronvármegyei Gazdatisztai Körrel* és a *Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségével* karöltve a magyarországi gazdasági akadémia tanárainak közreműködésével mellett művelt gazdák részére a hó 15. és 16-án, a vármegye nagytermében előadásokat rendezett, melyeken 100-nál jóval több gazda vett részt. Az eredmény bizonyította annak, hogy hazánk ezen legbelteresebben gazdálkodó vármegyében is szükségét érzik a mezőgazdasági tudomány és gyakorlat újabb tanulságait megismerni. Az előadásokat *Soós Géza* gazdasági egyesületi alelnök nyitotta meg. Az első előadást *Cserháti* Sándor, az országos növény-

termesztési kísérleti állomás vezetője, tartotta az újabb évek növénytermesztési kísérleteiről. Előadása a gabonafélék, kapásnövények és különösen a cukorrépa termesztési kísérleteire, a rétek és legelők trágyázására terjedt ki. Az előadást igen élénk eszmecsere követte, amelyben résztvettek *Seligman* Kelemen, *Mesterházy* Ernő dr., *Bauer* Ottó, *Soós* Géza, *Kováts* Károly és mások. Második előadó *Barna* Balázs dr. gazdasági akadémiai tanár volt, aki a gyümölcsfák kártevőiről és különösen a vértetűről értekezett, részletesen ismertetve az ellenük való védekezés módjait és szerzeit. *Rácz* Imre gazdasági akadémiai tanár a takarmánynövények termesztéséről adott elő és különösen a keveréktakarmányokról, meg az újabb feltűnt takarmánynövényekről adta elő tapasztalatait. *Cselkó* István gazdasági akadémiai tanár a Kellner-féle takarmányozási keményítőérték elméletét ismertetve először a gazdákkal, azután ennek az új elméletnek a gyakorlatban való alkalmazását és nagy jelentőségét tárgyalta gyakorlati tapasztalatok alapján. Mindezen előadások a jelenvolt gazdaközönség élénk érdeklődése mellett tartottak meg és azokat komoly vita követte. A szakmai előadások befejeztével *Szilassy* Zoltán, a GEOSz. titkára, országgyűlési képviselő tartott előadást a szövetkezésről és a gazdaosztálynak a különböző szövetkezetekben való működésének jelentőségéről. Az előadások végeztével *Báti* Endre dr. főispán méltatta az előadások jelentőségét és mondott meleg szavakban köszönetet úgy az előadást rendező egyesületeknek, mint a magyarországi gazdasági akadémia tanárainak. Az előadások befejeztével közös ebédre gyűltek össze a gazdák, este pedig a színházban díszelőadás volt a gazdaközönség és a vendégek tiszteletére.

A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület Szatmáron f. hó 19-én igazgató-választmányi ülést tartott, melyen a gazdákra több fontos kérdés is nyert elintézését. Ülés előtt mély megilletődéssel emlékeztek meg csak röviddel előbb elhunyt elnökökről, *Domahidy* Sándorról. Jutalmazás céljából kiválasztottak 6 gazdasági eselédet és 6 munkást. A máramarosmegyei iparfejlesztő bizottság kérelmére elhatározták, hogy a háziiparczikéknek husvéti vásárt rendeznek. A Szatmáron létesítendő tejszövetkezetek alakulása céljából f. hó 26-ára újabb értekezletet hívnak össze; kiküldték a számadásvizsgáló bizottságot. Elhatározták, hogy Szent István napja körül a szatmári tüzoltó-kongresszussal egyidejűleg nagyobb szabású gépkiallítást s házi lövésnyit rendeznek.

Az Esztergomvármegyei Gazdasági Egyesület legutóbb tartott igazgató választmányi ülésén foglalkozott a Temesvármegyei Gazdasági Egyesületnek a lépene elleni kötelező védőoltásra vonatkozó átiratával. A választmány az átiratot egész tartalmában helyesléssel fogadta s elhatározta, hogy felkéri a megye alispánját, hogy a lépene kötelező védőoltása végett a megye törvényhatósága a kormányhoz szintén intézzen feliratot, amelyben egyszersmind kérje, hogy az oltás közben és utána esetleg elhullott állat az állam által kárpótoltassék. A választmány élénk vita után megbízta az ügyvezetőt, hogy a megye alispánjánál lépéseket tegyen azért, hogy a *mezőgazdasági bizottságnak* az egyesülettel való egyesülése ne csak papiroson, hanem a valóságban is megtörténjék. A *részgálicznak* olcsóbb beszerezhetése céljából a választmány elhatározta, hogy az egyesület vezetősége egy részgáliczgyárral lépjen érintkezésbe és a tárgyalások után saját költségén hozasson

egy vagon részgáliczot s azt minden haszon nélkül az előzőleg jelentkező szőlőgazdáknak eladja.

Háziipari tanfolyamok. A Zentai Gazdakör által Adorján, Oromhegyes és Felsőhegy községekben a földművelésügyi miniszter anyagi támogatásával rendezett kosárfonó háziipari tanfolyamokat a legszebb eredménnyel a napokban fejezték be. A két hónapig tartott tanfolyamon résztvevő 69 munkás, kik 4544 drb. különféle háziipari cikket készítettek 1523 K. 72. fill. értékben. A Zentai Gazdakör évek óta Zentán és vidékén 30-nál több ilyenmű tanfolyamot rendezett, több száz munkást képeztetett ki s ma már e vidéken igen virágzó háziipar a kosárfonás.

Cukorrépa termesztés Szatmár megyében. A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 19-én Szatmáron a cukorrépa termesztés felkarolása érdekében értekezletet tartott, mely különösen most, a szerencsi cukorgyár által ajánlott kedvezőbb szerződési feltételek mellett vált aktuálissá. Az értekezleten a nevezett gyár is képviseltette magát.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Akácsemeték metszése és kiültetése. 118. kérdés. Lehet-e az egyéves akácsemeték törzsét 40 cm. magasra visszavágni? Az akác-mag 1908-ik év őszen vettett el géppel 120 cm. sortávolságra. A csemeték jelenleg 100—120 cm. magasak s a sorokban körülbelül 10 cm. távolságra állanak. A gazdaság célja a csemetéket 3 éves korukban a határra kiültetni s gazdasági szerszámát nevelni. M. F.

Felelet a 118. sz. kérdésre. Az akácsemeték törzsét elültetés után egy arasznyira szokás, sőt kell is visszavágni. A csemeték oly szép fejlődés mellett — 100—120 cm. első évben — már 1—2 éves korukban kiültethetők a határra, csak tartasuk az első évben tisztán a gyomtól, amit ugyanis meg kellene tenni a faiskolában is. Földes János.

Mütrágya értéke. 119. kérdés. Egy belgiumi gyár 10% vízben oldódó foszforsavat, 7% könnyen oldódó nitrogént és 2% kálit tartalmazó peruguanót ajánl. Kérdem, valóban peruguanó-e az, mi az ára ab Fiume? Tették-e vele hazánkban kísérletek, minő eredménnyel, pótolja-e a guanó az istállótrágyát? Mennyi szükséges belőle kat. holdanként? H. Zs.

Felelet a 119. sz. kérdésre. Azt, hogy a szőben forgó trágya peruguanó-e vagy nem, megmondani nem lehet, de az közönyös is, hogy honnan származik, mert a trágyaféléknél nem a származási helyük, hanem összetételük határozó. Ha csakugyan 10% vízben oldódó foszforsavat tartalmaz a trágya, akkor az nem nyers — eredeti — guanó, hanem gyári eljárás ment keresztül. Az árát csak az ajánló gyáros mondhatja meg, ebből azután meglehet állapítani, hogy megéri-e árát vagy nem. Guanóval nálunk nem igen tettek kísérletet, különösen az utóbbi időben nem, mert e trágyaféléből egyáltalában kevés kerül már a piacra és hozzánk szállítva drága. A guanó az istállótrágyát teljesen nem helyettesítheti. Cs. S.

Répa helyettesítés fejősteheneknél. 120. kérdés. 40 darabból álló tehenészetemben ezidén a takarmányrépa már március elején elfogy, milyen vett takarmánnyal pótolható az 1000 kg. élsúlyra adagolt 50 kg. répa legjutányosabb? Vasutállomásom 5 kilométer, a legközelebbi cukorgyár pedig Mezőhegyes mint-

egy 100 kg. 1000 kg. szénát és

Felelet sulyra s nagyon s 6-5 kg. sz. tés előtt imitációj legkülönf. darával v az, hogy sebb kem. tesen felt annyit ka volt. Ha delkezik, répat, me takarmány bükköny mányrépa 10 kg. sz a tehene vele, min darát kel pótolva sz szeket s szünet, milyen ta zelben va a kérdés

Akáczi 121. kére homokos kat, hán vetésre sz langyos zék? A kell ritkit is ki fog na.

Felelet csemete 50% es 60 cm. s (egy kat akác leg kel, ha f nöbe ter önteni eg mikor a látszik. A éppen ar a vizet n sig rajta legnagyobb drbonkér csemete csemetét 100 cm. 500 m² t

Borjuk tünkben világra j borjak k és megm loit. Mi ellene?

HEUCKE A. Hausniederli gőzeke-gyár kitanó rendszere **gőzeke-készleteit**

szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t., Komáromban.

LOKI
TALA
A MA

egy 100 kilométernyire. A répán kívül adagolok 1000 kg. élősulyra még 10 kg. jó búkköny-szénát és 5 kg. korpát.

Felelet a 120. sz. kérdésre. Az 1000 kg. élősulyra s naponta etetett 50 kg. takarmányrépa nagyon sok takarmánnyal helyettesíthető. pl. 6-5 kg. szárított cukorrépaszelettel, mely etetés előtt háromszoros vízben áztatva legjobb imitációja a takarmányrépának, továbbá a legkülönbébb abraknemekkel, pl. 5-3 kg. árpadarával vagy 4-2 kg. tengeridarával stb. A fő az, hogy a tehének ezután se kapjanak kevesebb keményítőértéket, mint azelőtt, természetesen feltételezve, hogy azelőtt is éppen csak annyit kaptak, amennyire okvetlenül szükségük volt. Ha főleg zabosbúkköny-szénával rendelkezik, akkor részben avval is pótolhatja a répát, mely esetben tehát kevesebb koncentrált takarmányt kell használnia. Miután a zabosbúkköny minden kg.-ja mintegy 4-5 kg. takarmányrépát képes helyettesíteni, ha pl. az eddigi 10 kg. széna helyett ezután 15 kg.-ot etetne a tehennel, máris 22-5 kg. répát pótolna vele, minél fogva tehát még csak 2-9 kg. árpadarát kellene nekik adni, hogy az egész répa pótolva legyen. Miután azonban a répapótszerek száma légió, rem folytatjuk fejtegetésünket, ha csak nem tudatja velünk, hogy milyen takarmányt szeretne vagy tudna a közelben vásárolni, amikor szívesen visszatérünk a kérdésre.

Akácza magvetés és csemetekiültetés. 121. kérdés. Akácfaiskolát óhajtok létesíteni homokos talajon, kérem szíves felvilágosításukat, hány kg. vetőmag kell 1000 □-ökre? A vetésre szánt akácvmagot le kell e forrázni vagy langyos vízben áztatni, hogy hamarabb csírázzenek? A kikelt sorokat mily növénytavolságra kell ritkítani, ha a csemeték 1 éves korig — mikor is ki fognak ültetetni — a faiskolában maradnak.

Felelet a 121. sz. kérdésre. Egyéves akác-csemete felneveléséhez kell 1000 drb-onként 50% csíráképesség mellett 70 gr. vetőmag, 60 cm. sortávolság és 12 m² megművelt terület (egy kat. hold 5755 m² = négyzetméter). Az akác legjobban s legnagyobb sikerszázalékkal, ha a forró vízzel leforrázzuk. Legjobb tenni a magot s ott azután keresztülönteni egészen forrón a vizet s azonnal kivenni, mikor a mag héja felpattan s a mag fehérje látszik. A vizet hagyjuk azután leöntés után éppen annyit hűlni, hogy a kéz elbirja, akkor a vizet megint a magra öntjük s teljes lehűlésig rajta hagyjuk. Az ilyképpen kezelt mag legnagyobb része 3-5 nap alatt kikel. Ezer drbonként kell a 2 éves iskolázott akác subáng-csemete felneveléséhez 60 cm. sor-, 15 cm. csemetetávolság, 90 m² terület: a 3 éveshez 100 cm. sor-, 50 cm. csemetetávolság és 500 m² terület.

Borjúk hasmenése. 122. kérdés. Tehénész-tünkben december óta a borjak, mihelyt a világra jönnek, azonnal hasmenésbe esnek. A borjak közül 12 db a betegségen keresztül ment és megmaradt, 16 db pedig 4-5-ik napra elhullott. Mi lehet e betegség oka és mit tegyek ellene?

Felelet a 122. sz. kérdésre. A betegség, ha egyszer valamely istállóban fellépett, ragályozás utján terjed állatról-állatra. A beteg borjúk bélsarukkal a szabadba ürítik a ragályt, mely azután a beszennyezett alomról, főképpen pedig később leelő tehének nem tiszta tőgyéről a szopás közben a később megszülető borjúk emésztő csatornájába kerül. A baj továbbterjedésének megakasztása végett az istállót nagyon alaposan fertőtleníteni, azután pedig arról gondoskodni kell, hogy a betegek testéből kikerülő ragály bele ne kerüljön az újszülöttek testébe. A lehető legnagyobb tisztaság betartása ugy az ellések, mint az újszülöttek ápolása és szoptatása körül megozza az óhajtott eredményt. Ujabban a Jensen-féle vérhasellenes immunizáló szérum alkalmazásától is sokszor láttak jó eredményt, melyet minden újszülöttnél, mielőtt még megbetegedtek volna, a bőre alá kell fecskendezni. Az előbbi és az utóbbi eljárás részletei tekintetében a helyi viszonyokkal ismerős állatorvos utbaigazítására kell utalnunk.

Fűrészpor felhasználása trágyául. 123. kérdés. A rendelkezésre álló nagymennyiségű fűrészport mi módon lehetne trágyául használni?

Felelet a 123. sz. kérdésre. A fűrészpor csak oly módon használható fel trágyázásra, hogy ezt szalma helyett almozásra használjuk. Mint alomnak előnye, hogy a szilárd ürülékkel jól elegyedik, a hig ürülékből sokat felszív, a trágyatelepen jól összeülpedik. Hátránya, hogy az állatokat sokat kell tisztogatni, továbbá, hogy kihordása a telepre s innen a szántóföldre szaporítlan, ellenben sokkal könnyebben és tökéletesebben alászántható, mint a szalmával kevert istállótrágya.

Marokrakó aratógép fűkaszállásra. 124. kérdés. Gazdaságomban mintegy 150 hold szalastakarmány, luczerna, zabosbúkköny és csalamádé kerül vágatás alá évente, melynek levágatásához az elegendő kézi erő nem áll rendelkezésemre s így kénytelen vagyok egy kaszáló-gépet beszerezni. Kérem, nem lenne-e ezélszerűbb egy fűkaszálló helyett egy marokrakó takaró-gépet venni, hogy evvel egyidejűleg a fentieknek levágását is végezhetném s takarásához is használhatnám? Kérem különösen megemlíteni, hogy a búkköny vágásánál is jól használható lenne-e?

Felelet a 124. sz. kérdésre. Marokrakó arató-gépet egészen jól lehet használni mindenféle szalastakarmány kaszálására, kivéven a zabosbúkkönyt. Ha ez utóbbi nagyon dus, különösen ha sok benne a búkköny, könnyen megtörténik, hogy a lerakó villákat eltömi a búkköny-szál s akkor török a gereblye. Egy hátránya azonban van a marokrakóval való aratásnak s ez az, hogy a levágott takarmányt markokba rakja le s így az nehezebben szárad s forgatása ugyszólván elmaradhatlan. Igaz, hogy ezen a bajon is lehet némileg segíteni azzal, hogy sürűbben rakatjuk le a markokat s így azok kisebbek lévén, hamarabb száradhatnak ki. Az sem előny, hogy a marokrakóval való kaszálásnál az igaerő felesleges terhet huz a marokrakó lerakó készülékében és asztalában.

Megsavanyodott melasz. 125. kérdés. Egy czukorgyártól a budapesti áru- és értéktőzsde szokványai szerint szörplevet (melaszt) vettem, melynek e szokványok értelmében alkálikusnak kellene reagálni. Ezen áru azonban egy nyilvános vegyelemző intézet bizonylata szerint nem alkálikus, hanem savanyuan reagál, kérdem tehát, lehet-e ezen szörplevet az állatokra nézve hátrányos következmények nélkül etetni és ha igen, mennyivel kisebb annak értéke, mint a normálisé, illetve az alkálikusnak reagálóé?

Felelet a 125. sz. kérdésre. Ha a melasznak savanyu a kémhatása, akkor az annak a jele, hogy a melaszban 20%-nál jóval több a víz, mi miatt erjedésnek indult, ez pedig részint avval a hátránnyal jár, hogy az ilyen melaszban folyton fogy a czukor, mert a nagy viztartalom az erjedés folytatását vonja maga után, mihelyt melegebb idő áll be, részint pedig avval is, hogy a savanyu melasz többé-kevésbé egészségtelen, mi miatt csekélyebb mennyiségben etethető, mintha nem erjedt volna. A lugos és a savanyu kémhatású melasz közötti érték-különbséget azonban bajos határozott számba foglalni, mert az a romlottság mérvétől s attól függ, hogy mennyire fog az erjedés még azután is folytatódni: miután pedig mindez a viztartalomtól függ, azt kellene mindenképp ismer-nünk, mert ha a viztartalom 20-25% között van, csekélyebb romlottságra következtethetünk s az erjedés csekélyebb folytatását várhatjuk, mintha a viztartalom 30%-on felül van. A nagy viztartalom többnyire attól származik, hogy miután a hideg melasz igen sűrű s nehezen önthető hordóba, forró gőzzel szeretik fölmelegíteni, mely azonban a melaszban megsűrűsödik, illetőleg csappfolyóvá válik. Mindebből pedig az következik, hogy melaszvásárláskor ne csak a czukrot s a lugos kémhatást, hanem a viztartalmat is garantsáltassuk magunknak, mely utóbbi lehetőleg ne mulja felül a 20-22%-ot.

Kénsavas ammoniák használata. 126. kérdés. Képes-e a kénsavas ammoniák, mint fejtrágya a chilisalétromot pótolni? Igaz-e, hogy 75 kg. kénsavas ammoniák hatása egyenlő 100 kg. chilisalétrommal? Igaz-e, hogy a kénsavas ammoniák a talajt nem cserepesíti meg? Végeztek-e már hazánkban ily irányú kísérleteket?

Felelet a 126. sz. kérdésre. Fejtrágyául használható ugyan a kénsavas ammoniák is, de mert ez esetben azt kívánjuk, hogy a nitrogén minél gyorsabban hasson, a chilisalétrom pedig gyorsabb hatású, ezért ennek használata fejtrágyául ajánlatosabb. 75 kg. kénsavas ammoniák körülbelül ugyanannyi nitrogént tartalmaz, mint 100 kg. chilisalétrom, de azért teljesen egyenértékűnek nem mondható. Többek és első sorban P. Wagner vizsgálatai szerint ugyanis, ha a chilisalétrom hatását 100-nak vesszük, akkor ugyanannyi kénsavas ammoniák nitrogénhatása 75-90, vagyis 100 kg. chilisalétromot nem 75 kg., hanem valamivel több kénsavas ammoniákot képes helyettesíteni. Különben e tekintetben a növény is határoz, a czukorrépanál a kénsavas ammoniák nem hat oly jól, mint a burgonyánál. A kénsavas ammo-

LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGNÖKSÉGE, BUDAPEST

niák nem cserepesíti meg a talajt. E trágyafélével már sok kísérletet végeztek, legtöbbit az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás Magyaróváron. Ha az állomást megkeresi, díjtalanul megküldi azon jelentéseket, amelyekben ezen kísérletek ismertetve vannak.

Cs. S.

Szavatolás malaczkok eladása esetén. 127. kérdés. Ez év január hó 2-án eladtam 13 drb 3 $\frac{1}{2}$ hónapos malaczkot, az alkunál kikötöttem, hogy csak orbánczért szavatolok, egyéb semmiért, (mivel az ellen be vannak oltva), felem beleegyezett, a malaczkokat elvitte. Az eladástól 3 hétre elhullott belőlük 5 drb, a kerületi főállatorvos kiszállt s felboncolta s régibb keletű tüdőgyuladást állapított meg, amely az eladásnál már bennük volt. Az állatorvos azt állítja, hogy szavatolok érte, daczára, hogy ki volt kötve nem szavatolás, mert az állategészségügyi törvények úgy rendelik. Kérem, van-e ilyen törvény és mikor lépett életbe?

K. V.

Felelet a 127. sz. kérdésre. Az eladó szavatolási kötelezettségére első sorban a kötve és a vevő között az ügylet megkötése alkalmával a kellő alakosságok betartásával létrejött különleges megállapodás irányadó. Ha tehát az eladó az alkunál kijelentette, hogy kizárólag csak orbáncz okozta károkért szavatol és a vevő ehhez a kikötéshez hozzájárulva kötötte meg az ügyletet, akkor az eladó felelőssége csakis az így megszabott határok között mozog. Ellenkező esetben az eladó szavatol, ha a vevő beigazolja, hogy az elhullásokat okozó betegség már a vétel idejében is megvolt az állatokban.

—y—

Anyajuhok kettős bárányozása. 128. kérdés. Minek tulajdonítható azon körülmény, hogy rambuillet anyám évről-évre fokozódó mérvben mind több és több kettős bárányt ellenek? En ezt rossz jelenségnek tartom, mert a bárány apró és nem oly életképes mint az egyes bárány.

G. A.

Felelet a 128. sz. kérdésre. A nagyobb termékenység éppenséggel nem tekinthető rossz jelenségnek és az sem áll, hogy ikerbárányok nem oly életképesek, mint az egyesek. Csak annyi áll, hogy a juhásznak esetleg nem kedves az ikerbárány, mert több gondja van vele. Persze nem szabad mindkét bárányt egy anyánál szoptatni és csak az erősebbeket kell fölnevelni, a gyengébbeket mézszárszéki uton mielőbb értékesíteni. Meglehet, hogy a nyájban van egy igen nagy potenciájú kos, vagy pedig az anyák nem is tisztavérű rambuilletek? Mindenesetre nem kell tartani, hogy az a felpanaszolt termékenység kalamitássá válik. Amint tovább fog egy vérben tenyésztetni, annál inkább számíthat rá, hogy ikrei lesznek. Ennél mindenestre nagyobb baj a fokozódó meddőség.

Dr. R.

Takarmánymuhar és csalamádé zöld ugare-e? 129. kérdés. Bérleti szerződésem egyik pontja úgy szól, hogy az utolsó évben tartozom trágyázott zöld ugart kétszer megszántva átadni. Minthogy ez az utolsó évem, így a trágyázott földben muhart és csalamádét (takarmánynak vetett tengeri) szándékozom vetni. Kérem, hogy ezen eljárásom helyes-e?

B.

Felelet a 129. sz. kérdésre. Hogy az átadandó zöld ugar területe muharral és csalamádéval elvethető-e, több körülménytől függ, nevezetesen attól, hogy a kétszer megszántott ugar mikor adandó át, szeptemberben vagy októberben, hogy továbbá ez a kikötés mily nagy területre vonatkozik és ezen terület a gazdaság igazságával minő arányban áll, vagyis hány nap

alatt szátható fel s végül attól, hogy a csalamádé és a muhar mikor kerülnek kaszálás alá. Konkrét tanácsot tehát csak az adhat, aki a gazdaság ama helyi viszonyait ismeri, de ha nagyobb terület átadásáról van szó, akkor azt javasoljuk, hogy ezen területnek legalább egy része zabosbükknövényvel elvetessék, mivel ez júniusban lekerül s utána a két szántás a kellő időben biztosan megadható.

Hensch Árpád.

Répa helyettesítés melaszszal. 130. kérdés. Hízóókreim a 4-ik hónapja esznek fejenkint 40 kg. répát, mely azonban 4 hét alatt elfogy. A hizálás már olyan stádiumban lesz akkor, hogy jobban a kvalitásra kell dolgoznunk, miután azok már teljesen kihusosodtak. Kérem: tanácsos-e fenti répaadagolás helyett folyékony melaszt etetni s ha igen, mennyit s naponként?

F. M.

Felelet a 130. sz. kérdésre. A melasz igen jó helyettesítője a takarmányrépának, mert mindkettőnek közös tulajdonsága az, hogy a ganajt lágyítja, sőt nagyobb mennyiségben etetve hasmenést okoznak; de miután a melasznak nagyobb a hashajtó hatása, annál fogva csak akkor helyettesíthetjük vele az összes répát, ha a hizók aránylag keveset kapnak. A jelen esetben 40 kg. fejenkénti takarmányrépa pótlásáról van szó, ami 5-3 kg. melaszszal volna elérhető, de miután ennyi melaszt legfeljebb csak 1000 kg. beállítási sulyra tanácsos etetni, nagymérvű hasmenés lenne a helyettesítésnek következménye, ha az tisztán csak melaszszal történe. Ezért azt ajánljuk, hogy pótolják a répának csak a felét melaszszal, a másik felét pedig valamely koncentrált takarmánnyal, pl. darával vagy akárminő jó kereskedelmi takarmánnyal. Ennek a pótlásnak természetesen a keményítőértékek arányában kell történnie, vagyis miután a takarmányrépa átlagos keményítőértéke 63, a melaszé 48, az árpapé 68, a tengeri febrúar-márciusban mintegy 75, a jó buzakorpapé 48%, annál fogva 40 kg. répa pótolható: 25 kg. melasz és 2 kg. árpadara. vagy ugyanannyi melasz és 18 kg. tengeridara, vagy 2 $\frac{3}{4}$ kg. buzakorpa által. Ezekkel a helyettesítésnek csak néhány példáját mutattuk be, de ugyanugy járunk el a többi kereskedelmi takarmánnyal is, melyek szintén csak keményítőértékeik arányában tehetik a répát nélkülözhetővé.

Cselkó István.

Burgonyavető-, kiemelő- és permetezőgépek. 131. kérdés. Szeszgyári üzemmél egybekötött gazdaságunkban körülbelül 160 magyar hold burgonyatermesztésünk termelési költségeinek apasztása céljából burgonyavetőgépeket és kiemelőgépeket óhajtván beszerezni, kérem sziveskedjenek egy erősen domboz, de mindamellett nem nehéz miveletű talajra a legmegfelelőbb ilyen gépeket és azok beszerzési forrását velem közölni. Kérem továbbá, hogy burgonya permetezéséhez mely igászerre berendezett gépek váltak be eddig szerint legjobban?

B. F.

Felelet a 131. sz. kérdésre. Burgonyavetőgépek sajnos még ma sincsenek oly jók, hogy azokat, mint minden tekintetben megfelelőeket, lehetne ajánlani. És nincs is egyelőre kilátás arra, hogy egy minden viszonyok közé beillő jó burgonyavetőgép állhasson a gazdák rendelkezésére. Ezt kizárja egyrészt a burgonyagumó felette változatos nagysága, melyen ugyan megfelelő osztályozással némileg segíteni lehetne, de különösen sok nehézséget okoz a még változatosabb sor- és növénytavolság, melyet a különböző feleségű burgonyák igényelnek. Oly burgonyavetőgépet, melyet a gumók nagysága, azok sor- és növénytavolsági igényei

szerint esetről-esetre be lehetne állítani, eddig még nem sikerült szerkeszteni.

Annál jobban beváltak a burgonyafészekásógépek (lyugga ók). Ilyen többféle is van hazánkban ma is működésben. Nehezek ugyan, mert vagy csak két erős ló, vagy négy ökrök bírja vontatni, de megfelelő beállításal és vezetéssel igen szép, gyors s így olcsó, de ami a fő: egyenletes munkát végeznek. Ilyeneket minden jobb gépgyáros vagy gépkereskedő révén beszerezhet kérdésttevő. A Kühne-gyár tudtommal ezek gyártásával is foglalkozik. A debreczeni m. kir. gazd. akadémia telepén egy eredeti 5 soros Laas-féle burgonyafészekásógép 1896 óta dolgozik legteljesebb megelégedésre. Naponként 2 emberrel, 4 ökrrel és 10-12 gyerekekkel, kik a megásott fészkekbe potyogtatják a gumót, nagy átlagban 5-6 kat. hold burgonya fültethető el, mely azután le lesz hengerelve. A burgonya fejlődése igen szép, egyenletes, ami a gép pontos munkájának érdeme.

A burgonyakiszedő-gépekkel éppen úgy vagyunk, mint a burgonyavető-gépekkel. Angliában ugyszólván évenként megszületik 3-4 új alak, de a tökéletes még itt is hiányzik és a legzárabbban kidolgozott és megszerkesztett kieszedő semmivel sem dolgozik jobban, mint a Münster-féle elven szerkesztett régi forgóvillás burgonyakiszedő vagy a Sack-féle 5, illetve 7 águ burgonyakiszedő eke. Mindegyiknek megvan az az öröklött hibája, hogy megsérti a gumót s a kiszedett gumókat újból részben betakarja s mindegyik után annyi kézi munkás kell, mint a burgonyakiszedő eke után, ellenben egyik sem végez többet, mint a burgonyakiszedő eke, de nem is végezhet többet, mint az, mert mindegyik egyszerre csak egy sort képes munkába venni. Azt pedig még nem hallottam, hogy az igazállat a jóval nehezebb burgonyakiszedő vagy burgonyaarató-gép előtt hamarabb járt volna, mint az ezeknél könnyebb járáru burgonyakiszedő eke előtt. Könnyű, laza, omlós talajokon magam részéről ma is a jó 7 águ burgonyakiszedő eke adnám az elsőbbséget. Kötött talajokon az egyszerű Münster-rendszerű forgóvillás burgonyakiszedő-gép annyiban bírhat előnyvel az eke fölött, hogy tisztábban kikaparja a gumókat, mint azt az eke kiszánthatja. Mindkét eszközt, illetve gépet szintén beszerezheti kérdésttevő bármely jobb hazai gépgyár vagy gépzület révén. Köztük még relatív legjobb sincs.

Permetezésre bármelyik fogatos permetezőgép meg fog felelni, melynek vízszintes permetező rudja van. A Mayfarth-féle fogatos burgonyapermetező jól bevált.

Ifj. Spornon Pál.

Ökrök vasalása. 132. kérdés. Vidékünkön az ökröket az ugynevezett vasaló satuba vasalják, ez egy deszkafal, melyből kiindulól egy gurtit áthuznak az ökrök alatt, mell felé egyet hátrább s a gurtit az ökrök fölött ismét visszadugják a falon, hol egy csigaszerkezettel megfeszítik a gurtit s ezáltal rögzítik az ökröt. Ez az eljárás nekem sehogy sem tetszik s azért kérek egy megfelelőbb vasaló „satut” ajánlani, illetve egy megfelelőbb leírását közölni, úgy, hogy aszerint én azt itthon elkészíthessem.

R. S.

Felelet a 132. sz. kérdésre. A különböző ökrövasaló satukat lehetlenség rövid néhány sorban, illusztrációk nélkül úgy leírni, hogy annak alapján azok házilag elkészíthetők legyenek. Bajos ezt tenni annyival inkább, mert ezek az eljárások már kimerítően le vannak írva s számos illusztrációval is ellátva Nádaskay dr. és Schwenszky patkólastani kézikönyvében s a plagizálás hibájába esnénk, ha annak adatait e helyen leköznölnék. Méltóztatnék tehát e

Önműködő — kocsira szerelt

növénypermetező

a vadrepce, vadmustár és más gyom kiirtására vasgályoz által, valamint répa- és burgonyapermetező szallit

IG. HELLER, BÉCS, II., Praterstrasse 49.

Ujdonság: Új készlet mezei egerek kiirtására szénkéng által!

342

Kérjenek árjegyzéket és használati utasítást.

könyvet a P. ben (Budap amely min több válasza

A földm. Kvassay Jen gos vízépíté mes munkál társulatokra rendkívül ér latait minde napokban ha

Büszkén e ország árme delemre és nem találhat területe 700, Hollandiáé 1 tó-és tengeri területtel melyből a Du gyére 2.557,0 ban és Ameri árterületek, n ármentesíté intenzivitásn hazai árterei szerint nem ket, hogy a latokat arány san véve esz kelt birtokoss az, hogy m gezte és ho kevesebb me végre ily n zánkban.

De nemest esolatos belv a hatalmas hanem az o részeiben a polások is na intenzívny éle

A könyv mentesítő társ Duna völgyéb ármentesített részleteztük, 6 óriási árment jelentékeny te 350,000 kat. sultali védőölt 2485, a Tisz 5784 kilométe vattutelepeine a Tisza völgyé telepek költsé tett ki. A társ értelmében

Ennek maxim az ármentesit 80%-ában álla tal 50 évre a tozatianságát. összesen 5.590 lemre méltók használati társ tok. A lecsapo dúsuk 525 ez tések összege kezelés és fen A talajjavító három öntöző 28 évi fennál hold lecsapolá zését és 23,00 Az alagesővez még rendkívül munkálatokra s millió holdra t

könyvet a *Patria* gazdasági szakkönyvkereskedésben (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) megrendelni, amely minden irányú kérdésre a legkimerítőbb választ fogja megadni. —*csy.*

IRODALOM.

A magyar vizitársulatok.

A földművelésügyi miniszter megbízásából *Kvassay* Jenő miniszteri tanácsos, mint az országos vízipítési igazgatóság főnöke, egy terjedelmes munkálatban összeállította a magyar vizitársulatokra vonatkozó statisztikai adatokat. E rendkívül érdekes s hazánk ármentesítő munkálatait minden részletében ismertető kiadvány a napokban hagyta el a sajtót.

Büszkén emeli ki a mű szerzője, hogy Magyarország ármentesítő munkálatainak párja, terjedeleme és fontossága nézve az egész világon nem található. Míg a Pó folyónak ármentesített területe 700,000 hektár, a Loireé 95,000 hektár, Hollandiáé 1,300,000 hektár és 85,000 hektár a tó- és tengerterület szarítás, addig hazánk ármentesített területe 3,678,990 hektár (6,391,000 k. h.), melyből a Duna völgyére 1,121,000, a Tisza völgyére 2,557,000 hektár esik; csakis Oroszországban és Amerikában vannak kiterjedésre nagyobb árterületek, mint minálunk, azonban ezeknek sem ármentesítése, sem lecsapolása nem áll az intenzivitásnak azon a magas fokán, mint a hazai árterületek. A mű szerzőjének kijelentése szerint nem csupán az képezheti büszkeségünket, hogy a nagyszabású ármentesítési munkálatokat aránylag rövid idő, alig 50, sőt szorosan véve csak 30 év alatt volt képes az érdekelt birtokosság végrehajtani, hanem még inkább az, hogy mindezt jóformán saját erejéből végezte és hogy sehol a világon az államnak kevesebb megterhelésével még nem hajtottak végre ily nagyszabású munkálatot, mint hazánkban.

De nemcsak az ármentesítések és azzal kapcsolatos belvizrendezések terén konstatalható a hatalmas haladás az utolsó évtizedekben, hanem az ország egyéb, hegyes és dombos részeiben a *talajjavítások* és a *gazdasági lecsapolások* is nagy tért hódítottak a kulturmérnöki intézmény életbeléptetésével.

A könyv adataiból kiemeljük, hogy az ármentesítő társulatok és érdekeltségek száma a Duna völgyében 31, a Tisza völgyében 45. Az ármentesített terület, amint ezt fentebb már részleteztük, 6,391,000 kat. hold. Daczára ezen óriási ármentesített területnek, még mindig igen jelentékeny terület és pedig összesen mintegy 350,000 kat. hold vár ármentesítésre. A társulati védőoltások hossza a Duna völgyében 2485, a Tisza völgyében 3299, együttvéve 5784 kilométer. Az ármentesítő társulatok szivattyutelepeinek száma a Duna völgyében 64, a Tisza völgyében 65, összesen 124. A szivattyutelepek költsége összesen 12,600,000 koronát tett ki. A társulatok az 1875. évi VII. t. czikk értelmében adóvisszatérítésben részesülnek. Ennek maximumát az 1889. évi XXIX. t. czikk az ármentesített földterületek állami adójának 80%-ában állapította meg, megállapítva egyúttal 50 évre az adóvisszatérítés mérvének változatlanságát. A társulatok adóvisszatérítése összesen 5,590,000 koronát tesz ki. Igen figyelemre méltók a lecsapoló, öntöző és ipari vízhasználati társulatok működésére vonatkozó adatok. A lecsapoló társulatok száma 104, működésük 525 ezer holdra terjed ki. A befektetések összege közel 12 millió korona, az évi kezelés és fenntartás költsége 416,000 korona. A talajjavító társulatokhoz kell számítani a három öntöző társulatot is. A kulturmérnökség 28 évi fennállása óta kerekén 850,000 kat. hold lecsapolását, 30,000 kat. hold alagcsövezését és 23,000 kat. hold öntözését fejezte be. Az alagcsövezés és öntözés terén azonban még rendkívül sok a teendő, mert az ezen munkálatokra soruló területek kiterjedése több millió holdra tehető.

A fentiekben közölt adatokból kitetszik, hogy a vizitársulatok mily hatalmas munkálatot végeztek rövid néhány évtized alatt s bár kétségtelen, hogy sokhelyütt a vízszabályozási járulékok óriási terhet rónak az érdekeltségre, de ezzel szemben viszont tény, hogy a vízszabályozások folytán addig szinte hasznavehetetlen területek tettekké termőképessé és vonattak be a kultúrába, amelyek tulajdonosai az azelőtti szinte értéktelen területek helyett nagyjértékű s többnyire kiváló minőségű földek tulajdonába jutottak, amely körülmény a nagyobb mérvű vízszabályozási járulékok fizetését elviselhetővé teszi.

A vizitársulatokra vonatkozó statisztikai adatok összeállításáért *Kvassay* Jenő min. tanácsost és az ebben közreműködött társulati és állami tisztviselőket a legteljesebb elismerés illeti meg. —*y.*

A hazai szövetkezeti gabonarakarék.

Ezen a címen *Horváth* János dr., az Országos Központi Hitelszövetkezet aligazgatója, immár harmadik kiadásban rendkívül becses munkát adott közre, amely felöleli mindazokat a tudnivalókat, melyek gabonarakarészvetkezetek alakítására, vezetésére s a szövetkezeti hálózat jövőjére vonatkoznak. Közel 8 éves az a mozgalom, amelynek célja a gabonaértékesítésnek szövetkezeti alapokra való fektetése. Amint tudjuk, külföldön e téren már jelentékeny sikereket mutathatnak fel. Németországban az állam milliókkal támogatja a gabonarakarészvetkezetek alakítását. Néhány év óta nálunk is a földművelésügyi kormány vállalta magára a szövetkezeti gabonarakarék építésével járó nem csekély költségek jelentékeny részét. Ennek köszönhető az, hogy ma már 38 magtárszövetkezet működik az országban, ami persze, ha elgondoljuk azt, hogy a magtárak befogadóképessége mindössze 168,000 métermázsra, az országának átlagtermése pedig 90—100 millió métermázsra rug. alig számbavehető eredmény. A kezdet kezdetén vagyunk tehát csak, és a kezdet azonban mégis biztató. A már létező magtárak működése buzdítónak kell, hogy hasson mindenkire, aki a rossz értékesítési viszonyokat ismeri, ezen változtatni akar. Ha a nyugati államokban hasznosnak bizonyultak a magtárszövetkezetek, úgy kell, hogy nálunk is azokká váljanak. Tudjuk jól, hogy a szövetkezeti magtáraknak a célja az, miszerint sok kistermelő egyenként kevés gabonáját összegyűjtésük, egyöntetűvé, tisztítás által piaczképessé tegyék s végül megfelelő mennyiség összegyűjtése után bevárják a piac legkedvezőbb áralkalását s ily módon a raktározott gabonát a lehető legkedvezőbb áron tudják értékesíteni. A kedvezőbb piaci árakra való várakozás természetesen magával hozza azt, hogy a kistermelő aki terményeiért nyomban a cséplés után pénzt akar látni, beraktározott gabonájára megfelelő előleget kapjon.

Mindezeket a dolgokat *Horváth* dr. könyve világosan és érthetően fejt ki. Nem csupán a gabonarakarék céljaival, hanem azok szervezésének módjaival és a vezetés minden csínjával binjával is megismertet. Benne van a könyvben mindaz, amit a gabonarakarék építésére és tulajdonjogára vonatkozólag a szövetkezet körüli csoportosulóknak tudniuk kell. Közli részletesen a magtári üzletvitelt s az előlegkölcsönökre vonatkozó tudnivalókat. Legbecesebb része azonban kétségtelenül a könyvnek, mely az értékesítés kérdését tárgyalja. E részben különösen a már meglevő magtárak vezetői kapnak gyakorlati tanácsokat. Egy külön fejezetben foglalkozik továbbá *Horváth* János dr. a katonai szállítások kérdésével és a katonai szállítások körül való eljárásnál szükséges tudnivalókkal, nemkülönben a szövetkezeti magtáraknál olyannyira fontos vagyonezelés ügyeivel.

A gabonarakarészvetkezetek ügyeivel foglalkozók körében már régebben felmerült az az eszme, hogy úgy mint a szövetkezeti mozgalom

többi ágainál tapasztalható, a gabonarakarészvetkezetek is központi vezetés alá helyeztessenek, különösen a gabonaértékesítést egy az Országos Központi Hitelszövetkezet keretében felállítandó külön osztály intézze. *Horváth* János dr.-nak e tekintetben az a véleménye, hogy erre az osztályra kétségtelenül szükség van, ma azonban ennek a felállítása nem indokolt. Nem pedig azért, mert a szövetkezeti gabonarakarék ma még az ország gabonaforgalmának alig 1/1000-ed részét látják el. Idővel, ha a szövetkezeti hálózat kifejlődik, természetesen beáll a középponti áruosztálynak vagy pedig egy önálló magtárszövetkezeti középpont felállításának a szüksége. A könyv befejező részében a gabonarakarészvetkezetek ügy jelen állásáról tájékoztat bennünket a szerző s azok részére, akik az ügy iránt érdeklődnek, bizonyára igen becses lesz a könyvnek ez a része is. Végül benne van a könyvben az Országos Központi Hitelszövetkezethez tartozó szokásos magtáraknak minden részletre kiterjedő tervrajza. Amint látjuk *Horváth* dr. könyvének ez új kiadásával egy hézagpótló érdemes munkát nyert a szövetkezeti irodalom. Ajánljuk azt minden érdeklődő figyelmébe. Meg lehet szerezni 2 koronáért bármely könyvkereskedés útján, esetleg közvetlenül a *Patriánál*.

—*cs. o.*

A m. kir. központi szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet évkönyve 1908. Szerkeszti a m. kir. földművelésügyi miniszter megbízásából *Csikmádéfalvi Istvánffy* Gyula dr. A tudományos vizsgálatok gazdag tárházával számol be ez az évkönyv. Minden sora hasznos, de sajnálatos kell megemlítenünk, hogy lapunkban is nélkülöztük e vizsgálatok eredményeinek közölhetését. Sem egészében, sem kivonatban annak idején nem adtuk ezekről tudomást az érdekelt gazdaközönségnek, csak most kapjuk egy év után teljes egészében. Pedig a tudománynak is csak annyi az értéke, amit a gyakorlatban értékesíteni tud. A többi álmoskönyv, amiről akkor értesül a gazda, mikor már a lutrit eltörülték.

Istvánffy dr. körül a tudományos világ diszes csoportja gyülekezett, akik gazdag anyaghalommal bővítették az évkönyv tartalmát. Csodálatosképpen nincs ebben a tudományos évkönyvben egyetlen dolgozat, mely érdekes és jelentős ne volna. Nem sorolom föl a tartalomjegyzékben felaltakat, de igazolom, hogy ezek a legérdekesebb francia regénynél jobban érdeklik a gazdálkodót és főleg a szőlőbirtokost. Borderítő szerek, védekező szerek, szőlőfajták vizsgálati eredményei, borvizsgáló készülékek vizsgálatai, talajminőséget jelző növények, — szóval negyvenhárom leggyakorlatiasabb kérdésre szakszerű felelet. A könyvet a földművelési miniszterium adta ki, tehát a tudásra vágyó gazdaközönség oda forduljon érette. —*p.*

Állatorvosi Zsebnaptár. VIII-ik évfolyam. Szerkeszti: *Liget* Leó, m. kir. állatorvos. Ára 5 kor. Megrendelhető a *Patria* gazdasági szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. Az állatorvosi zsebnaptár 2 melléklettel bővült. 1. Apaállatvizsgálatok. 2. Tavaszi haszonállatvizsgálat, melyek a zsebnaptárhoz mellékelve vannak. Mint minden szaknak, úgy az állatorvosi szaknak is megvan a maga különleges szakiránya, melyet teljes tárgyúsággal és az összes gyakorlati tudnivalókkal, utmutatásokkal felölel a szakszerű zsebnaptár. Most, midőn az Állatorvosi Zsebnaptár a nyolcadik évfolyamába lépett, dicsérni nem szükség, hézagpótló voltára felhívni az érdekelteket főlegesen. Csupán figyelmébe ajánljuk mindazoknak, akik e naptár gyakorlati irányítására ráutalva vannak és külön azoknak, akik e szaknak művelésén fáradoznak. —*p.*

Az ezen rovathban ismertetett könyvek megrendelhetők: *Patria r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében*, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

niák nem eserepesíti meg a talajt. E trágyafélével már sok kísérletet végeztek, legtöbbit az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás Magyaróváron. Ha az állomást megkeresi, díjtalanul megküldi azon jelentéseket, amelyekben ezen kísérletek ismertetve vannak.

Cs. S.

Szavatolás malaczkok eladása esetén. 127. kérdés. Ez év január hó 2-án eladtam 13 drb 3 $\frac{1}{2}$ hónapos malaczkot, az alkunál kikötöttem, hogy csak orbánczért szavatolok, egyéb semmiért, (mivel az ellen be vannak oltva), felem beleegyezett, a malaczkokat elvitte. Az eladástól 3 hétre elhullott belőlük 5 drb, a kerületi főállatorvos kiszállt s felbonczolta s régibb keletű tüdőgyuladást állapított meg, amely az eladásnál már bennük volt. Az állatorvos azt állítja, hogy szavatolok érte, daczára, hogy ki volt kötte nem szavatolás, mert az állategészségügyi törvények úgy rendelik. Kérem, van-e ilyen törvény és mikor lépett életbe?

K. V.

Felelet a 127. sz. kérdésre. Az eladó szavatolási kötelezettségére első sorban a közte és a vevő között az ügylet megkötése alkalmával a kellő alakítások betartásával létrejött különleges megállapodás irányadó. Ha tehát az eladó az alkunál kijelentette, hogy kizárólag csak orbáncz okozta károkért szavatol és a vevő ehhez a kikötéshez hozzájárulva kötötte meg az ügyletet, akkor az eladó felelőssége csakis az így megszabott határok között mozog. Ellenkező esetben az eladó szavatol, ha a vevő beigazolja, hogy az elhullásokat okozó betegség már a vétel idejében is megvolt az állatokban.

—y—

Anyajuhok kettős bárányozása. 128. kérdés. Minek tulajdonítható azon körülmény, hogy rambuillet anyám évről-évre fokozódó mérvben mind több és több kettős bárányt ellenek? En ezt rossz jelenségnek tartom, mert a bárány apró és nem oly életképes mint az egyes bárány.

G. A.

Felelet a 128. sz. kérdésre. A nagyobb termékenység éppenséggel nem tekinthető rossz jelenségnek és az sem áll, hogy ikerbárányok nem oly életképesek, mint az egyesek. Csak annyit áll, hogy a juhásznak esetleg nem kedves az ikerbárány, mert több gondja van vele. Persze nem szabad mindkét bárányt egy anyánál szoptatni és csak az erősebbeket kell fölnevelni, a gyengébbeket mérszárszéki uton mielőbb értékesíteni. Meglehet, hogy a nyájban van egy igen nagy potenciájú kos, vagy pedig az anyák nem is tisztavérű rambuilletek? Mindenesetre nem kell tartani, hogy az a felpanaszolt termékenység kalamitássá válik. Amint tovább fog egy vérben tenyészteni, annál inkább számíthat rá, hogy ikrei lesznek. Ennél mindenestre nagyobb baj a fokozódó meddőség.

Dr. R.

Takarmánymuhar és csalamádé zöld ugar-e? 129. kérdés. Bérleti szerződésem egyik pontja úgy szól, hogy az utolsó évben tartozom trágyázott zöld ugart kétszer megszántva átadni. Minthogy ez az utolsó évem, így a trágyázott földben muhart és csalamádét (takarmánynak vetett tengeri) szándékozom vetni. Kérem, hogy ezen eljárásom helyes-e?

B.

Felelet a 129. sz. kérdésre. Hogy az átadandó zöld ugar területe muharral és csalamádéval elvethető-e, több körülménytől függ, nevezetesen attól, hogy a kétszer megszántott ugar mikor adandó át, szeptemberben vagy októberben, hogy továbbá ez a kikötés mily nagy területre vonatkozik és ezen terület a gazdaság igazsággal minő arányban áll, vagyis hány nap

alatt szátható fel s végül attól, hogy a csalamádé és a muhar mikor kerülnek kaszálás alá. Konkrét tanácsot tehát csak az adhat, aki a gazdaság ama helyi viszonyait ismeri, de ha nagyobb terület átadásáról van szó, akkor azt javasoljuk, hogy ezen területnek legalább egy része zabosbukkönnyvel elvetessék, mivel ez júniusban lekerül s utána a két szántás a kellő időben biztosan megadható.

Hensch Árpád.

Répa helyettesítés melaszszal. 130. kérdés. Hizóókreim a 4-ik hónapja esznek fejenként 40 kg. répát, mely azonban 4 hét alatt elfogy. A hizálás már olyan stádiumban lesz akkor, hogy jobban a kvalitásra kell dolgoznunk, miután azok már teljesen kihusosodtak. Kérem: tanácsos-e fenti répaadagolás helyett folyékony melaszt etetni s ha igen, mennyit s naponként?

F. M.

Felelet a 130. sz. kérdésre. A melasz igen jó helyettesítője a takarmányrépának, mert mindkettőnek közös tulajdonsága az, hogy a ganajt lágyítja, sőt nagyobb mennyiségben etetve hasmenést okoznak; de miután a melasznak nagyobb a hashajtó hatása, annál fogva csak akkor helyettesíthetjük vele az összes répát, ha a hizók aránylag keveset kapnak. A jelen esetben 40 kg. fejenkénti takarmányrépa pótlásáról van szó, ami 5-3 kg. melaszszal volna elérhető, de miután ennyi melaszt legfeljebb csak 1000 kg. beállítási súlyra tanácsos etetni, nagymérvű hasmenés lenne a helyettesítésnek következménye, ha az tisztán csak melaszszal történne. Ezért azt ajánljuk, hogy pótolják a répának csak a felét melaszszal, a másik felét pedig valamely koncentrált takarmánnyal, pl. darával vagy akármilyen jó kereskedelmi takarmánnyal. Ennek a pótlásnak természetesen a keményítőértékek arányában kell történnie, vagyis miután a takarmányrépa átlagos keményítőértéke 6-3, a melaszé 48, az árpáé 68, a tengeri február-márcziusban mintegy 75, a jó buzakorpáé 48%, annál fogva 40 kg. répa pótolható: 25 kg. melasz és 2 kg. árpadara, vagy ugyanannyi melasz és 1-8 kg. tengeridara, vagy 2 $\frac{3}{4}$ kg. buzakorpa által. Ezekkel a helyettesítésnek csak néhány példáját mutattuk be, de ugyanugy járunk el a többi kereskedelmi takarmánnyal is, melyek szintén csak keményítőértékeik arányában tehetik a répát nélkülözhetővé.

Cselkó István.

Burgonyavető-, kiemelő- és permetezőgépek. 131. kérdés. Szeszgyári üzemmel egybekötött gazdaságunkban körülbelül 160 magyar hold burgonyatermesztésünk termelési költségeinek apasztása céljából burgonyavetőgépeket és kiemelőgépeket óhajtván beszerezni, kérem sziveskedjenek egy erősen dobos, de mindamellett nem nehéz miveletű talajra a legmegfelelőbb ilyen gépeket és azok beszerzési forrását velem közölni. Kérem továbbá, hogy burgonya permetezéséhez mely igásesőre berendezett gépek váltak be ezidő szerint legjobban?

B. F.

Felelet a 131. sz. kérdésre. Burgonyavetőgépek sajnos még ma sincsenek oly jók, hogy azokat, mint minden tekintetben megfelelőeket, lehetne ajánlani. És nincs is egyelőre kilátás arra, hogy egy minden viszonyok közé beillő jó burgonyavetőgépet állhasson a gazdák rendelkezésére. Ezt kizárja egyrészt a burgonyagumó felette változatos nagysága, melyen ugyan megfelelő osztályozással némileg segíteni lehetne, de különösen sok nehézséget okoz a még változatosabb sor- és növénytavolság, melyet a különböző féleségű burgonyák igényelnek. Oly burgonyavetőgépet, melyet a gumók nagysága, azok sor- és növénytavolsági igényei

szerint esetről-esetre be lehetne állítani, eddig még nem sikerült szerkeszteni.

Annál jobban beváltak a burgonyafészekásógépek (lyugga ók). Ilyen többféle is van hazánkban ma is működésben. Nehezék ugyan, mert vagy csak két erős ló, vagy négy ökör bírja vontatni, de megfelelő beállításal és vezetés mellett igen szép, gyors s így olcsó, de ami a fő: egyenletes munkát végeznek. Ilyeneket minden jobb gépgyáros vagy gépkereskedő révén beszerezhet kérdésteve. A Kühne-gyár tudtommal ezek gyártásával is foglalkozik. A debreczeni m. kir. gazd. akadémia telepén egy eredeti 5 soros Laas-féle burgonyafészekásógép 1896 óta dolgozik legteljesebb meglegedésre. Naponként 2 emberrel, 4 ökörrel és 10-12 gyerekkel, kik a megaszt fészekbe potyogtatják a gumót, nagy átlagban 5-6 kat. hold burgonya ültethető el, mely azután le lesz hengerelve. A burgonya fejlődése igen szép, egyenletes, ami a gép pontos munkájának érdeme.

A burgonyakiszedőgépekkel éppen úgy vagyunk, mint a burgonyavetőgépekkel. Angliában ugyszólván évenként megszületik 3-4 új alak, de a tökéletes még itt is hiányzik és a legzifrábban kigondolt és megszerkesztett kieszedő semmivel sem dolgozik jobban, mint a Münster-féle elven szerkesztett régi forgóvillás burgonyakiszedő vagy a Sack-féle 5, illetve 7 águ burgonyakiszedő eke. Mindegyiknek megvan az az öröklött hibája, hogy megsérti a gumót s a kieszedett gumókat újból részben betakarja s mindegyik után annyi kézi munkás kell, mint a burgonyakiszedő eke után, ellenben egyik sem végez többet, mint az, mert mindegyik egyszerre csak egy sort képes munkába venni. Azt pedig még nem hallottam, hogy az igásállat a jóval nehezebb burgonyakiszedő vagy burgonyaratógép előtt hamarabb járt volna, mint az ezeknél könnyebb járásu burgonyakiszedő ekek előtt. Könnyű, laza, omlós talajokon magam részéről ma is a jó 7 águ burgonyakiszedő eke adnám az elsőbbséget. Kötött talajokon az egyszerű Münster-rendszerű forgóvillás burgonyakiszedő-gép annyiban bírhat előnyvel az eke fölött, hogy tisztábban kikaparja a gumókat, mint azt az eke kiszánthatja. Mindkét eszközt, illetve gépet szintén beszerezheti kérdésteve bármely jobb hazai gépgyár vagy gépüzlet révén. Köztük még relatív legjobb sincs.

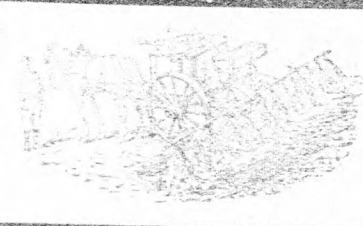
Permetezésre bármelyik fogatos permetezőgép meg fog felelni, melynek vízszintes permetező rudja van. A Mayfarth-féle fogatos burgonyapermetező jól bevált.

Ifj. Sporzon Pál.

Ökrök vasalása. 132. kérdés. Vidékünkön az ökröket az ugynevezett vasaló satuba vasalják, ez egy deszkafal, melyből kiindulól egy gurtit áthuznak az ökrök alatt, mell felé egyet hátrább s a gurtit az ökrök fölött ismét visszadugják a falon, hol egy csigaszerkezettel megfeszítik a gurtit s ezáltal rögzítik az ökröt. Ez az eljárás nekem sehoggy sem tetszik s azért kérek egy megfelelőbb vasaló „satut” ajánlani, illetve egy megfelelőbb leírását közölni, úgy, hogy aszerint én azt itthon elkészíttethesem.

R. S.

Felelet a 132. sz. kérdésre. A különböző ökrövasaló satukat lehetetlen rövid néhány sorban, illusztrációk nélkül úgy leírni, hogy annak alapján azok házilag elkészíthetők legyenek. Bajos ezt tenni annyival inkább, mert ezek az eljárások már kimerítően le vannak írva s számos illusztrációval is ellátva Nádaskay dr. és Schwenszky patkólástani kézikönyvében s a plagizálás hibájába esnénk, ha annak adatait e helyen leközölnök. Méltóztassék tehát e

Önműködő —
kocsira szerelt

növénypermetező

a vadrépeze, vadmustár és más gyom kiirtására vasgálicz által, valamint répa- és burgonyapermetezőt szállít

IG. HELLER, BÉCS, II. Praterstrasse 49.

Ujdonság: Új készlet mezei egerek kiirtására szónkéng által!

342

Kérjenek árjegyzéket és használati utasítást.

könyvet a
ben (Buda
amely min
több válas

A föld
Kvassay Je
gos vízépít
mes munká
társulatokr
rendkívül
latait mind
napokban h

Büszkén
ország árm
delemre és
nem találh
területe 700
Hollandiáé
tő- és tenger
tesített terü
melyből a Du
gyére 2.557,
ban és Amer
árterületek,
ármentesítés
intenzívítás
hazai árterü
szerint nem
ket, hogy a
latokat aran
san véve es
kelt birtokos
az, hogy m
gezte és h
kevesebb m
végre ily n
zánkban.

De nemcs
esolatos belt
a hatalmas
hanem az o
rezseiben a
polások is na
intézmény éle

A könyv
mentesítő tár
Duna völgyéb
ármentesített
résztelvezték,
óriási árment
jelentékeny t
350,000 kat.
sulati védőölt
2485, a Tisz
5784 kilométe
vattyutelepein
a Tisza völgyéb
telepek költsé
tett ki. A társ
értelmében
Ennek maxim
az ármentesít
80°-a-ban álla
tal 50 évre a
tozatlanságát.
összesen 5.590
lemre méltók
használati társu
tok. A lecsapo
désük 525 ez
tések összege
kezelés és fen
A talajjavító
három öntöző
28 évi fennáll
hold lecsapolá
zését és 23,000
Az alagszóvez
még rendkívül
munkálatokra s
millió holdra te

könyvet a *Pátria* gazdasági szakkönyvkereskedésben (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) megrendelni, amely minden ezirányú kérdésre a legkimerítőbb választ fogja megadni. —csy.

IRODALOM.

A magyar vizitársulatok.

A földművelésügyi miniszter megbízásából *Kvassay* Jenő miniszteri tanácsos, mint az országos vízépítési igazgatóság főnöke, egy terjedelmes munkában összeállította a magyar vizitársulatokra vonatkozó statisztikai adatokat. E rendkívül érdekes s hazánk ármentesítő munkálatait minden részletében ismertető kiadvány a napokban hagyta el a sajtót.

Büszkén emeli ki a mű szerzője, hogy Magyarország ármentesítő munkálatainak párja, terjedelmére és fontosságra nézve az egész világon nem található. Míg a Pó folyónak ármentesített területe 700,000 hektár, a Loire 95,000 hektár, Hollandiáé 1,300,000 hektár és 85,000 hektár a tó- és tengerterület száritás, addig hazánk ármentesített területe 3,678,990 hektár (6,391,000 k. h.), melyből a Duna völgyére 1,121,000, a Tisza völgyére 2,557,000 hektár esik: csakis Oroszországban és Amerikában vannak kiterjedésre nagyobb árterületek, mint minálunk, azonban ezeknek sem ármentesítése, sem lecsapolása nem áll az intenzivitásnak azon a magas fokán, mint a hazai árterületek. A mű szerzőjének kijelentése szerint nem csupán az képezheti büszkeségünket, hogy a nagyszabású ármentesítési munkálatokat aránylag rövid idő, alig 50, sőt szorosán véve csak 30 év alatt volt képes az érdekelt birtokosság végrehajtani, hanem még inkább az, hogy mindezt jóformán saját erejéből végezte és hogy sehol a világon az államnak kevesebb megterhelésével még nem hajtottak végre ily nagyszabású munkálatot, mint hazánkban.

De nemcsak az ármentesítések és azzal kapcsolatos belvízrendezések terén konstataciókat a hatalmas haladás az utolsó évtizedekben, hanem az ország egyéb, hegyes és dombos részeiben a *talajjavítások* és a *gazdasági lecsapolások* is nagy tért hódítottak a kulturális intézmény életbeléptetésével.

A könyv adataiból kiemeljük, hogy az ármentesítő társulatok és érdekeltiségek száma a Duna völgyében 31, a Tisza völgyében 45. Az ármentesített terület, amint ezt fentebb már részleteztük, 6,391,000 kat. hold. Dacára ezen óriási ármentesített területnek, még mindig igen jelentékeny terület és pedig összesen mintegy 350,000 kat. hold vár ármentesítésre. A társulati védőöltések hossza a Duna völgyében 2485, a Tisza völgyében 3299, együttesen 5784 kilométer. Az ármentesítő társulatok szivattyutelepeinek száma a Duna völgyében 64, a Tisza völgyében 65, összesen 124. A szivattyutelepek költsége összesen 12,600,000 koronát tett ki. A társulatok az 1875. évi VII. t.-cikk értelmében adóvisszatérítésben részesülnek. Ennek maximumát az 1889. évi XXIX. t.-cikk az ármentesített földterületek állami adójának 80%-ában állapította meg, megállapítva egyúttal 50 évre az adóvisszatérítés mérvének változatlanágát. A társulatok adóvisszatérítése összesen 5,590,000 koronát tesz ki. Igen figyelemre méltó a lecsapoló, öntöző és ipari vízhasználati társulatok működésére vonatkozó adatok. A lecsapoló társulatok száma 104, működésük 525 ezer holdra terjed ki. A befektetések összege közel 12 millió korona, az évi kezelés és fenntartás költsége 416,000 korona. A talajjavító társulatokhoz kell számítani a három öntöző társulatot is. A kulturális költség hold lecsapolását, 30,000 kat. hold alagsóvezését és 23,000 kat. hold öntözését fejezte be. Az alagsóvezetés és öntözés terén azonban még rendkívül sok a teendő, mert az ezen munkálatokra szoruló területek kiterjedése több millió holdra tehető.

A fentiekben közölt adatokból kitétszik, hogy a vizitársulatok mily hatalmas munkálatot végeztek rövid néhány évtized alatt s bár kétségtelen, hogy sokhelyütt a vízszabályozási járulékok óriási terhet rónak az érdekeltiségre, de ezzel szemben viszont lény, hogy a vízszabályozások folytán addig szinte hasznavehetetlen területek tettekké termőképessé és vonattak be a kultúrába, amelyek tulajdonosai az azelőtti szinte értéktelen területek helyett nagyjértékű s többnyire kiváló minőségű földek tulajdonába jutottak, amely körülmény a nagyobb mérvű vízszabályozási járulékok fizetését elviselhetővé teszi.

A vizitársulatokra vonatkozó statisztikai adatok összeállításáért *Kvassay* Jenő min. tanácsost és az ebben közreműködött társulati és állami tisztviselőket a legteljesebb elismerés illeti meg. —y.

A hazai szövetkezeti gabonarakarék.

Ezen a címen *Horváth* János dr., az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatója, immár harmadik kiadásban rendkívül becses munkát adott közre, amely felöleli mindazokat a tudnivalókat, melyek gabonarakarék szövetkezetek alakítására, vezetésére s a szövetkezeti hálózat jövőjére vonatkoznak. Közel 8 éves az a mozgalom, amelynek célja a gabonaértékesítésnek szövetkezeti alapokra való fektetése. Amint tudjuk, külföldön e téren már jelentékeny sikereket mutathatnak fel. Németországban az állam milliókkal támogatja a gabonarakarék szövetkezetek alakulását. Néhány év óta nálunk is a földművelésügyi kormány vállalta magára a szövetkezeti gabonarakarék építésével járó nem csekély költségek jelentékeny részét. Ennek köszönhető az, hogy ma már 38 magtárszövetkezet működik az országban, ami persze, ha elgondoljuk azt, hogy a magtárak befogadóképessége mindössze 168,000 métermázsra, az országnak átlagtermése pedig 90—100 millió métermázsra rug, alig számbavehető eredmény. A kezdet kezdetén vagyunk tehát csak, ez a kezdet azonban mégis biztató. A már létező magtárak működése buzdítólag kell, hogy haszon mindenkire, aki a rossz értékesítési viszonyokat ismeri, ezen változtatni akar. Ha a nyugati államokban hasznosnak bizonyultak a magtárszövetkezetek, ugy kell, hogy nálunk is azokká váljanak. Tudjuk jól, hogy a szövetkezeti magtáraknak a célja az, miszerint sok kistermelő egyenként kevés gabonáját összegyűjtse, egyöntetűvé, tisztítás által piaczképessé tegye s végül megfelelő mennyiség összegyűjtése után bevárják a piac legkedvezőbb áralakulását s ily módon a raktározott gabonát a lehető legkedvezőbb áron tudják értékesíteni. A kedvezőbb piaci árakra való várakozás természetesen magával hozza azt, hogy a kistermelő aki terményeiért nyomban a cséplés után pénzt akar látni, beraktározott gabonájára megfelelő előleget kapjon.

Mindézeket a dolgokat *Horváth* dr. könyve világosan és érthetően fejt ki. Nem csupán a gabonarakarék céljaival, hanem azok szervezésének módjaival és a vezetés minden esirájával is megismert. Benne van a könyvben mindaz, amit a gabonarakarék építésére és tulajdonjogára vonatkozólag a szövetkezet körüli csoportosulóknak tudniuk kell. Közli részletesen a magtári üzletvitelt s az előlegköleszőkre vonatkozó tudnivalókat. Legbecsebb része azonban kétségtelenül a könyvnek, mely az értékesítés kérdését tárgyalja. E részben különösen a már meglévő magtárak vezetői kapnak gyakorlati tanácsokat. Egy külön fejezetben foglalkozik továbbá *Horváth* János dr. a katonai szállítások kérdésével és a katonai szállítások körül való eljárásnál szükséges tudnivalókkal, nemkülönben a szövetkezeti magtáraknál olyanira fontos vagyonekezelés ügyeivel.

A gabonarakarék szövetkezetek ügyeivel foglalkozók körében már régebben felmerült az az eszme, hogy ugymint a szövetkezeti mozgalom

többi ágainál tapasztalható, a gabonarakarék szövetkezetek is központi vezetés alá helyeztessenek, különösen a gabonaértékesítést egy az Országos Központi Hitelszövetkezet keretében feállítandó külön osztály intézze. *Horváth* János dr.-nak e tekintetben az a véleménye, hogy erre az osztályra kétségtelenül szükség van, ma azonban ennek a felállítása nem indokolt. Nem pedig azért, mert a szövetkezeti gabonarakarék ma még az ország gabonaforgalmának alig 1/1000-ed részét látják el. Idővel, ha a szövetkezeti hálózat kifejlődik, természetesen beáll a központi áruosztálynak vagy pedig egy önálló magtárszövetkezeti központ felállításának a szüksége. A könyv befejező részében a gabonarakarék szövetkezeti ügy jelen állásáról tájékoztat bennünket a szerző s azok részére, akik az ügy iránt érdeklődnek, bizonyára igen becses lesz a könyvnek ez a része is. Végül benne van a könyvben az Országos Központi Hitelszövetkezethez tartozó szokásos magtáraknak minden részletre kiterjedő tervrajza. Amint látjuk *Horváth* dr. könyvének ez új kiadásával egy hézagpótló érdemes munkát nyert a szövetkezeti irodalom. Ajánljuk azt minden érdeklődő figyelmébe. Meg lehet szerezni 2 koronáért bármely könyvkereskedés útján, esetleg közvetlenül a *Pátriánál*.

Cs. O.

A m. kir. központi szőlészeti kísérleti állomás és ampelologiai intézet évkönyve 1908. Szerkeszti a m. kir. földművelésügyi miniszter megbízásából *Csikmádéfalvi Istvánfi* Gyula dr. A tudományos vizsgálatok gazdag tárházával számol be ez az évkönyv. Minden sora hasznos, de sajnálattal kell megemlítenünk, hogy lapunkban is nélkülöztük e vizsgálatok eredményeinek közölését. Sem egészében, sem kivonatosan annak idején nem adtuk ezekről tudomást az érdekelt gazdaközönségnek, csak most kapjuk egy év után teljes egészében. Pedig a tudománynak is csak annyi az értéke, amit a gyakorlatban értékesíteni tud. A többi álmoskönyv, amiről akkor értesül a gazda, mikor már a lutrit eltörülték.

Istvánfi dr. körül a tudományos világ díszes csoportja gyülekezett, akik gazdag anyaghalommal bővítették az évkönyv tartalmát. Csodálatosképpen nincs ebben a tudományos évkönyvben egyetlen dolgozat, mely érdekes és jelentős ne volna. Nem sorolom föl a tartalomjegyzékben folaltakat, de igazolom, hogy ezek a legérdekesebb francia regénynél jobban érdeklik a gazdálkodót és főleg a szőlőbirtokost. Borderítő szerek, védekező szerek, szőlőfajták vizsgálati eredményei, borvizsgáló készülékek vizsgálati, talajminőséget jelző növények, — szóval negyvenhárom leggyakorlatiasabb kérdésre szakszerű felelet. A könyvet a földművelési miniszterium adta ki, tehát a tudásra vágyó gazdaközönség oda forduljon érte.

p.

Állatorvosi Zsebnaptár. VIII-ik évfolyam. Szerkeszti: *Liget* Leó, m. kir. állatorvos. Ára 5 kor. Megrendelhető a *Pátria* gazdasági szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. Az állatorvosi zsebnaptár 2 melléklettel bővült. 1. Apaállatvizsgálatok. 2. Tavasz haszonállatvizsgálat, melyek a zsebnaptárhoz mellékelve vannak. Mint minden szaknak, úgy az állatorvosi szaknak is megvan a maga különleges szakiránya, melyet teljes tárgyúsággal és az összes gyakorlati tudnivalókkal, utmutatásokkal felölel a szakszerű zsebnaptár. Most, midőn az Állatorvosi Zsebnaptár a nyolcadik évfolyamába lépett, dicsérni nem szükség, hézagpótló voltára felhívni az érdekelteket fölösleges. Csupán figyelmébe ajánljuk mindazoknak, akik e naptár gyakorlati irányítására ráutalva vannak és külön azoknak, akik a szaknak művelésén fáradoznak.

p.

Az ezen rovatban ismertett könyvek megrendelhetők: *Pátria* r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Az alföldi gazdálkodás reformja.

(Refleksiók.)

Nagy érdeklődéssel hallgattam végig a „Köz-
telken” fenti tárgyban tartott értekezletet s
miután magam is 28 év óta az Alföldön gazdál-
kodom, jelen szerény sorok utján hozzászólok
a hallottakhoz.

A legnagyobb tisztelettel adózom Cserháti
igazgató ur működése iránt; az ő önzellen,
gyakorlati élettel szoros kapcsolatban álló fára-
dozása eddig is már igen, igen sok felettébb
hasznos eredményt szült; annál inkább felka-
rolandónak vélem azon eszmét, hogy a szoros
értelemben vett Alföldön a közép Tisza men-
tén létesítsék egy növénykísérleti állomást,
szigorúan Cserháti szellemében, u. i. támasz-
kodjék ezen alakítandó növénykísérleti állomás
azon vidékbeli sok, mondom igen sok meg-
bízható gyakorlati kísérletezésre és léptetessék
minél előbb életbe ezen intézmény, hogy meg-
találjuk kulturnövényeink ama válfajait, melyek
mosoha klímánk szélsőségeit a lehető legjobban
bírák és ezáltal tűrhető jövedelmezőséget ered-
ményeznek.

Amde nem osztom az igen tisztelt tanár
urnak abbéli véleményét, hogy helyzetünk az
Alföldön tulontul sötét, ebben azt hiszem,
Sierbán igazgató ur közelebb jár a valósághoz.
Hogy van adósság bőven, az tagadhatatlan,
de adósság nélkül vagyont szerezni nagyon
bajos és kevesekről gondoskodott a sors oly
bőkezűen, hogy ezt megterhelhetőség nélkül
cselkedni tudják.

Végeredményben tagadhatatlan tény az, hogy
népünk szorgalmas, értelmes, bár kis-é konser-
vativ, de hogy a jobbra törekszik, mutatja a
cséplőgépek, vetőgépek, Sack-ekék, hengerrosták
óriási nagy elterjedése.

Abban is igaz van Sierbán igazgató urnak
hogy az alföldi gazdaság megvilágítását a marha-
tenyésztés felkarolása szolgálhatja meg és ami fő-
dolog, az alföldi gazda ne igyekezzék első-
rendű papinérienyésztés után, hanem eléged-
jék meg egy közép válfaj tenyésztésével, mely
olcsón, gyakorlatból mondhatom, nagyon olcsón
tartható és igényeit illetőleg amahhoz aránylag
nagyon sokkal szerényebb. Ennek tenyésztése
móduknban áll és ha az állomány szaporulatát
az első évben szénával és réppel igen jól
tarjuk, a többi fejlődési évek áthidalása a
képzeltet legszerényebb korlátok közt mozog-
hat, ami magánál a nyert trágyánál bőséges
kárptólást nyújt.

Ami a szikes legelők megjavítását illeti, fel-
kell hagyni az eddigi ósdi eljárással, mely szerint
az „állás” mindig egy helyen a kut mellett van.
Ily módon kis területet ugyan telkesítenek, ahol
büzös gyomnál egyéb alig nő, holott ha a
szarvasi-szöghalmi gazdák gyakorlatát üznék:
a legrosszabb sziket is hasznos legelővé alakít-
hatnák át. Ezek a gazdák ugyanis fektetnek,
körülbelül 2 hétig egy foltot, a legrosszabbakat
leghamarabb: pásztorkunyhójuk kerekén áll, ezt
tovavontatják a fektetendő helyre és ugyan-
azon foltra állítják a dörgölő fat. Igen rossz
szikből tudtak ily módon jó legelőket alakítani;
jóságuk a kut körül csak az itatás idején van
s azonnal el lesz hajtva a fektetendő területre.

Ott, ahol a trágyanyerés elsősorban a szántók
részére termeltek, rendkívül fokozható a ter-
melendő mennyiség aklozás által, hol is a legelő
jóság a déli és éjjeli órákban aljazott, keletett
területen áll, természetesen ezen eljárás is némi
gondot és kevés dolgot is igényel.

Ami Cserháti igazgató urnak abbéli propo-
zicióját illeti, hogy takarmánynyerés szem-
pontjából a zöldugar tabla takarmánytengeri után
moharral vetessék be, ezt hosszú praxisomra
támaszkodva mondhatom, hogy a legritkább
esetben sikerül a nyári szárazság miatt, elte-
kintve attól, hogy a mohar nagyon igényes
növény és a talaj nedvességét a végtelenig ki-
szívja. Sokkal több esetben sikerül őszi borsó
után takarmánytengerit termeszteni. Ha a talaj

jókarban van és idejében megtrágyáztatót, az
őszi borsó hamar jön le a földről és itt inkább
van esély, hogy a téli nedvességből a takar-
mánytengeri be tudja magát árnyékolni, mely
esetben annak teljes sikerülééhez egy bő eső
elégendő.

Ami a Hódmezővásárhelyi Gazdasági Egylet
vetőrendjét illeti, nem hiszem azt, hogy az alföldi
gazda szeszélyes, szélsőségekre hajló klímája
alatt 25% buza termesztésébe belemerjen. 1/4
takarmány, 1/4 buza, 1/4 tengeri, 1/4 zab: a buza-
termesztés ilyfoku megszorítása nálunk — fentiek
miatt — lehetetlen. Beismerték ezt az Országos
Magyar Gazdasági Egyesület kiküldöttei is.
Szerintem sokkal megfelelőbb azon turnus,
melyet Károlyi Sándor gr. ő exzellenciájára kis-
és nagybérőinél kikötött: 5 forgó, 1 trágyával
a köv. sorrendben: # zöldugar, buza, tengeri
buza, tavaszi kalászos. Ily módon a talaj tűr-
hetően karban lesz tartva, a buza 40%-ig érvé-
nyesül és jó és elég jó előveteményt kap.

Nagy baja e turnusnak, hogy az évelő luczerna
beállítását lehetetlen: ha pedig a luczernát
6-iknak állítjuk be, ugy lesz a buza csak 33%,
ami a nyereendő sok takarmánnyal szemben
még mindig elfogadható, mert 33% takarmány
termesztése mellett bő trágyázással kalászos és
kapásokban igen sokkal nagyobb átlagtermé-
seknek kell mulhatalanul előállni.

Ami az öntözések kérdéséről, a hallottak
után mégis csak azt mondom, hogy meg kell
azt próbálni, mert habár elég drágán, de ezzel
szemben biztosan meg van a szénamennyiség s
a gazdaság okvetlen biztosabb, jövedelmezőbb
bázisra jut. Igaz, hogy az öntözött rétet trágyázni
kell, de 3 nagy szénatermés után, aki az öntö-
zött rétet költségeibe belement, ennek hozadék-
fenntartását mulhatalanul megfelelő trágyázással
forgja magának biztosítani.

Ismétlem e helyen is, hogy éppen az ármen-
tesítő társulatoknak kellene az öntözést pro-
gramjukba bevenni és ha a kezdet nem is tör-
ténne nagy arányokban, mindenesetre példa-
adásul szolgálna, mely jó példa alapján a dolog
továbbfejleszhető lenne. *Dáni József.*

A szeszkontingens-kiosztás
reformjáról.

Aszeszadótörvényküszöbön álló módosításának
első következménye az lesz, hogy a következő
években jóval több mezőgazdasági szeszgyár
fog keletkezni, mint az utolsó években.
Tudvalévő dolog, hogy a pénzügyminiszterium-
nak eddig az évenkénti rendelkezésére álló és
kiosztható kontingensmennyisége oly csekély
volt, hogy évenként 10—14 új gazdasági szesz-
gyár keletkezhetett.

Ha nagyobb mennyiségű kontingens fog a
pénzügyminiszterium rendelkezésére állani,
akkor feltétlenül szükségessé válik az új szesz-
gyárak kellő időben való felépítése és üzembe-
hozatala érdekében, hogy a kontingenskiosztás
eddigi módján alapos változás történjék, mert
különben az új gyárak építése körül elháríthatat-
lan akadályok merülnek fel a mezőgazdaság
nagy kárára.

A jelenlegi szeszadótörvény 2-ik §-ához ki-
adott végrehajtási utasítás értelmében a kisebbik
adótétel mellett való alkoholtermelés iránti
igényt legkésőbb annak az évről január hó
10-ig kell az illetékes pénzügyigazgatóságnál
bejelenteni, amely évben az illető felosztási
időszak kezdete esik. E bejelentések alapján a
minden egyes új mezőgazdasági szeszgyárra
esendő kontingens még ugyanazon naptári év
február hó 15-ig megállapítatik és az illető
igénylőnek tudtára adatik. A törvény ezen
rendelkezése eddig is hátrányos volt, mert a
kontingensben részesülő mezőgazdasági szesz-
gyáros február hó 15-ike után tudta meg, vajjon
építhet-e szeszgyárat. Csak ez idő után fog-
hatott komolyan a szeszgyári tervek elkészíté-
séhez, csak ekkor kezdhetette meg a gépgyárosok-

kal a tárgyalást és bizony a legjobb esetben is
csak május, júniusban foghattak a gyár felépi-
téséhez. A szeszgyárak felépítéséhez szükséges
előmunkálatokra alig maradt idő és bizony nem
egy szeszgyár későbbi időben sinylette meg,
hogy az előfeltételek kellő mérlegelésére és
teljesítésére nem maradt elég idő. Így, hogy
csak egy példát említek fel, nem egy mező-
gazdasági szeszgyár jutott abba a helyzetbe,
hogy a vízkérdést kellőképpen megoldania nem
lévén elég ideje a gyár felépítése előtt, folyto-
nosan vízhiánnyal küzd, vagy a vízkérdés
megoldása a gyár felépítése után nagyon sok
pénzt emésztett fel.

A kontingenskiosztás jelenlegi módja hát-
rányos még azért is, mert a szeszgyárak beren-
dezésével foglalkozó gépgyárak egyszerre kap-
tak több szeszgyár felépítésére megrendelést,
melynek következtében az új szeszgyárosok
drágább áron juthattak kellő időben szeszgyá-
raikhoz, de másrészt a gépgyáraknak még a
legjobb akarat mellett sem lehetett a szeszgyá-
rakat az illető termelési időszak, január hó
1-5 napjáig üzembe hozni, a törvény azonban
kényszerítette a gyárak üzembe hozására. A
gépgyáros a megrendelést elengedni még sem
akarta és a törvény által előírt kényszereknek
engedve, az illető termelési időszakba eső,
január hó 1-5 napjára a gyárat üzembe
kellett hoznia. Súlyosította a gépgyárak hely-
zetét az utóbbi évek munkáviszonyai is. Ezen
körülmények következménye azután az volt,
hogy nem egyszer még a legjobb akarat mellett
sem tehetek eleget a gépgyárosok minden
egy megrendelőnek, így aztán a nem teljesen
kész gyárat még áldozatok árán is üzembe
hozták csak azért, hogy a törvényes feltételeknek
eleget tegyenek, de csakhamar bejelentették
néhány napi üzem után az üzem beszüntetését,
hogy a gyárat teljesen elkészíthessék.

Ezen hátrányos körülmények még az eddigi
kontingenskiosztás mellett is nem egyszer voltak
érezhetőek, holott évenként — mint említettem
— alig 10—14 gyár épült fel. Ha ilyen kevés
szeszgyár keletkezésénél még ment a dolog
valahogy, csaknem bizonyos, hogy a legköze-
lebbi években kiosztásra kerülő nagyobb kon-
tingens felosztásánál a bajok fokozottabb mér-
tékben fognak előállni, nagy kárára a keletkező
mezőgazdasági szeszgyárosoknak.

A magyar szeszgyárakat berendező gép-
gyárak a jelenlegi kontingenskiosztás mellett
a fokozottabb igényeknek még legjobb akara-
tuk mellett sem felelhetnek meg a jövőben,
holott ha a megrendelés egyenletesebben osz-
tatnák el 2—3 évre, akkor minden zökkenés
nélkül teljesíthetnék a megrendeléseket.

A fennebb kifejtettek alapján a szeszkontin-
genskiosztás eddigi módjának megváltoztatá-
sát a következőképpen javasoljuk: *Állampénz-
ügyi szempontból ugyanis semmiféle hátránnyal
nem járna, ha a szeszkontingensért folyamodó
kérvénye — az előfeltételek megbirálása után —
bizonyos sorrendben intézhetnék el olyformán,
hogy nemcsak a legközelebbi termelési időszakra
felosztásra kerülő kontingens osztassék ki, hanem
állapíttassék meg azon folyamodók névsora is,
kik a 2-ik, sőt 3-ik évre eső kontingensben
részesülni fognak.*

A kontingenskiosztásnak ezen módja mel-
lett mindazoknak a mezőgazdáknak, akik biztosan
tudják, hogy a következő első vagy második
évben szeszkontingenst nyernek, lesz idejük
az előfeltételek megvalósításához, ugyszintén
a gépgyárosokkal való tárgyalásokra is, de
másrészt a gépgyáraknak is lesz elég idejük
a gépek és eszközök elkészítéséhez, valamint
a szeszgyárak berendezéséhez és egyenlete-
sebben teljesíthetnek a megbízásokat, a meg-
rendeléseket, végre pedig a szövetségi mező-
gazdasági szeszgyáraknak létesítéséhez szükséges
tőkebeszerzéshez is volna kellő idő.

Ajánljuk a szeszkontingens-kiosztás fennebbi
módját intézőkoreink figyelmébe.

Szilágyi Gyula dr.

Népvándorlás.

(Egy kis statisztika.)

A központi statisztikai hivatal sokoldalú közleményei rendkívül érdekes olvasni és tanulni valót jelentenek annak a számára, aki nem sajnálja a fáradságot, amelylyel a ridegnek és unalmasnak látszó számoszlopokat értelmezni lehet.

Most jelent meg a múlt évi december havi füzet, amelynek adatai között talán a legfontosabbak és az Amerikából hazairányuló visszavándorlás folytán különösen időszerűek a ki- és visszavándorlók számában történt változásra vonatkozók. Mielőtt azonban erre térnénk át, előrebocsátjuk, hogy — bár a statisztikai hivatal munkájától nincs okunk megtagadni a lelkiismeretesség díszét, — éppen a ki- és visszavándorlás ellenőrzésének rendkívüli nehézsége folytán az erre vonatkozó adatokat bizonyos óvatossággal kell fogadni.

Amidőn azonban azt látjuk, hogy míg 1906 decemberben 9738 kivándorlóval szemben mindössze 3222 visszavándorlóról tud a statisztika, addig 1907. decemberben a kivándorlók 3680-ra tett számával szemben a visszavándorlóké 13,566-ra megy: akkor örömmel és megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy a népvándorlás a múlt év végén ránk nézve a legkedvezőbb fordulatot vette. A különbség az ország javára a kimutatás szerint majdnem 16,000 lélek. Az amerikai pénzügyi hatása tehát a népesség szaporodása tekintetében legalább rövid időre kívánatos volt. Más kérdés természetesen az, hogy az ottani viszonyok javulása nem hoz-e magával reakciót.

Végyszálaltást nyújt azonban az a tapasztalat, amelyet a ki- és visszavándorlásnak az 1905—1907. évre vonatkozó adatai mutatnak. Míg ugyanis 1905-ben 150 ezer (kikerekített szám) kivándorlóval szemben még csak 16 ezer (10 százalék) visszavándorló áll, addig 1906-ban 146 ezerrel szemben már 25 ezer (17 százalék), 1907-ben pedig 165 ezerrel szemben 46 ezer, vagyis 28 százalék a visszatérők száma.

Ugy a ki-, mint a visszavándorlók legnagyobb számát Torontál megye mutatja a kérdéses hónapban: 228 ki- és 880 visszavándorlóval. Különösen érdekes világitásba helyezi a tényt az a köztudomású körülmény, hogy Torontál egyike az ország leggazdagabb népességű vármegyéinek. A nagy népmozgalom erős bizonyítéka annak, hogy a kivándorlást nem a megélhetés nehéz vagy lehetetlen volta, hanem egyenesen a vagyonszerzés vágya táplálja, másfelől azonban örvendetesen konstatálhatjuk, hogy derék torontáli svábjainkat még az amerikai dollárok délibábjá sem képes a magyar földtől végkép elcsábítani.

Második helyen Zemplén következik 207 ki- és 636 visszavándorlóval, utána Nyitra 161 ki-, 325 vissza-, Temes 158 ki-, 327 vissza-, Szabolcs 119 ki-, 504 visszavándorlóval, stb.

Magyar anyanyelvű volt a 11,593 szűkebb magyarországi visszavándorlók közül 4272, vagyis 37%.

Hogy a statisztikának a népvándorlásra vonatkozó adatait kimerítsük, meg kell emlékeznünk végül a bevándorlásról. Itt azonban a statisztikai hivatal kimutatása kevés értékkel bír. A bevándorlás ellenőrzésére egyetlen eszköz áll rendelkezésünkre, tudniillik a törvény értelmében a lakási bizonylatot nyert egyének számának a kimutatása. Ez természetesen távolról sem felel meg a tényleg bevándorlók számával. A kezünkben levő füzet szerint 1907 decemberben lakási bizonylatot kapott összesen (Horvátországot bele nem értve) 507 egyén. A legtöbb Hunyad megyében (59), Pozsony megyében (54), Sárosban (35), Mosonban (31), Zemplénben (30) és Trencsénben (29). E bevándorlók közül mindössze 32 izraelita (!), ami körülbelül azt jelenti, hogy a galicziai jövevények egészen kívül esnek a nyilvántartáson, mert ezek a lakási bizonylat után nem nagyon törnek magukat.

Országos dohánytermesztői értekezlet Debreczenben.

Hartstein Nándor hajduszentgyörgyi nagybirtokos kezdeményezésére és általa összehívott dohánytermesztők értekezletét, melynek célja a dohányárak emelése, vasárnap d. e. 10 órakor tartották meg Debreczenben a város háza nagytermében. Az ország dohánytermesztői mintegy 200-an jelentek meg az értekezleten, kik 4750 hold dohánytermő földet képviseltek. Hartstein Nándor nyitotta meg az értekezletet, szakszerűen mutatva rá arra, hogy a mostani munkabérvizonyok mellett tönkremegy a dohánytermesztő gazda, ha a jelenlegi dohányárak tovább is érvényben maradnak. Mikor azt akarják a dohánytermesztő gazdák, hogy küldöttséggel járulva a pénzügyminiszter elé, kérjék a dohányárak felemelését, nemesak a maguk érdekeit szolgálják, hanem szociális szempontból is fontos közgazdasági érdeküket teljesítik, mert a dohánykertészek, kik körülbelül 60—70% részesedést kapnak a dohányból, szintén kedvezőbb anyagi helyzetbe jutnak. A helyesléssel fogadott szavak után az értekezlet elnökévé egyhangulag Marjay Péter orsz. képviselőt választotta meg. Hosszabb vita fejlődött ki a tárgyalások folyamán a felvetett eszméről, melynek végeredménye az a határozat lett, hogy az ország összes gazdasági egyesületeit csatlakozásra hívják fel avégből, hogy a később meghatározandó időben Budapesten megtartandó országos nagygyűlésből nagyobb küldöttség keresse fel a pénzügyminisztert, aki előtt feltárva a helyzetet, kérjék a dohányárak felemelését és egytuttal orvoslást követeljenek a dohánybevéltő-hivataloknál a dohánybevéltés átvétele alkalmából a hatósági közegek részéről történő szabálytalanságok megszüntetésére nézve.

A dohánytermesztők ezen erélyes szervezkedését és akcióját örömmel veszzük tudomásul. A gazdaközönségre minden oldalról súlyosbító terhek nyomása végtére is felkeltette az összetartozandóság érzetét, amely az érdekcsoportok megalakulásában és erélyes védekezésében nyilvánul meg. Nem mulasztathatjuk el azonban ez alkalommal is ráutalni az előző számunkban közölt fejtegetésünkre, mely szerint a dohánybevéltési árak 1910. év végéig az osztrák jövedékkel együtt már megállapítottak és így a beváltási árakat egyelőre emelni nem lehet. Egyedül a beváltási osztályozás tekintetében lehetne némi eredményeket elérni.

A dohánybevéltési minősítések ellenőrzésére a GEOSz. a folyó évben szakértőket küldött ki, akiknek jelentései alapján, az OMGE. dohánytermesztési bizottsága márczius 9-én tartandó ülésén fog foglalkozni a múlt évi dohánybevéltési eredményekkel. Jelentéseik alapján ekkor fognak megállapítani az eredményeken kívül a dohánybevéltésnél netán tapasztalt hiányok és hibás eljárások, amelyek orvoslása érdekében egyesületünk a maga hatáskörében is a legerélyesebben fog intervenálni.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	419
Német gazdák nagyhete	423
Az usztorátörvény reformja	424
Az alföldi gazdálkodás reformja	430
A szeszkontingens-kiosztás reformjáról	430
Népvándorlás	431
Országos dohánytermesztői értekezlet Debreczenben	431
Külföldi szemle	424
Gazdatársadalmi mozgalmak	425
Levélsek	426
Irodalom	429
Vegyések	431
A német tőzsdenovella. — Jelentés az 1907. évi gyapjuüzletről. — Állattenyésztési állapo-	

	Oldal
tok a pozsonyi állattenyésztési kerületben.	
— Porosz földművelésügyi miniszter és a mezőgazdasági munkások. — Új marharakodó állomások. — Gazdasági datumok	432
Kereskedelem, tőzsde	432
Szerkesztői üzenetek	434

A német tőzsdenovella.

Megirtuk már, hogy a német birodalmi gyűlés elfogadván első olvasásban az 1896. évi tőzsde-törvény egyes intézkedéseinek módosítására vonatkozó, lapunkban annak idején behatóan ismertetett kormányjavaslatot, részletes megvitatás céljából egy huszonnyolcztagu parlamenti bizottság elé utasította azt. Ez a bizottság azóta több ülést tartott és a legnagyobb alaposággal foglalkozik a tőzsdenovellával, amelynek egyes részleteire nézve több módosítást fog a birodalmi gyűlésnek javasolni.

A bizottság legtöbb előterjesztését magáévá tette a birodalmi kormány és valószínűleg a birodalmi gyűlésben is többséget nyer valamennyi, nagy vita lesz azonban előreláthatólag az 50. §-nál. A kormány javaslata ugyanis megengedi tőzsdei effektív szállításra szóló (de nem játékjellegű, különbözeti!) határidőügyletek kötését gabonában és őrléstermékben — a kereskedelmi törvény joghatálya alatt — bizonyos, a javaslatban felsorolt személyeknek, bizonyos megállapított korlátok között. Így valamely cégjegyzékbe bejegyzett terménykereskedőknek, malmoknak, terményértékesítő szövetkezeteknek és saját termésüket eladó gazdáknak.

A bizottság agrárius tagjai a szakaszhoz csak abban az esetben voltak hajlandók hozzájárulni, ha egytuttal hathatós ellenőrzés céljából törvénybe iktattatik minden tőzsdei ügyletre nézve a bejelentési könyvszer (Deklarationszwang), ha maga a törvény pontosan megjelöli a határidőre szóló tényleges szállítási ügylet és a játékügylet közötti határokat és ha minden az ált. polg. törvénykönyv 764. §-ába ütköző tőzsdei játékügyletet szigorú büntető szankcióval érvénytelennek mond ki. Az e kivánások értelmében megszövegezett indítvány sikerrel vethetett volna gátat a gabonában és őrléstermékben leplezve üzött tőzsdei hazardjátéknak, egytuttal pedig a mainál biztosabb alapra helyezte volna a válóságos áru szállítására irányuló reális és tényleg szükséges határidőüzletet.

E javaslatnak azonban nem sikerült a bizottságban többséget szerezni, mire — megfelelő garanciák hiányában az 50. §. eredeti szövege nem lévén elfogadható — az agráriusok is a centrum-párti Bitter képviselő javaslatához csatlakoztak, melyet így a bizottság nagy többséggel határozattá emelt. E határozat értelmében az 50. §. egész szövegéből csak ennyi marad meg: „Gabonában és őrléstermékben mindennemű tőzsdei határidőüzlet tilos.” Ez másszóval a jelenlegi törvényes állapot fenntartását jelenti s kétségtelenül nagy eredmény a tőzsdenovella eredeti szövegével szemben. Teljes sikert azonban csak úgy biztosíthat, a tőzsdei spekuláció kiirtására csak úgy vezethet — az eddigi tapasztalatok tanúsága szerint — ez a tilalom, ha a tőzsdeügyletek bejelentési könyvszerét és a különbözeti játék szigorú büntetéssel való sújtását is sikerül a törvénybe beiktatni. Ez esetben a német tőzsdetörvény reformja teljesen meg fog felelni azoknak az eszméknek és követelményeknek, amelyeket az egész világ agráriusai egyértelműleg vallanak és hirdetnek a mezőgazdasági terményekben üzött erkölcsellenes és káros tőzsdejáték ellen. Így e tőzsdereform hatása, agrárpolitikai jelentősége remélhetőleg túlterjed majd a német birodalom határain és serkentő példa gyanánt hat más államok törvényhozására, elsősorban pedig hazai tőzsdetörvényünk haladéktalan megalkotására is.

Jelentés az 1907. évi gyapjuüzletről. A magyar általános hitelbank áruosztálya most tette közzé az 1907. évi gyapjuüzletről szóló jelentését, amely szerint az elmúlt év a gyapju-

értékesítés szempontjából egészben véve jó esztendő volt. Igaz ugyan, hogy az év két utolsó hónapjában a gyapju ára csökkent, de ez inkább csak a pénzügyi válság következménye volt. A gyapjuárak öt éven át fokozatosan emelkedtek, ami annak a következménye, hogy a világtermelés nem bír lépést tartani a szükséglet emelkedésével. Ausztráliában ugyan 200 ezer zsákkal gyarapodott a termelés, mely ma már 100 ezer zsákkal túlhaladta az 1904-5. évi termelési magaslattal, de a Laplata államokban viszont 40 ezer zsákkal csökkent, amely megfelelő 120 ezer ausztráliai zsáknak. A többi államokban a termelés meglehetősen változatlannal volt. Az év első felében a tetemes emelkedést a posztóipár tömeges megrendelése okozták. A divat a finomabb merinó gyapjut karolta fel, míg a durvább gyapju ára folytonosan az év végeig mintegy 10-20%-al csökkent. A Losonezon május 9-én megtartott vásáron csak mintegy 5-600 zsák kelt el az előző évi árfolyamon. Junius 19-én megtartott miskolci vásáron a 2700 zsák felhozatalból több mint a fele részét eladták. A július 10-11-én megtartott első sorozatu Budapesti gyapjuaukeziókon a kiállított 10,756 zsákból 6000 zsákkal adatott el. Ugyanannyi kelt el a nyílt piacon és az árverések hetében. Július hó folyamán a katonaposztógyárosok mintegy 4000 zsáknyi jó középminőségű gyapjut vásároltak össze emelkedő árakon és szeptemberig újból mintegy 2000 zsák kelt el a júliusi szilárd áralapon. Az október 9-10-én megtartott őszi árverésen a kiállított 5-6000 zsákból 4500 kelt el és ugyanakkor a nyílt piacon 7-8000 zsákot adtak el emelkedő árakon. Az utolsó hónapokban az amerikai gazdasági válság nyomása alatt a kereslet tetemesen csökkent, de mivel ekkor már alig volt 6-7000 zsáknyi eladó készlet, ez az októberi aukezióhoz képest csak mintegy 5%-os ár-eszkendést okozott.

A gyapjuárak alakulása különben a következő volt. Háton mosott posztógyapju júliusban 480-560 K., októberben 400-530 K., decemberben — K. Szövetgyapju júliusban 310-376 K., októberben 300-420 K., decemberben 290-360 K. Fésűgyapju júliusban 250-360 K., októberben 250-364 K., decemberben 240-360 K. Czigája júliusban 210-236 K., októberben 210-242 K., decemberben 200-226 K. Raczka júliusban 180-230 K., októberben 200-240 korona, decemberben 200-240 korona. Báránygyapju októberben 200-700 korona, decemberben durvább minőségű 200-280 korona. Kétnyiretű decemberben finomabb minőségű 290-296 korona. Szemnyben nyírott posztó gyapju júliusban 126-170 K., októberben 132-164 K.; szövetgyapju júliusban 122-156 K., októberben 130-156 K.; fésűgyapju júliusban 130-190 K., októberben 126-170 K., decemberben 120-156 K.; czigája júliusban 132-164 K., októberben 130-182 K.; raczka júliusban 94-120 K., októberben 104-126 K., decemberben 104-126 K.; báránygyapju októberben 110-236 K., decemberben durvább minőségű 100-138 K. Egészben véve az év végén az év eleji árakhoz képest az első osztályú gyapju ára 5-8%-kal, az alárendelt minőségű áru pedig 10-15 százalékkal hanyatlott.

Állattenyésztési állapotok a pozsonyi állattenyésztési kerületben. A pozsonyi m. kir. állattenyésztési felügyelőség 1907. évi jelentése szerint a felügyelőség a köztenyésztés emelésére 120 ezer K. hitelt használt fel és ebből 193 drb tenyészibikát és 67 drb tenyészkannt vásárolt. A tenyészibikák közül — melyek mind pirostarkák — a kerület terén belül 183 drb, más vidékről 3 drb, külföldről pedig 7 drb bika vásároltatott. A bevásárlási átlagár darabonként 563'34 K. A kiosztott tenyészibikák árából nyújtott kedvezmények értéke 114,06 K. Sertések közül kiosztott 29 darab hus tenyészkan 104'27 K. és 38 drb mangalicza 111'55 K. átlagárban. Fajbaromfit 746 darabot

osztott szét az egyesület és pedig orpington és plimut kakast 526 darabot, pekingi gácsért 100 darabot és emdeni ludat 120 darabot. A kerületben, amelyhez Pozsony, Nyitra és Somogy megyék tartoznak, nyolc tenyészállatvadász tartatott, amelyekben 5100 K. díjat osztottak szét. Ebből 2700 K. állami díj. Ugy a szarvasmarha, mint a sertésállomány az egész kerületben feltűnően javult, ami különösen a bevásárolt tenyészállatok kiváló minőségében nyilvánult meg. A felügyelőség magánosok részére is vásárolt tenyészállatokat; nevezetesen a többek között a bábolnai m. kir. ménesbirtok és Károlyi Mihály dr. gróf kádkápobnai uradalma részére Svájc-ból 66 drb telivér szimmenthali hasasüszöt és tehenet és 8 darab tenyészibikát importált. A gümőkór elleni védekezés a kerület legtöbb tenyészében a tuberkulózis alkalmazásával jó sikerrel hajtatott végre. 1908-ra Nyitra vármegye a pozsonyi kerületből kicsatoltatott és Nyitrán Nyitra és Bars vármegyékre kiterjedő hatáskörrel új állattenyésztési felügyelőség létesített.

Porosz földmívelésügyi miniszter és a mezőgazdasági munkások. A porosz földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy az aratósztrájk nemzetpusztító terjedését meggátlandó szükséges az 1854. porosz törvény azon rendelkezésének fenntartása, mely szerint szigorú büntetés terhe alatt tilos minden a munkaviszonyok és földtelek megváltoztatására irányuló összehangolás.

Uj marharakodó állomások. Az Allategészségügyi Értesítő 858-860. száma szerint a földm. miniszter a m. kir. államvasutak vonalán Baranya vármegye területén fekvő Magyarbóly, a Szabolcs vármegye területén fekvő Nyírbohály állomások marharakodó állomásokul engedélyezte.

Gazdasági dátumok. 1908. február 1-től április 15-ig szeszszűző tanfolyam szeszgyárvezetők részére a kassai m. kir. gazdasági akadémián.

1908. február havában nagyszabású tenyész-szarvasmarha- és lókiállítás Zombolyán.

Február 29-től március 1-ig. Országos tenyész-állatvásár Székelykeresztúron.

Március 2. Magyar fajta tenyészibikakiállítás Deésen.

Március 11. VI. bikavásár Szatmárnémetiben. Bejelentési határidő március 3.

Március 23. Tenyész-szarvasmarha- és bikavásár Gyöngyösön.

Április 1-2. Tenyészibika- és kanvásár Szombathelyen.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki a mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőt ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segít. Az intézet egy-egy levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

NYILTTÉR. *)

A Bőr- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

Kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salgó-Pipócai Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfstr. 8.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

Bognár-munka nagy raktár!

Minden fajta gazdasági szerszámot, teljes szekeret, mint egyes szerszámrészeket, kiváló mintájú bácskai divat szerint szépen lma fából kidolgozott jármokat mindenkor, minden mennyiségben olcsó árak mellett szállítunk, jármaink hasznáata az igavonó jószágot nem töri fel.

Olcsó eladásra ajánlunk 1 Szücs Odón-féle 17 soros „Kincsem” új sorvetőgépet, 1 D 6 M jelű mély szántásra vaskét és 1 csöves kukoriczamorzsót teljes felszereléssel. 362

GAVANSZKI TESTVÉREK és ALEXIEVITS
gőzfűrés és hengermalom BACS-SZENT-TAMÁS.

Urasági vetőárpa, igen szép, (Chevalier) minőségű, azonnali szállításra bérmentve Budapest-Filatorigát állomásig minden mennyiségben kapható Weisz Márk és fia cég-nél Szentendrén, (Budapest mellett). 364

Megjelent!

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
az O. M. G. E. igazgatója a G. E. O. Sz. titkára

szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár

1908. évi folyama

A „Köztelek Zsebnaptár” tizenegyedik évfolyama teljesen átdolgozva két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképeni Zsebnaptár, amely a naptári részt, a jegyzéknaplót és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz. — A „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek bérmentes külön díssel 4 korona.

Megrendelhető a

„KÖZTELEK”
kiadóhivatalában
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatózsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonatosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Az időjárás viszonyok változóknak, az enyhébbre fordult idő sok helyen olvaaszt idézett elő. Mint az időközben publikált miniszteriumi jelentés konstatálja, ezidőszert még nem lehet következtetést vonni a vetések állapotáról, erre nézve véleményt egy későbbi stádiumban lehet csak alkotni. Közvetlenül a hajózási évad megnyitása előtt állunk. Ami a világpiaczi viszonyokat illeti, az üzlet irányzata lanya lefolyású volt.

Az Európa felé utban lévő uszó készletek megnagyobbodtak s megállapítható, hogy az idei év az első már régi esztendő óta, hogy ily korán kezdődik a nagyobb-mérvű import az európai kenyérfogyasztó államokba. Az utban lévő készletek a kontinens importörjeinek és átvevőinek fix számlára lekötött tételei, minek folytán természetesen érzékeny a veszteség, ami az időközben beállott árcsökkenés folytán következett be.

Az argentinai termés ebben az esztendőben kitűnően sikerült és az export fokozottabb mérvű, mint más években. Az angol piacokon csendes volt a hangulat, a franciaországi piacokon, mint a jelentésekből értesülünk, szintén lanya volt az irányzat erősen redukált üzleti forgalom mellett. Az időjárás viszonyok elég jók, a dus csapadék használ a vetéseknek.

Ném
magata
piaczo
osztrá
héten
üzleti
vásárlás
tás mit
csékely
Az
részn
képet
azokbar
számol

Barát
üzlet. N
verseny
a főváro
latho
hetik be
10 fillér
Rozs
csupán
ról. Bih
részben
ciai sz
mellett
Árpád
piacon,
gócpont
ben meg
lehető
Tenge
lanya
ton akad
állomáso
Zab n
szített. A
16-80 K.

Eladat
Buza.
Tolnai
Bihari
Rozs:
Zab:

Bu
Ró
Zab
Te

Budap
utca. 19
igazgató
Felhozá
szna. T
alomszá

Ne

Buza

Rozs

Zab

Tenge

Árpa

Németországban az árak alakulását az angol piacok magatartása befolyásolta, az árak csökkentek; az orosz piacokon nagyobb volt az exporttevékenység. Ami az osztrák és magyar piacok üzletmenetét illeti, az elmúlt héten lanyha volt az irányzat; ez a hét némileg jobb üzleti hangulatban kezdődött. A malmok készáru gabona vásárlása iránt nem mutattak nagy vásárlást, a fogyasztás minimális. A malmok buzákészletei az utóbbi hetek csekély vásárlásai folytán csökkentek.

Az üzlet alakulása attól függ, mely időjárásban lesz részünk. Így február vége felé még nem lehet tiszta képet alkotni. Az egyes gabonaneműk áraitól és az azokban végbement változásokról napijelentésünkben számolunk be.

Napijelentés a gabonafőzsdéről.
1908 február 25.

Barátságosabb színezetűvé lett a magyarországi gabona-üzlet. Néhány nap óta a provinciális malmok erőteljes versenyt fejtenek ki buzávásárlás tekintetében, szemben a fővárosiakkal. Utóbbiak így készítve lévén, a kínálathozott tételüket csakis javított árak mellett szerzhetik be. Mai forgalom néhány ezer mázsára terjedt 10 fillérrel magasabb árak mellett.

Rozs a helyi piacon kis tételekben adatott el és pedig csupán a közvetlen szomszédságu pestmegyei állomásokról. Bihar- és Szabolcsmegyei származékok már régóta részben a felsőmagyarországi fogyasztás, részben galicziai szükséglet céljaira majdnem teljes budapesti árak mellett értékesítettek.

Árpában teljes stagnáció állott be, nemcsak a helyi piacon, hanem főleg a bécsi piacon, mely azonfelül göcspontja a morva és cseh természetmennyeknek. E perczben megállapíthatjuk, hogy még Németország felé sem lehet a legjobb minőségű árpák eladhatása.

Tengeri aránylag jobban ellentáll a takarmánycikknek lanyha irányzatának, nem nagy mennyiségekre, de folyton akad vevő, különösen tisztavideki áruira; a bánáti állomásokról Szilészia felé jelentősebb szállítások történtek.

Zab nagyobb kínálat által értékéből néhány fillért vesztett. A fővárosi fogyasztás gyenge és az árak 15-20-16-60 K-ig mozognak.

Eladatott:

- Buza. Hartai: 250 mm. 76-5 k. 23 K. 30 f.
- Tolnai: 100 mm. 79 k. 23 K. 60 f.
- Bihari: 200 mm. 77-5 k. 23 K. 40 f.
- Rozs: 100 mm. 19 K. 90 f. kpf. par.
- Zab: 100 mm. 15 K. 60 f., 300 mm. 15 K. 65 f. kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1908 áprilisra	23-40 K.
" 1908 októberre	19-60 "
Rozs 1908 áprilisra	20-68 "
" 1908 októberre	17-30 "
Zab 1908 áprilisra	15-40 "
Tengeri 1908 májusra	13-16 "

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1908. február hó 25-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 38 szekér réti széna, 7 szekér muhar, 6 szekér zsupszalma, 1 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér

tengeriszár, 3 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbukkony, köles stb.), 300 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 720-88, muhar 880-900, zsupszalma 680-700, alomszalma 420-420, takarmányszalma —, — kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 300-580, zabosbukkony 780-780, lóhere —, zöld luczerna —, köles —, sarju —, számaszecska 500-520. Összes kocsiszám 58. Összes súly 69.600 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben a kereslet gyéribb volt és nagyobb kínálat folytán egy kontingens nyersszesz, mint finomított szesz olcsóbb áron kelt el.

Jegyzetlik finomított szesz helybeli finomítógyárraktól 164-164-50 K. adózva és 65-65-50 K. adózatlanul nagyban.

Élesztőszesz adózva 162-162-50 K. adózatlanul 63-63-50 K. kelt el nagyban.

Denaturált szeszben szintén nagyobb kínálat uralkodott és hordóval együtt 55-55-50 K.-ig kelt el kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről egy olcsóbb bécsi, mint budapesti kontingens nyersszeszjegyzések folytán olcsóbb ajánlottak érkeztek és kontingens nyersszesz 57-50-58-50 K. k-llt el azonnali és 58 K. későbbi szállításra ab termelő állomás.

Budapestben a kontingens nyersszesz ára 61-62-62 K.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	61-62	61-62
Finomított szesz adózva	64-65	64-65
" adózatlan	65-65	65-65
Élesztőszesz adózva	62-50	63
" adózatlan	63-50	64
Nyersszesz adózva	62-183	62-183
Denaturált szesz	55-55	55-55

Az árak 10.000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendőek.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete árusztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Fémüzlet. A londoni fémüzlet a lefolyt hét első felében oly lanyha volt, hogy már krizisszerű színezetet nyert, midőn az amerikai jegyzés 12 1/2 centtel jelentette a vörösréz árát. Ezen fém hanyatlása befolyással volt a többi fémekre is és kitűdött, hogy nagyarányú spekulációk kerültek realizációra. A hét utolsó két napján azonban jelentékeny javulás állott be és pedig azért, mert az olcsó árak mellett nagymérvű vételek eszközöltek. Nagyobb áringadozásnak csak vörösréz és ón voltak alávetve, míg ólom és horgany nyugodtabb irányzat mellett alacsony jegyzéssel zárultak.

Chiliszárlatom. Az irányzat szilárd. Az árak a következők:

	Márka
február-márczius	10.95
márczius	10.95
április 1-15-ig	10.87 1/2
április	10.77 1/2
május	10.25

A brailai gabonapiacról.

(A Marmoresch Blank és Társa czég külön jelentése a „Köztelek” részére.)

Braila. 1908 február 21.

Legutóbbi jelentésünk óta lényeges változás állott be a piaci helyzetben és a konstantinápolyi, valamint a levantei piacok lanyhasága folytán, továbbá az argentinai elhajozások hírére az előbbi szilárd buzáárak mintegy 2 koronával csökkentek a dunamenti buzapiacon. Egyébként fizet alig van, a kínálat készletek hiányában lanyha s ezen csak a hajózás megnyitása és a még első kézben levő készleteknek piacra hozatala fog változtatni, míg a kereslet emelkedésére Konstantinápoly felől számíthatni, ha a mostani török pénzügyi válság enyhül és a tényleges szükséglet kielégítése kezdetét veszi. A jelenlegi — a teljes üzletlenség folytán inkább névleges — buzáárjegyzések a következők:

77-78 kg-os ab Szulina	16-81 K.
78-79 " " "	18-05 "
79-80 " " "	18-52 "

A tengeri-termés minőségileg igen jó volt, de kevés; az árak azonban a mérsékelt kínálat dacára alacsonyak, miert is alig hoznak újabb árut piacra. E cikkekben azonban élénkebb üzletmenetre és jobb árakra van kilátás. Jelenleg

ó-tengeri ab Szulina	12-82 K.
új-tengeri " " készáru	12-59 "
" " márcziusra	12-35 "
cinquantini " " márcz.-ápr.	13-30 "

Árpából mintegy 15.000 tonna besszarábiai eredetű van itteni spekulánsok kezén, akik erősen tartják az árut a mai 14-25 K.-nál jobb árak reményében.

Zabban egyáltalában nincs üzlet, rozsonban is csak alig, jegyznek ab Szulina 70-71 kg-os könnyű besszarábialit 17-40 K.-val.

A vetések fejlődése mindaddig a hótakaró hiánya dacára kielégítőnek mondható, az utóbbi esőzések jót tettek a fejlődő növényzetnek s ha kései fagy be nem áll, a repce kivételével kedvező kilátással köszönt a tavasz a román mezőgazdaságra.

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakaromány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Liszt. A lisztüzletben a lefolyt héten sem állott be javulás, a hangulat igen nyomott volt, eladások alig történtek és a belföldi forgalom teljesen szűntetett. Sajnos, a hajózás megnyitása sem hozta a várt eredményeket. A raktárkészletek egyre gyarapodnak, dacára az üzemkorlátozásnak, valamint ama körülménynek, hogy egyes malmok üzemüket beszüntették. A lisztárak ismét csökkentek.

Heti lisztforgalom 59,997 q. volt.

A fővárosi malmok átlagos buzáliszt jegyzései 100 kg-ként Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákoskult.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K:	34-80	34-40	34-24	33-60	33-20	32-80	31-80	30-20
			7 1/2	7 1/2	8			
			8-20	7-80	15-60			

Rozsalisztárak:

Szám:	O.	O/I.	I.	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K:	31-20	30-60	30-—	29-40	28-80	27-60	25-80

Nemzetközi gabonapiacz 1908 február 22-től 1908 február 26-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak				
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessa		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
Buza	25	23-40	19-86	25-20	23-60	—	20-91	18-54	—	15-66	21-28	Február	23-58 ¹	18-51 ²	24-54 ³	21-84 ^{2a}	17-41 ²
	21	23-50	19-86	25-50	23-60	26-25	20-74	18-12	—	15-66	21-28	Márcz.	19-72 ⁵	18-29	24-66 ⁴	21-34	—
Rozs	25	20-10	—	21-50	20-90	—	16-66	—	—	—	18-63	Február	20-82 ¹	—	23-52 ²	16-40 ^{2a}	—
	21	20-20	—	21-30	20-90	13-30	16-74	—	—	—	18-66	Márcz.	17-14 ⁵	—	23-04 ⁴	16-66	—
Zab	25	16-30	—	16-80	16-30	—	—	—	—	—	—	Február	20-92 ¹	—	23-56 ²	16-40 ^{2a}	—
	21	16-20	—	17-40	16-30	21-29	—	—	—	—	—	Márcz.	17-68 ⁵	—	23-10 ⁴	16-66	—
Tengeri	25	13-50	13-93	14-80	16-30	—	—	13-72 ²	—	10-13	—	Február	15-38 ¹	—	19-68 ²	—	—
	21	13-60	13-93	14-90	16-30	19-42	—	13-60 ²	—	10-13	—	Márcz.	—	—	19-88 ⁴	—	—
Árpa	25	15-20	—	18-60	18-20	—	—	—	—	—	—	Február	13-22 ²	—	17-28 ³	—	11-92 ²
	21	15-20	—	18-60	18-20	26-25	—	—	—	—	—	Márcz.	—	—	13-67	—	—

Jegyzet: 1) április. 2) május. 3a) május—aug. 4) július. 5) október.

Korpa. Az üzlet az elmúlt héten lanyha irányzatú volt. A szükséglet csökkent és Németország is tartózkodó volt a vásárlásokban. Rendelkezések gyéren érkeznek.

Heti korpaforgalom 14,940 q. volt.

Az abrakakarmányzúttok árai a következők voltak Budapestén zsákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Finom korpa prompt szállításra	12:10-12:--
Goromba " " " "	12:20-12:10
Finom korpa 1908. febr.-május száll.	12:40-12:30
Goromba " " " "	12:50-12:40
Finom korpa 1908. szept.-decz. száll.	10:70-10:50
Goromba " " " "	10:80-10:60
Rozskorpa " " " "	12:80-12:60
Árpáda és árpaderce " " " "	13:80-13:60
Malomkonkoly " " " "	12:80-12:60
Budapesti gyári repceporgácsa	14:60-14:50
Derby melassze ab Hatvan v. Pozsony	11:40-11:30
Szárított moslék zsák nélkül	14--13:90
Malátacsira " " " "	13:20-13--
Szárított répaszelet, " " " "	13:40-13:30
Szörpölő 43-50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár	10:60-10:50

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. február 25-én.

A piac forgalma csendes, az utóbbi napok kedvezőtlen időjárása miatt a hozatalok is megcsappantak. A húsféléknél (marha, borjú, sertés) árcsökkenés volt észlelhető. Baromfiból kis-bb hozatalok mellett különösen a pulykának, libának s kacának volt jó kereslete, az árak emelkedtek. Vaj magas árakat mutat fel máris, bár a külföldi kereslet csökkenésével némi lanyhulás észlelhető. Tojás a kedvezőtlen időjárás miatt időegyesen némileg szűradt.

Mai árak:

Husneműek: vidéki marhabús hátulja 1:14-1:31 K., eleje 0:94-1:12 K., vidéki borjú bérben, hosszan méve, súlylevonás nélkül 0:90-1:12 K., helybeli borjú 1:2-1:30 K., sertésbús szalonnával 1:18-1:20 K., lehuzott sertés 1:04-1:16 K., szalonna friss 1:20-1:30 K., szalonna sózott 1:16-1:20 K., szalonna füstölt 1:32-1:36 K., olvasztani való 1:20-1:24 K., háj 1:36-1:40 K., sertészsír 1:40-1:42 K. kg.-ként. Füstöltbús (vidéki) kg.-ja 1:20-1:60 K., hazai sonka 1:80-2-- K., szalámi magyar 3:60-4-- K., szalámi nyári 0--0-- K., bárány párja 0--0-- K.-ig.

Vad: őz 0--0-- K., szarvas 0--0-- K., vaddisznó 0:90-1-- K. kg.-ként egészben, nyul nagy 0--0-- K., nyul sildő 0--0-- K., fogoly 0--0-- K., fácán 0--0-- K., erdei szalonna 0--0-- K., dámvad 0--0-- K. kg.-ként. Fenyvesmadár kötegye 1--1:20 K.

Baromfifélék: élő rántani való csirke 2--2:60 K., sütni való 3--3:00 K., liba fiatal 0--0-- K., kacs sovány 4--5-- K., kacs bízott 7--8-- K., lud bízott 12--14-- K., tyúk 4--4:40 K., pulyka 5--6-- K., élő sovány liba K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, bízott lud 1:40-1:50 K., bízott ruca 1:50-1:60 K., bízott pulyka 1:20-1:80 K., levestyúk 1:60-2:40 K., pulyka sovány 0--0-- K. kg.-ként. Poulard 2--2:20 K., gyöngytyúk 0--0-- K. darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2:70-2:80 K., II. 2:40-2:60 K., főzővaj (kóptult) 1:80-2-- K., tehéntúró 24-30 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldsgézfélék: burgonya (vagonáru) sárga 5:40-6-- K., rózsá 5:40-6-- K., fehér 4:60-5-- K., kifli 14--18-- K., sárgarépa 7--8 K., petrezselyem 13-18 K., vöröshagyma makói 14--15-- K., vöröshagyma közönséges hazai 7--8-- K., fokhagyma 36-44 K., káposzta 2--3-- K. 100 kg.-ként. Kalarábé 0--0-- K., 100 db spárga solo 0--0-- K., közép 0--0-- K., levestpárga 0--0-- K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0--0-- K., kifejtett 0--0-- K., zöldborsó, hüvelyes 0--0-- K., kifejtett 0--0-- K., paradicsom 0--0-- K. 100 K. kg.-ként. Uborka salátának való 0--0-- K., ecetbe 0--0-- K., savanyítani 0--0-- K. 100 db-ként.

Gyümölcsfélék: cseresznye és meggy 0--0-- K., sárgadinnye 0--0-- K. kg.-ként. Alma: elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Törökbálint, batul stb.) 0:70-1-- , másodrendű 40-50, harmadrendű apró áru 16-24 K., körte elsőrendű 1:20-2-- , másodrendű 60-80 K. q.-ként. Dió I. 40-60, II. 30-40 K. 100 kg.-ként. Szőlő 1:20-2-- K., finom 0--0-- K., chasselas 0--0-- K., szagos 0--0-- K. kilója.

Vegyesárak: Bor és szesz italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz fill. kg.-ként. (A szövetkezet mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője - minden mézértékesítési ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcisz fillér kg.-ként. Gomba szárított 0--0-- K., szappan fill. lencse (erdélyi) K., bab apró K., nagyszemű K., lencse K. 100 kg.-ként. Tojás: bácskai K., erdélyi apróbb áru K. eredeti ládánként (1440 db).

Hideghus-vásár az Orczi-uti élelm. piacon 1908. év február hó 25. (A székesfehérvári vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 24 árus 49 drb sertést, 1 árus 7 drb süldőt, 2400 kg. friss húst, 700 kg. füstölt húst, 1500 kg. szalonnát, 700 kg. hajat.

Videkről és pedig drb sertést. Forgalom közepes. Árak a következők: Friss sertésbús 1 kg. 136-176, süldőbús 1 kg. 143-180, füstölt sertésbús 1 kg. 144-180, szalonna zsirnak 1 kg. 123-140, füstölt szalonna 1 kg. 152-176, háj 1 kg. 140-148, disznózsír 1 kg. 152-160, kocsonyafus 76-100, füstölt sonka 1 kg. 180-200 fillérig.

Hideghus-vásár a Garai-ter élelm. piacon 1908. év február hó 25. (A székesfehérvári vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 72 árus 35 drb sertést, 4 árus 25 drb süldőt, 3600 kg. friss húst, 800 kg. füstölt húst, 1000 kg. szalonnát, 600 kg. hajat.

Videkről és pedig összesen 232 drb sertést, 38 süldőt. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertésbús 1 kg. 120-200, süldőbús 1 kg. 120-180, szalonna zsirnak 1 kg. 120-124, füstölt szalonna 1 kg. 160-180, háj 1 kg. 140-144, disznózsír 1 kg. 156-180, kocsonyafus 1 kg. 72-80, füstölt sonka 1 kg. 180-220 fillérig.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizlaló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4%o levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz (páronként 400 kg. felül)	fillérig
Öreg közép	300-400
Fiatal nehéz	320 kg. felüli súly 118-120
" " " " " " " "	118-121
" " " " " " " "	120-121
" " " " " " " "	250 kg.-ig
" " " " " " " "	251-320 kg.-ig
Szerbiai nehéz	260 kg. felüli
" " " " " " " "	240-260 kg.
" " " " " " " "	240 kg. terjedő súlyban

Irányzat: nyugodt.

Bécsi szarvasmarhavásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1908 február hó 24.

Felhajtás összege:	Minőség szerint:
Hízott marhabús felhajtás	drb 3511
Csontozni való marhabús felhajtás	drb 732
Összesen	Összesen 4243
Eladatlan maradt	200
Származási hely szerint:	Nem szerint:
Magyarországi	Ökör 2553
Galicz. s. bukovinai	Bika 896
Osztrák tartományokból	Tehén 757
Összesen	Bivaly 37

Árak (100 kilogrammonként élőszuliban, koronaártekben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hízott ökör	78-82-84	65-77	52-64
Galicziai hízott ökör	82-88-90-91	72-81	66-71
Tarka hízott ökör	85-93-94-102	76-83	65-75
Bikák	50-64	66-72	
Hízott tehén	54-74	66-72	
Legelőmarha			
Kiszáradt hízó ökör	52-64		

Irányzat: lanyha. Hochprima a multheti árt nagynehezen megtartotta, prima 1, sok esetben 2 kor-val, II. r. 2-3 kor-val olcsóbb. Bika vásáron 4-6 koronával olcsóbb, csontosmarhavásáron 4 koronával olcsóbb.

Szerkesztői üzenetek.

U. G. Rózsamajor. Jelenleg nagyobb gyufagyáraink, kik a rezgőnyárfát szivesen veszik, vannak Budafokon, Temesvároton, Győrött, Eszéken, Szegeden és Kolozsvárott, kisebbek Erzsébetfalván (Budapest mellett), Nagyszombaton, Szombathelyen, Nagybittsén (kettő), Rózsahegyen, Szolnokon, Gyulán, Ebatán és Félégyházán. Ezek felhasználják a rezgőnyárfát 25 cm-től és 1 métertől fölfelé.

T. B. Hódmezővásárhely. Az akác sz. egyéb csemetékét a földművelésügyi minisztertől lehet, úgy tudom, július végéig kérni. Az akáczerdősítés akkép történhetik, hogy a felszántott s gabonaneművel bevetett területen 1 1/2 m. sor- és 1 m. csemetétávolság mellett elültetjük a csemetékét s amíg lehet, a sorok között kapasznóvnyeket tenyésztünk, miket az akáccsal együtt kapálgatunk s a gyomtól tisztán tartunk.

Ákáciskola. Az akácczaccsemetékiskola létesítéséhez szükséges adatokat megtalálja a 118. és 121. sz. kérdésekre adott válaszokban. Az első kapálás mindjárt

tavaszzal történjék, mikor a gyom bujni kezd s azután is egy párszor történő kapálással óvjuk a csemetét a gaztól. A vetés ideje, forrás után legalkalmasabb, a fagyos szentekre való tekintettel, május 10-12-ike között.

R. S. Nemesvid. Ha nem mondja meg, hogy körülbelül mennyi tejet adnak tehenei, nem tudunk számukra megfelelő adagolást kiszámítani. A borjúkkal lehet lefölözött tejet itatni, de ha kevés faradsággal s veszéllyel akarja az egész anyatejet lef. tejjel helyettesíteni, akkor csak 4 hetes kortól kezdve tanácsos reá áttérni; mennyisége pedig ugyanannyi legyen, mintha anyatejet kapnának a borjúk. Azonban a lef. tej zsirszegénységét alkalmas módon pótolnia kell, mely célra igen alkalmas a szitált zabliszt, melyből 0.1 kg. keverhető minden 1. lef. tejhez. A borjút természetesen fokozatosan, pl. naponta 1 l. többlettel kell a zablisztes póttalhoz szoktatni.

Védenyi gazdaság. Tényleg léteznek sürített levegővel hajtott motorok, de ezek oly különleges berendezést igényelnek, hogy azok a mezőgazdasági üzemben abszolúte nem jöhetnek számításba. A lokomobilok nem alakíthatók át sürített levegővel való hajtásra.

M. Tessék kérdéstevőnek a szempezi, illetve diószegi cukorgyárhoz és a hatvani cukorgyárhoz fordulni. Mind e helyeken százával dolgoznak a Laas-kapák nagy meglegedésre. Onnan kaphatja a legmegbízhatóbb felvilágosítást kérdéseire.

H. Gy. Sajószentpéter. Hecht és Gross bérgazdasága. A megvételre ajánlott trágyából küldjön 1 kg. mintát Cserháti Sándor rovatvezetőnknek Magyar-Óvárra, akkor majd határozott választ tudunk adni kérdésére.

T. a. E-1. Küldjön a kéreztet trágyából valamelyik vegykezéleti állomáshoz mintát elemzés céljából. Ott az elemzés alapján meg fogják mondani a trágya értékét.

L. B. Hegyvidéki vidékre minden tolórendszerű vetőgép egyaránt jól megfelel.

K. J. N.-St. Miklós. Ha a malátacsira q-ja 14 K. a finom korpáé 12 K. s a malomkonkolyé 12:50 K., akkor a konkolylyal jár legjobban, mert fehérjeterületben ne a három takarmány közötti különbség, míg ellenben keményítőértékben jóval felülmulja a konkoly a másik kettőt.

T. J. Három óra lévén felfogadva, két havi fizetését és utiköltségeit joggal követelheti.

S. E. Palánk. Február végén mintegy 75%o keményítőérték tartalmaz a tengeri, a jó buzakorpa pedig csak 48%o-ot. Eszerint 89 kg. tengeridarának 66%o kg., 100 kg. korpának 48 kg. a keményítőértéke. Ez pedig azt jelenti, hogy 100 kg. 12:40 kor-ba kerülő korpával szemben 17:25 kor-t ér 89 kg. tengeridara, vagyis ún. hasonlíthatatlanul jobban jár a tengerivel, mint a korpával, ami természetesen is, mert mindent, ahol sok tengerit természetnek, a tengeri a legolcsóbb abrak-takarmány, míg ellenben a molnárok azt se tudják, mit kérjenek a korpáért.

Meinl Gyula
Budapest,
II. Kossuth Lajos utca 1.

**Kávészó behozatal
tészta behozatal
kakaó és csokoládé.**

Posta-küldemények Magyarországon minden helységébe.
Kérjen árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Or
6
W
Ára 4-
Vez
képvisé
a l
nag
Ára
vag
kén
Meg
Ne
Kiv
SZÓ

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK
 ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.
WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI
 TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVALASZTÁS ALAPJÁN.
 NAGY TÁPANYAG-TARTALOM ÉS TÖMEGTERMELÉS
 SZAVATOLÁS MELLETT

WOHANKA és TÁRS BUDAPEST,
 V. YÁCI-KÖRÚT 76.

I-ső minőségű

pernai (oroszl) lenmag

kapható Budapesten a „Pannonia“ Kender- és Lenipar r.t.-nál V., Béla-utca 5. 349

HIRDETMEŒY.

Eladásra kerül nagy mennyiségben első osztályú **sima és gyökeres Riparia Portalis, Vitis Solonis és Rupestris Monticola alanyvessző**. Továbbá ily alanyokon készült első osztályú **gyökeres fásoltvány** a legkitűnőbb esemege- és borfajokban; ugyancsak **sima és gyökeres hazai szőlővessző**. Fajtisztaságért kezességet vállalunk.

Badacsony - szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, Tapolca, Zala megye. 226

Országos Törzskönyvelő Bizottságnál nyilvántartott nagy fehér nemesített yorkshire sertés tenyészetemben

6 hónapos kan és kocza

kiválasztott szép példányu tenyészmalacok bocsátatnak áruba. Czim:

WERTHEIMER PÁL
 diósi bérgazdasága, u. p. Francia-vágás, Veszprém m. 333

Védelem a baleset ellen!
 Nem törhet ki a ló többé, ha a szab. biztonsági zablát használjuk!

Ára 4-9 korona darabonként. :: Prospektusok ingyen.
 Vezér-képviselő: Pfeifer J. Wien, III., Stammgasse 15. 6825/b

Eredeti Kirsche-féle „IDEAL“ takarmányrépamag

a Deutsche Landwirtschaftliche Gesellschaft által rendezett takarmányrépa-tenyésztési versenyen „ezüst érem“-mel lett kitűntetve. Előnyei:

legnagyobb termés hozam,
legmagasabb tápérték-tartalom,
nagy tartósság, legkönnyebb kiszedés.

Vegyi vizsgálat cukor- és szárazanyag-tartalomra saját laboratóriumában

1905-14,000	elit anyaréparól.
1906-18,000	
1907-24,000	

Vezérképviselőség és főraktár Magyarország és társországai részére:
DUKES és HERZOG Galgóc és Budapest, Váci-körút 74.
 Megrendelhető még: **Mühle Vilmos, Temesvár.**
Kontsek Géza, Debreczen.

„WELLKOMME“ VETO-ZAB

a legbőtermőbb és legnehezebb fehér, kiváló minőségű zabfaj, nagyon igénytelen, jó és puha takarmányszalmája meg nem dől.

Ára, vevő által bérmentve küldött zsákban, (Csemeszkopács, Máv., vagy Dömötöri, Dél) vasutállomásra szállítva 100 kilogrammonként: 500 kilogrammon felül 20 korona, 500 kilón alól 24 korona.

Megrendelések intézendők: **Gazdasági intézőség, Nemeskollta, Ves megye, u. p. Csemeszkopács.**
 Kívánatra minta bérmentve küldetik. 312

A nagymihályi uradalomnál eladó mintegy 150 darab tenyésztésre alkalmas, tisztavérű

Yorkshirei 6-7 hónapos kocza és kanmalacz.

Különkénti ár élősúlyban 1-20 kor. Ugyanott **weszfáliai malacok** is kaphatók. 335

Uradałmi intézőség.

Szőlővesszők és gyümölcsoltványok.

300,000 db különböző fajú szavatolt fajtisztá, peronoszpora- és fagymentes sima szőlővessző, továbbá 4-5 éves gyümölcsoltványok az összeg előzetes beküldése vagy utánvét mellett jutányos áron kaphatók. 351

„Bóni“ gyártelep és mezőgazdasági részvénytársaságnál,
NYIRBÁTOR.

Eladó nagyobb mennyiségű **Luczius-féle** egészséges, vetési célokra kiválóan alkalmas

vetőburgonya,

csurgói állomáshoz szállítva 100 kg.-kint 6 koronáért; továbbá bőtermő nemesített **bajor zab** vevő zsákjaiban csurgói állomáshoz szállítva 100 kg.-kint 18 koronáért.

Mintával és felvilágosítással szolgál a **csurgói főbérnök-ség kezelősege,** vasut-, posta- és távírdaállomás **Somogy-Csurgó.** 344

Kik ajánlják és kik nem ajánlják a selektált (kiválogatott) anyarépákról nyert és impregnált MAUTHNER-féle TAKARMÁNYRÉPAMAGOT?

Ki nem ajánlja az impregnált répamagot?

A répamaggal kereskedő
konkurrenczia.

Miért nem ajánlja a konkurrenczia?

Mert a konkurrenczia **selektált** anyarépákról nyert **és impregnált** répamagot **nem árusíthat**, amennyiben a 4212. sz. magyarországi szabadalom **kizárólagos tulajdonosa a Mauthner Ödön cég termelője.** Ezen okból **a konkurrenczia ideit árjegyzékében a következőket közli:**

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület növénytermelési szakosztálya tavaly egyhangulag azt határozta, hogy az ugynevezett

*impregnált
répamagot
a magyar gazdaközönségnek
megvételre
nem ajánlja*

Miképpen nyilatkoznak a

nem érdekeltek,

kik egyszersmind a növénytermelési téren **legkiválóbbaknak elismert szaktekintélyek?**

A „Köztelek“ 1908 február 12-iki számában az ott rovatolt 88. számú kérdésre **Kerpely Kálmán**, a debreczeni gazdasági akadémia igazgatója a következőben válaszolt:

Felelet a 88. sz. kérdésre. Annyi tény s azt magam is tapasztaltam, hogy az impregnált répamag hamarabb kikel és a vetés sűrűbb, egyenletesebb fejlődésű. Igaz, hogy ebből még nem következik az, hogy nagyobb termést is adjon, mert kedvezőbb időjárás esetén a fejlődési különbségek az impregnált s impregnálatlan mag vetése között hamarosan elenyésznek. Miután azonban a répa fejlődésének kezdetén legkényesebb, a gyors kelés és sűrű fejlődés csak előnyül tudható be. Igaz, hogy ezen előny akárhányszor nem talán az impregnálás eredménye, hanem az impregnálásra használt maggomoly kitünő fejlettségének, 1-ső rendű minőségének a következménye, de ezeu körülményt az impregnált mag hátrányául betudni legalább is helytelen lenne. **K. K.**

A „Köztelek“ 1907 február hó 27-iki számában **Linhart György** magyar-óvári gazdasági akadémiai tanár, a növényélet- és kórtani állomás vezetője az impregnált répamagról a következő felvilágosítást adja:

„**Répamag impregnálása.** (Felelet a 148. sz. kérdésre.) A Jaensch & Comp. quedinburgi cég által már évek óta forgalomba hozott impregnált répamag, amelynek elárúsításával hazánkban Mauthner Ödön budapesti cég foglalkozik, már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend főleg azért, hogy a mag gyorsan és egyenletesen kel ki. A gyors kikelés következtében a fiatal répanövények gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek, aminek folytán többnyire kevesebbet szenvednek a gyökérfekélytől és a földi bolhaktól. Eme előny különösen akkor szembeszökő, ha az időjárás avagy a talaj elégtelen nedvességtartalma kevésbé kedvező a vetés gyors fejlődésére. Ez oly elvitázhatatlan tény, amelyet tagadni nem lehet.

A Jaensch-féle impregnálási eljárás abban áll, hogy a répamagot kénsavval és klórgázzal kezelik és azután szárítják. Az impregnálás folytán a répamagomoly külsején tapadó és a külső burokrész beisejében levő káros élősködők (Phoma, bakteriumok stb.) csirái elpusztulnak s a mag csirázási esélye növeltetik, amihez az impregnálást követő szárítás is nagy mértékben hozzájárul.“ **L. Gy.**

Kik ajánlják?

Eckendorfi, oberndorfi sárga és vörös. Az **impregnált** 8 nappal előbb kel, mint a nem impregnált. A nem impregnált hozama csekélyebb.
Törökszákos, 1907. december 7.

Rósa József,
nagybirtokos.

Oberndorfi. Kötött szikes talaj. A nem **impregnált** 4—5 nappal később kelt ki, mint az impregnált. A nem impregnált termése gyengébb volt és fejlődésben sem érte el az impregnáltat.
Szentpéterszeg, 1907. december 2.

Bereczky László,
urad. gazdatiszt.

Sárga eckendorfi. Humus homokos talaj. Az **impregnált** 4—5 nappal előbb kelt és 30 métermázsával nagyobb hozamot adott holdanként.
Galdovo, 1907. decz. 10.

Gróf Erdődy uradalma.

Kik ajánlják?

Oberndorfi és olajbogyó. Kötött fekete talaj. Az **impregnált** mag 10—12 nap alatt egyenletesen és erőteljes palántákkal kelt ki. Hasonlíthatatlanul jobban kel és erőteljesebben fejlődik a nem impregnáltnál. Hozama holdanként kb. 60 métermázsával nagyobb.

Feketegyőrös, 1907. decz. 3-án.

Nadányi Miklós,
földbirtokos.

Ez idén kivétel nélkül csakis **impregnált** répamagot vetettünk, minthogy több évi kísérletek által e magnak gyorsabb csirázásáról győződöttünk meg a nem impregnált maggal szemben, valamint arról is maggyőződöttünk, hogy az impregnált mag után nagyobbak a termések is.

Pozsony-Förév, 1907. decz. hó 18-án.

Gróf Csáky Ödön
uradalmi intézősége.

Kik ajánlják?

Sárga eckendorfi. Kötött fekete agyagos talaj. Az **impregnált** 5-6 nappal előbb kel és nagyobb termést adott, mint a nem impregnált.
Pata, 1907. decz. 5.

Horváth Tholdy Rudolfné grófnő.

Sárga oberdorfi. Kötött fekete föld. Az **impregnált** előbb fejlődött, mint a nem impregnált és holdanként 50 métermázsával nagyobb termést adott.
Hajdu Nánás, 1907. nov. 30.

Berencsy Gyula,
földbírtokos.

Sárga olajbogyó **impregnált** és nem impregnált. Fehér olajbogyó nem impregnált. Fekete homokos talaj. Az **impregnált** mag 2 nappal előbb kelt ki. **Impregnált** magból holdanként kb. 2 kúval kell kevesebb vetőmag, mert gyorsabb fejlődésű lévén, a kis növény jobban ellenáll a hólta és hangya pusztításának és így biztosabban fejlődik. Három évi kísérletezés alapján mondhatom, hogy az **impregnált** maggal bevetett táblák holdanként kb. 20-30 métermázsával több termést adtak, mint a nem impregnált maggal bevetettek.
Pusztavacs, 1907. december 14.

Szász Coburg-Gothai Fülöp herceg pusztavacsi főintézősége.

Sárga olajbogyó. Agyagos homoktalaj. Tapasztaltom szerint a nem **impregnált** mag később kel 8-10 nappal is, 15-20%-kal több hozamot ad az **impregnált** mag, mely korai kelésének következménye.
Homok-Terence, 1907. decz. 4.

Horváth Bertalan,
nagybírtokos.

Nem mulaszthatom el b. tudomására adni, hogy az Ötől hozott **impregnált** fehérrégi olajbogyó alaku répamag után — tekintettel a tartós szárazságra — mégis csodálatos sok és darabonként 7-15 kg. súlyú holdanként 500 métermázsára termést kaptam. Eddig a nem **impregnált** magvakat vettem öntől, de az idén meggyőződtem az **impregnált** mag előnyeiről, csak azt fogom használni s másnak is ajánlani.
Erdőtelek, 1907. október 23.

Bálint Kálmán,
földbírtokos.

Váczi Püspöki Uradalom Gazdasági Intézősége, Pa.-Galambos.

Van szencsem értesíteni, hogy a kísérlet az **impregnált** maggal igen szépen bevált, illetőleg az **impregnált** magnak összes előnyeiről alkalmas volt meggyőződést szerezni. Az első répavetésemet az ormányos bogár teljesen tönkretette s így június 2-án kellett újra vetnem. Később került tehát a mag a földbe. Az **impregnált** mag már a hatodik napon kikelt, jóval megelőzte a másik magot s eljött végig sokkal szebben fejlődött, mint a nem **impregnált**. A különbség a szedés alkalmával lett szembeötlő, amikor is a nem **impregnált** magból 1200 □-ös feleakkora termés is alig lett, mint az **impregnált**ból. Az egyes répák pedig igazán kiállási darabok. A vörös mammutrépából akárhány darabot találam, melyeknek súlya teljesen letisztított állapotban 7 1/2-8 kg. Az **impregnált** sárga eckendorfi 6-6 1/2, sőt 7 kilogrammos példányok is találkoznak. Hyenékét a nem **impregnált** magból származó répa között hiába kerestem.
Galambos, 1907. október 17.

Váczi püspöki uradalom:
Merényi Kálmán,
uradalmi intéző.

Sárga eckendorfi és vörös mammut. Könnyű agyagtalaj. Az **impregnált** répamagból 1600 □-ös holdanként átlag 190 métermázsára, nem **impregnált**ból pedig 100 métermázsára volt.
Véglés, 1907. december 14.

Főhercegi Jóságigazgatóság.

Ma beérkezett:

Pa-Darvasító, 1908. február 24.

Tek. Mauthner Ödön urnak

Budapest.

Nem nézhetem már én sem szó nélkül ezen sok ellenhírszót, az **impregnált** répamag érdekében.

Én voltam ugyanis az, a ki kérdést tett a „Köztelek“-ben és az én kérdésemre kaptam a 88-ik számú választ, mihez most már én is bátorodom a magam tapasztalatait is megjegyezni.

Kilencz év óta kísérletezek az **impregnált**-féle répamaggal, 9 év óta mindig hozatok 100 kg. **impregnált** répamagot, melyvel minden évben 16 hold (1200 □-ös) földet vetek be és 9 év óta folyton azt tapasztalom, hogy az én répáim mindig egyenletesebben, sűrűbben és sokkal hamarabb keltek ki, mint szomszédaimnak répái, kik 8 kg.-ot vetnek ugyanannyi földbe, amennyibe én 6 kg.-ot, de nem **impregnált**at, az én répáim mindig szebbek voltak és mindig hamarabb kapáltattam is, tehát ha a nagyobb termést, a mi mindig megvolt, a szomszédaimmal szemben „direkte” nem is a magnak tulajdonítom, de a korábbi és egyforma kelést határozottan a mag előnyének tudom be, mincképpen a nagyobb termés, habár indirekte is, a korai fejlődésnek tudható be. Ezek után tehát kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy akár az **impregnálás**, akár a mag kiváló tulajdonsága következtében tapasztalom és meggyőződésem az **impregnált** répamagot mindenkor előnyben részesíteni a nem **impregnált**tal szemben. Kiváló tisztelettel

Révész Károly.

Az **impregnált** répamag gyorsabban kikelt és erősebb fejlődésű volt.

Augusztus elején az **impregnált** magból lett répák sokkal fejlettebbek (nagyobb példányok) voltak.

A közönséges nem **impregnált** mag hiányosan kelt ki, a pót, alantázás a beállott trópusi szárazság végett céltalan lett. Az **impregnált** jobban vagyis hiánytalanul kelvén ki termése nagyobb volt, a részeseinél átmérve a répát, az **impregnált** mag javára 612 kg. esett.

Én — bárhol is vélekedjék más — az **impregnált** répamagot előnyét éveken át folytatott párhuzamos termelés mellett szerzett tapasztalat alapján rentábilisnak tudom.

Sándormajor, 1908. február 19-én.

Zala-Récsa **Kherndl Imre** földbírtokos.

Utóirat. Ma mindentől rothad erősen a répa, belülről üres lészen a tavalyi szárazság következtében. Az én répám egészen ép, igaz, hogy e ben a fajta is határoz, de mégis felemelendő körülmény. **Kherndl.**

Vörös mammut. Fekete humus os kötött talaj. Mást nem vetettem, de a megelőző évben volt nem **impregnált** is és egyforma kezelés mellett az **impregnált** 4 nappal előbb teljes kikelésben volt.

Én határozottan kijelentem sok hírnévnek örvendő gazdával és a „Me ögürök Szívetkező”-vel szemben is, hogy az **impregnált** répamag minden tekintetben előnyben van a nem **impregnált** felett és én nem tapasztaltam azt, hogy az **impregnált** gyengébb palántát adott volna; sőt nálam még erőteljesebbek voltak.

Ez évben a késő vetés és rendkívüli szárazság dacára is kétszáz métermázsára termett holdanként. Feltűnően nagyobb hozamot eredményeztem, mint más gazdák.

Kovácsna, 1907. decz. 6.

Dr. Hadnagy Vincze, a l. gazda,
gazdasági tudósító.

Kik ajánlják?

Impregnált eckendorfi. Trágyás fekete talaj. Egy időben vettett **impregnált** és nem **impregnált**, előbbi pár nappal hamarabb kelt ki. Az **impregnált**ból a termés természetesen nagyobb volt és ezen magot mindenkinek melegen ajánlhatom.
Abauj-Szilna, 1907. december 12.

Szekeres István,
tisztartó.

Örömmel tudatom, hogy répamagtermésem, az itteni talajviszonyokat tekintve, kitűnően sikerült. 1 katasztrális holdon 5 kg **impregnált** oberdorfi répamag után 520 métermázsára gyönyörű répamagot termelt. Az olvasókörben tartott gyűlésünk alkalmával, répatermeési sikereimen felbuzdulva, gazdátársaim elhatározták, hogy ezután csakis **impregnált** répamagot fognak vetni.
Szentkirályszabadja, 1907. nov. 29.

Karsa Zsigmond,
földbírtokos.

Vörös mammut. Homokos agyagtalajba vetve. A vásárolt **impregnált** répamag oly gyönyörűen és egyformán kelt és oly gyorsan fejlődött, hogy az ormányos bogár pusztításának is kitűnően ellenállt. A szomszédaim egyike, ki ugyanakkor vetett másféle magot, kénytelen volt kétszer vetni, oly rosszul kelt az első vetés, míg a második is lassan fejlődött.

Az idei szárazság dacára a máskor kedvező időjárásal szemben az idén kat. holdanként 36 métermázsával több termést, mint a nem **impregnált** répamagból.
Pusztá Kovács, 1907. december 16.

Márffy József.

Báró Luzénszky István uradalmi intézősége, Mór, Fehérmegye.

A nem **impregnált** mag május 3-án lett elvetve, az **impregnált** mag június 10-én, az **impregnált** magból kifejlődött növények (dacára, hogy egy hónappal később történt a vetés) tuhatadát a nem **impregnált** magból származott növényeket.

Az **impregnált** magból a répa szebben és gyorsabban fejlődött és jobban kiért (mert nálunk sok répa csak fonnyadt és kényszer-érett lett a nagy szárazság miatt). Az **impregnált** magból 1/3-dal több termést kaptunk. Ezen évben egy alaposabb és nagyobb kiterjedésű próbát szándékozunk tenni.
Mór, 1908. január 3.

Toppler, intéző.

Impregnált oberdorfi. Miután már több ízben tapasztaltuk, hogy az **impregnált** mag gyorsabban és egyenletesebben kel ki, mint a nem **impregnált**, azért most már másféle magot nem vetünk.
Dégh, 1907. december 15.

Lówy Adolf és Károly.

Sárga eckendorfi és oberdorfi. Barna kötött és homokos talaj. Gazdaságunkban csakis **impregnált** répamagot vetettünk, de más helyeken láttam nem **impregnált**at egy időben vetve és mondhatom, hogy az **impregnált** 3-4 nappal hamarabb és egyenletesebben kelt ki. A mi vidékünkön a legjobban megfelel a sárga kerek oberdorfi répamag.
Szeszáma, 1907. decz. 3.

Gróf Bethlen Pál gazdasága.
Fogarassy József, gazdatiszt.

Kossuth Lajos bodrogszözi gazdasága, Bodrogszerdahely.

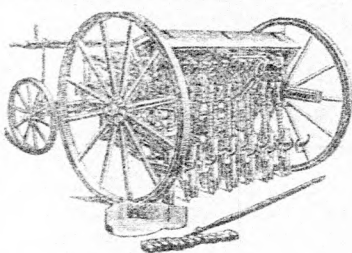
A szállított **impregnált** répamaggal a legnagyobb termést értem el, mely a következő volt: Sárga, kerek oberdorfi 1 holdon 399 métermázsára. Sárga olajbogyó 1 holdon 411 métermázsára. Vörös mammut 1 holdon 405 métermázsára.
Bodrogszög, 1907. november 12-én.

Magyar János,
ispán.

MAUTHNER ÖDÖN esász. és kir. udvari

VII., Rottenbiller-utca 33. szám • BUDAPEST • Kossuth Lajos-utca 4. szám

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A legjobb vetőgépek Mayfarth Ph. és Társa

„Agricola“ (tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mindamellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és aratógépeik, szénaforgatók, széna- és szalmaprések kézi használatra, kukoriczamorzsolók, oszlop-gépek, járgányok, gabonarosták, trőlők, ekék, hengerek, boronák és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer és jótálás mellett gyártanak és szállítanak

MAYFARTH PH. és TÁRSA
gazdasági gépgyárak, vasöntödék és ekegyárak
BECS, III. Taborstrasse 71.

Kilánktatva több mint 600 arany-, ezüstéremmel s. b. az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontelárusok kerestetnek.

Lovag Aubin Károly gazdasága

Királyhalma, Nagyküllő m.

Királyhalma, 1908. február 4-én.

idősb Heinrich Mór urnak

Csáktornya.

A négy darab muraközi kancza ez előtt négy nappal szerencsésen megérkezett. Előbb nem akartam nyilatkozni, míg hasznavehető gükről meg nem győződtem.

Miután azóta dolgoznak, most már véleményemet abban nyilváníthatom, hogy:

1. Mind a négy kanczát igen jó igáslóknak, jó alkotású állatnak tartom.
2. Az árakat a minőséghez alkalmazva megfelelőnek találom.
3. Utoljára a **négy lóval általában nagyon meg vagyok elégedve, sőt mondhatom, kevesebbet vártam és kellemesen meg voltam lepve.**

A mint eddig látom, úgy ezen kanczák az itteni viszonyoknak megfelelőnek, hogy talán idővel az összes igásókröket kieserülhetem muraközi lovakkal.

Tisztelettel

Aubin Károly.

354

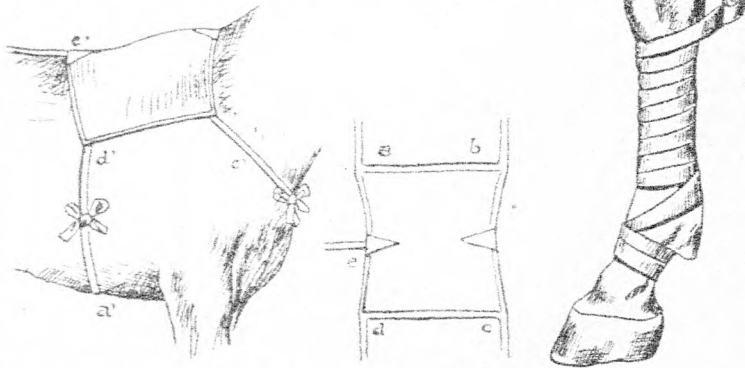
Most jelent meg

LUKÁCS ALADAR

az „Állatorvosi Közlöny“ szerkesztője tollából

AZ ÁLLATORVOSI ELSŐ SEGÉLY

ezimen egy népszerű, ismeretterjesztő munka, melynek előszavában szerző következőket mondja: „Igyekeztem az első segély tanát lehetőleg teljes egészében és népszerűen előadni s kiterjeszkedtem könyvemben egyes közismert tévhitekre is, hogy azokat a tudomány erejével szétoszlassam.“

E szakkönyv hézagot pótol s csakhamar nélkülözhetetlenné fog válni a gazdaközönség körében.

Ára bérmentes küldéssel 3 korona 10 fillér. 33 magyarzó képpel.

Megrendelhető a „Patria“ r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Fontos minden méhésznek!

„ Megjelent a „

MÉHÉSZETI ZSEBNAPTÁR

1908. évfolyama

Szerkeszti és kiadja: **Iwánkovich Béla.**

„ II. évfolyam. „

Tartalma főbb fejezetekben: Általános rész. Kamatos kamat, mértékek, sulyok, pénznemek, posta és távirtda, bélyegilletékek. Általános méhészeti tudnivalók. Méhészeti szakoktatás, irodalom, egyesületi élet és kiállítások. Gyakorlati méhészet köréből. Törvények, szabályrendeletek, vasúti szállítás, jegyzéknapló.

A 430 lapra terjedő zsebkönyv ára **3 korona.**

Megrendelésnél sziveskedjék 3 korona 20 fillert postautalványon előre beküldeni, hogy a naptárt azonnal bérmentve expediálhassuk.

Megrendelhető a „PÁTRIA“ részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek).

Tenyészirány megváltoztatása végett eladásra kerül

8 drb	igen jó fejős monfazoni tehén,	
3 „	2 éves	„ üsző,
5 „	1 és 3/4 éves	„ üsző,
1 „	3 éves	„ tenyészbika,
2 „	1 éves	„ bika,
2 „	3/4 éves	„ bika.

Felvilágosítással szolgál **Pappenheim Siegfried gróf és grófnő uradalmi tisztartósága, Iszkaszentgyörgy,** posta és vasútállomás Moha, Fejér megye. 366

4485/1908—IV. szám.

HIRDETMÉNY.

A bábolnai m. kir. ménesbirtok esemőrházi gazdasági kerületében elhelyezett, vészen át nem ment

144 drb 1 éves mangalicza süldő artány és 166 „ 1 „ „ „ herélt kocza,

melyeknek átlagos élősúlya páronként 90 kgr. folyó évi márczius hó 10-én d. e. 11 órakor írásbeli ajánlati versenytárgyalás útján el fog adatni.

Az 1 koronás bélyeggel és 5%-os bányapénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok, melyekben kitéendő, hogy ajánlattevő a részletes eladási feltételeket ismeri és magat azoknak aláve, folyó évi márczius hó 10-ének d. e. 11 órájáig adandók be a m. n. birtok igazgatóságához.

Az ajánlatokban a kiírásmunkénti egység ár, valamint a kiverés száza- laka számokkal és betűkkel kiírandó.

A részletes eladási feltételek egy a vezetésem alatt álló műosztályomban a gazdasági főigazgatónál (III. em. 121. sz.) va amin a bábolnai m. kir. ménes- birtok igazgatóságánál megtekinthetők, ahonnan kívánatra az érdeklődőknek meg is küldetnek.

Budapest, 1908. február 17.

365

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Fajtiszta, vetnivaló burgonya

Haas Ignác kemecsei és görög szállási gazdaságaiban vetési célokra következő fajtiszta burgonyafajok rendelhetők:

Hortensia, Imperator mm.-ként	6 K.
Up to Date, Nansen, Hatzfeld hercegnő mm.-ként	7 K.
„Nilson” kiváló jó étkezési burgonya mm.-ként	8 K.
St. Wenzel, sárga hüu mm.-ként	10 K.

ab Kemecse vagy Görög szállás állomás. Zsákok önköltségen számíttatnak. Waggonrakományok vételénél külön egyezség szerinti mérsékeltebb árak.

Rendelések: **HAAS IGNÁCZ, Nyiregyháza** címre intézendők. 360

Nyilvános árverésre kerül:

Nagyságos özv. Dóry Vilmosné urnő felső-leperdi tisztavérű szimmentháli tehenészetéből **18 db 1¹/₄ éves tiszta 2¹/₂ éves kora tonyészbika.**

Az árverés **1908 márczius 4-én d. u. 1 órakor** a felső-leperdi Ujmajorban fog megtartatni.

Az árverés napján előzetes bejelentésre a t. vásárló község rendelkezésére az ujdombóvári állomáson kocsik foglalkoztatni, a bejelentések az **Uradalmi intézőséghez Felső-Leperd**, utolsó posta és sürgönyállomás Kocsolá-Ódalmandra intézendők. 336

Az intézőség.

Gazdasági könyvvel
nyomtatványokat
levélpapírokat
borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos
kivitelben készít

„PÁTRIA”
IROD. VÁLLALAT
ÉS NYOMDAI R-T.

BUDAPEST
IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel kész-
séggel szolgálunk. "

Mindennemű OLAJPOGÁCSÁK

valamint répaszelet, korpa s egyéb erőta-
kormányok legolcsóbb árakon kaphatók

Mezőgazdasági Áruhitelbanknál
Budapest, V., Báthory-utca 5. sz.

Egyetlen gazdaságból sem szabad hiányozni:

Balassa Frigyes:

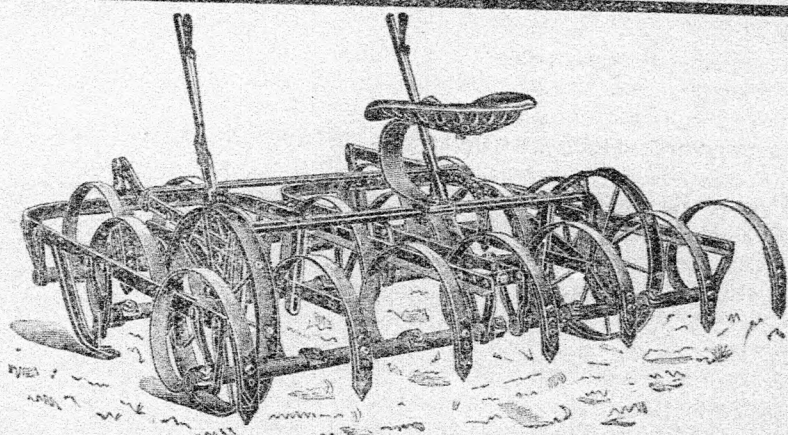
A cséplőgépek szerkezete és kezelése

című szakkönyvnek, mely második kiadásban, javított és bővített tartalommal, valamint számos új ábrával gazdagítva most jelent meg.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter ur ezen a könyvpiacon egyedül álló szakmunkát az összes gazdasági egyesületek és gazdákörök figyelmébe ajánlotta.

Ára bérmentes küldéssel 6 korona 30 fillér.

Megrendelhető a "PÁTRIA" részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői ut 25. szám.

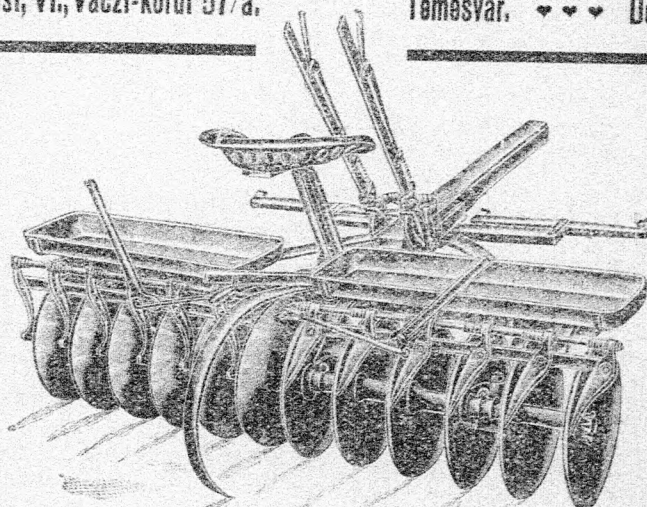
KÜHNE E. mezőgazdasági **MOSONBAN**
gépgyára

szállít mindennemű

TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖKET,
„Mosoni Drill” sorvetőgépeket.

Főraktár:
Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktárak:
Temesvár, Debreczen.

ÚJ SZAKKÖNYVEK.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
könyvkiadóvállalata kiadásában megjelentek:

- Az Alföld mezőgazdasági viszonyainak reformja.** Irta Cserhádi Sándor. Ára K 1'50
Magyar gazdák a német földről. Szerkesztette Buday Barna. Ára K 5—
A gyapju minősítése. Irta: Kovács Imre. Ára K 3'50
Tejgazdaság. Kézikönyv gyakorlati gazdák és tejszövetkezetek részére. Írták: Sierbán János és dr. Koerfer István. Vázonkötésben K 5—
Gyakorlati tejgazdaság. Kézikönyv kisgazdák és tejszövetkezetek számára. Írták Dr. Koerfer István és Sierbán János. Ára K 2'—
Javaslatok az alföldi gazdálkodás javítására. Irta Forster Géza. Ára füzve K 2'—
A Herrmann-féle gazdálkodási rendszer és tengetermelési mód ismertetése. Irta: Gyárfás József. Ára K 1'50
A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és értékesítés. 79 rajzzal. Irta Molnár István. Ára vázonkötésben K 5—
Takarmányozás. Kellner új elmélete szerint írta: Csefkó István. Vázonkötésben. Ára K 10'—

- Gabonakereskedők és termelők kézikönyve.** Összeállította és kiadja Szabados József. Ára K 3.—
A hitelszövetkezetekről. Darányi Ignác m. kir. földmivélségi miniszter megbízásából írta Czeglédy Tivadar. Ára K —,40
A szegedi paprika és a szegedi paprikakereskedelem. Írták: Csonka Ferenc és Várdi Géza. Ára K 1'60
A meteorológia és a mezőgazdaság. Irta ifj. Konkoly Thege Miklós. Ára K 1'—
Az állatorvosi első segély. Irta Lukács Aladár. Ára K 3'—
A szőlő trágyázása. Irta Ballay Jenő. Ára K 2'—
Allatgyógyászat, állattenyésztő és állattartó gazdák használatára. Irta Monostori Károly. Ára K 7'—
Mezőgazdasági kémia technológia alapelvei. Irta Kosutány Tamás. 81 rajzzal. Ára K 9'—
Állat- és terménykereskedelmünk rendezése. I. kötet. Irta Gróf Niczky András. Ára K 1'60
A baromfiaknak nevelése és járványos betegségeiknek sikeres gyógyítása. Irta Zsarolyáni Márton Ilka. Ára K 1'—
Házinyúltenyésztés és értékesítés. 3-ik tetemesen bővített és számos művészi ábrával díszített kiadás. Irta Andrásovich Géza. Ára K 2'—
A sertéshizlalás, különös tekintettel a sertésvészre. Irta: Bäckér György. Előszóval ellátta: Szemere Huha. Ára K 2'—
Szálas takarmánynövények termesztése. Írták: Szilassy Zoltán és Grábner Emil. 94 képpel. Vázonkötésben. Ára K 10.—
Szőlőmivvelés. A legújabb elvek és tapasztalatok alapján. 43 ábrával. Irta: Rombay Dezső. Ára K 2'—
A magyar buza és a magyar liszt. A gazda szempontjából írta: Kosutány Tamás dr. Ára K 10'—
Tanulmány a berni szarvasmarháról: Hazai berni tenyésztéseink ismertetése. Irta Sacchi dr. Kukuljevič József. Előszóval ellátta Monostori Károly. 39 ábrával. Ára K 2'—
Állatorvosi „Recipe” minták. Összegyűjtötte és a gyógyszerleírásával ellátta: Hecksch Ödön. Ára K 5.—
Az ezüst szörmenyül tenyésztése és értékesítése. Irta Hreblay Emil. Ára füzve K 2'—
Magyar nők szakácskönyve. Saját tapasztalatai után összegyűjtötte és szerkesztette szopori Nagy Jolán. Ára K 4'—
Köbttartalom és súlytáblázatok. Négyzög és körkeresztmetszetű fák köbttartalmának és súlyának kiszámítása. Irta Nemes Győző. Ára kötve K 6'—
Gazdaági munkás- és cselédlakások. A magy. kir. földmivélségi miniszterium kiadása. Ára K 10.—
A mi nemzeti italunk. Irta Drucker Jenő. Ára K 3'—
A zöldségstermelés. Irta Bouche J., magyarra átdolgozta Kardos Árpád. Ára K 2'—
Pulykatenyésztés. Irta: Hreblay Emil. 48 ábrával. 2 teljesen átdolgozott kiadás. Ára K 3'—
Mezőgazdasági kereskedelem. Irta: Krolopp Hugó. Ára K 10'—
- Mindezen könyvek megrendelhetők a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatául tűzi ki a helterjesebb és az eddignél hasznosabb gazdálkodás előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okszerű gazdasági berendezés alapjait szolgáló üzemet-tervet. Elvállalja a gazdaságok állandó felügyeletét és ezek üzemenek ellenőrzését. Tanácsot ad a gazdasági számviteli könyvek berendezésénél, vezetésénél és azok lezárásánál. Elvállalja a gazdaság számvitelének felülvizsgálását vagy állandó ellenőrzését. Elvégzi a gazdaság számadatainak elkönyvesítését, időszaki jelentések alapján. Evi zárlatokat és jövedelmezőségi számításokat elkészít. Tanácsot ad birtokbérbeadásnál, valamint mezőgazdasági pénz- és hitelügyi kérdésekben. Gazdasági ügyekben jogi tanácsot szolgáltat és vitás ügyekben a választott szakbírósi tisztet elvállalja. Birtok és mindenemű mezőgazdasági értékecséleket végez. A bejelentett eladó és bérbeadó birtokokat törzskönyvileg nyilvántartja.

Gazdatiszteket és egyéb képzetesebb gazd. személyzetet ereséketk nyilvántart.

Adóügyekben szakvéleményeket ad, az adókönyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivetését és tulfizetés esetén az összeg visszatérítését kieszközli. Adóelengedések ügyében utbaigazítással szolgál.

Nyilvántartásra bejelentetett:

Eladó birtok:

- 200 m. hold** Zalában, a Balaton partján, emeletes 14 szobás kastélyval, árnyas kerttel, gyönyörű kilátással. Kötöny utak, vasútállomás 10 perc. Fürdőtelepnek igen alkalmas. 1198
543 m. hold Zalában, vasútállomás a birtokon szeszgyárral, léghajóval, cementárnyakkal, iparvágány s mértékkel, legénytelep. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Zathureszky, Turje. 1598
197 m. hold pilliscsabai vonalon, fővárostól 39 km.-re, 4 község között, orvos, gyógytár Nyeregújfalun, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertésenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csűrökkel magtárakkal, 2 nagy pinczével, 5 szobás lakás üveges, zárt verandával. 455
200 m. hold sik felváltó I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő g. épületekkel. 3849
370 m. hold Sáros m. gyében, melyből 310 hold erdő, urilakással és 5 hold diszkerettel, egyes ut mentén. 3743
100 kat. hold körülí I. o. bécskai föld, 15 percznyire a vasútállomástól, jó utakkal, a Ferencz-csatornától 8 percznyire, urilak és gyümölcsösökkel. 3851
500 m. hold Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km.-re, kényelmes urilakkal. 4129
1015 kat. hold Torontálban a Tisza és vasut mentén, köves uttal, egészben avagy csakis egy körülbelül 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 4130
608 kat. hold Ermelléken, vasutól 7 kilométerre, épülő vasut helyben, 40 kat. hold dohány-nyergelével, kelő lak- és gazdasági épületekkel. 4261
Tomcsvár határában, a vasutól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal. 150 darab marhára való istállóval, nagy kukorica-góréval, eladó a birtok talaja a legjobb minőségű föld, az egész **primissima klasszsu kerli talaj,** egy a legintenzívebb művelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A vételt megkönnyíti a birtokon levő nagyobb összegű, igen olcsó és előnyös törlesztés kölcsön. 4111
280 m. hold Budapesttől fővonalon gyorsral 1/2 óra, vasútállomástól minton 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel, csinos kis parkban urilakkal, 60 m. h. erdővel. 4.56
400 m. hold J.-N.-K.-Szolnok megyében, városból 5 km. kelte gazdasági épületekkel és lakóházzal; 150 hold özi vetéssel, 230 drb rambouillet és fésűs keresztesesű törzshajójjal és 200 drb bárányval. Nagymennyiségű szőlő, takarmány és szalma. 4711
586 hold Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 20 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész major, udvar és ut. Vasútállomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel 400,000 korona. Esetleg bérbe is kivethető. 5614
384 hold szőlőnek való, egyenes felületű, vasut közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5477
1000 m. hold Főnt megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadandó. 6320
3000 m. h. Fejér megyében, kitünő talaj elegendő, szilárd anyagból épült gazd. épületekkel. 6
2488 hold, 50 hold termőgyümölcsösökkel Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfelelő számú kitünő kőből épült épületekkel. 10 szobás kastélyval, szeszgyár és finomító. Jó munkáviszonyok. Ára felszerelés nélkül 560,000 K. Amortizációs teher 200,000 K. Esetleg bérbe adó. 602

Birtokvétel:

magvételre kerestetik:

- 200 m. hold** birtok 30—40 km.-nyire a fővárostól. 455
400—500 m. holdas jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, családnak való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 7
Kisebb birtok, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasutállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8
400—1000 h. birtok, melynek nagyrésze vágható erdő. 2916
1000 holdig cserébe fővárosi, azért egy tulnyomóan erdőből álló, Főnt, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567
400 holdas birtok Abauj megye déli részén. 3378
2—300 hold birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasut közelében. 3950
200 holdas birtok urilakkal, lehetőleg Kecskeméti vidéken. 3982
10—15000 hold erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9
2000 hold elsőrendű talajú birtok, csukorrépa vidéken, vasútállomás közelében, szép kastélyval és parkkal. Bécstől legfeljebb 6 órányira. 5215
800—1200 m. hold birtok, kelte gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal. 456
2000 hold jó talajú birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasuthoz. 5216
250—300 m. hold főváros vagy vidéki nagybirtok városokhoz közel lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizációs kölcsönmel. 1214
3—400 hold egytagban legalább 5 szobás lakással, vasutól legfeljebb 1 1/2 órányira jó uton. Lehet az egész birtok erdő. 12
800—1000 holdig jó földek és épületekkel, instrukcióval. A lakóház faluban vagy város közelében legyen. 79

Bérbeadó birtok:

450 m. hold Abauj megyében 7 km. a vasutól, országtól mellett, 7 szobás udvarházzal, kelte gazdasági épületekkel. 5003

Birtokbérlet kerestetik:

180—200 m. h., amely kereskedelmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzemeltethető. 2530
800—1500 h. Erdélyben vasuthoz közel, jó urilakkal és gazdasági épületekkel. 496

Ezekon kívül nyilvántartjuk a **visszavándorlók** letelepítésére alkalmas birtokokat és **bérlőszövetkezetek** alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnek.

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket

AZ OMGE. ÜZEMOSZTALYA.

Árverési hirdetmény.

Gróf Draskovich Iván ur baranya-sellyei hitbizományi uradalmában bérbeadás következtében feleslegessé vált élő és holt leltári felszerelések folyó évi márczius hó 2-án a Baranya-Sellyén megtartandó országos vásár alkalmával nyilvános árverésen el fognak adatni.

Eladásra kerül 10 darab igásló,
7 „ könnyebb kocsiló,
1 „ hátszó; azonkívül nyitott hintók és homokfutók, igás kecskék, héres szekerek, talajmivelő eszközök, kézi eszközök, mezőgazdasági gépek stb. Az árverés a sellyei alsó majorban reggel 9 órakor kezdődik.

332

UPTON SINCLAIR A POSVÁNY

(THE JUNGLE) című híres amerikai regénye kapható a "PÁTRIA" könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A kit a kivándorlás kérdése érdekel, olvassa el a regényt. Ára 4 korona. Bérmentes küldéssel 4 kor. 20 fillér.

270/1908. szám.

Földbérleti hirdetmény.

Temes vármegye Ohaba-Forgách és Dragojest községek határában fekvő, a magyar vallásalap tulajdonához tartozó, 632⁵¹⁶/₁₀₀₀ hold kiterjedésű mezőgazdasági tagbirtok a buziasfürdői kir. közalap. gazd. főtiszttség hivatalos helyiségében 1908. évi márczius hó 19-én d. e. 11 órakor megtartandó nyilvános szóbeli árveréssel megköthető zárl. ajánlati versenytárgyaláson 1908. évi október 1-étől 1920 szeptember hó 30-ig terjedő 12 évre haszonbérbe fog adatni.

Erről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a sajátkezűleg kiállított vagy két tanu előtt aláírt és 1 kor. bélyeggel ellátott ajánlatokban a bérösszeg szám és írásban is feltüntetendő s kijelentendő az, hogy a bérleti feltételeket ismerik s azoknak magukat alávetik. Az ajánlatokhoz 1264 kor. bántpénz esatolandó akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapírban, a szóbeli árverésben résztvevők ugyanily értékű bántpénzt kötelesek az árverés megkezdése előtt letenni. Táviratban tett, későn érkezett, vagy jogérvényesen ki nem állított bérjárlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlattevők közötti szabad választói jog a vallás- és közokt. m. kir. miniszteriumnak fentartatik.

A részletes haszonbérleti versenytárgyalási feltételek a vallás- és közokt. miniszterium IX. ügyosztályban és a buziasfürdői kir. közalap. ker. főtisztsegnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

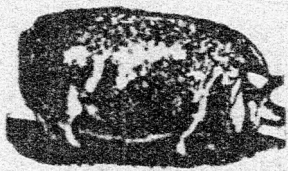
Buziasfürdő, 1908. évi február hó 10-én.

A m. kir. közalap. ker. gazd. főtiszttség.

356

Sertéseladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek sovány egy hizott állagotban

Magyar nők szakácskönyve

Saját tapasztalatai után összegyűjtötte és szerkesztette

Szopori Nagy Jolán

Ára 4 kor.

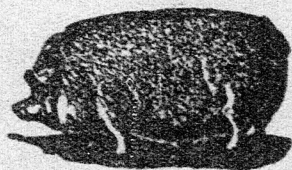
Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

URL REZSŐ

sertésbizomány snál Budapest, VIII., Birkocska-u. 12.

Telefon: 97-05 Interurbán.

Felvilágosítással készséggel szolgál.

MOST JELENT MEG!

A SERTÉSHIZLALÁS

"különös tekintettel a sertésvészre"

Tapasztalatai alapján írta Előszóval ellátta

BACKER GYÖRGY SZEMERE HUBA

Magyar Mezőgazdák Szövetsége kőbányai sertéshizláló telephelyének intézője. Ára bérmentes küldéssel 2 K10 f

Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

4432/IV. fő. szám.

Árverési hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. ménesbirtok magyar fajta gulyaállományából:

1 darab öreg tenyészbika

1 " 4 éves "

12 " 3 " "

10 " hasas és részben borjas tehén és

23 " előhasi üsző

Mezőhegyesen (Csanád megye, vasut-, posta- és táviratállomás) folyó évi márczius hó 16-án délelőtt 10 órakor, a gödöllői koronauradalom tenyészállományából pedig: 27 darab pinzgau, 2 darab intháli, 17 drb bonyhádi és 1 drb simmentháli fiatal bika folyó évi márczius hó 12-én délelőtt 10 órakor a gödöllői alsómajorban nyilvános szóbeli árverésen készpénz fizetés mellett eladásra kerül.

Az árverések alá kerülő állatok közelebbi leírását nevezett birtokok igazgatóságai kívánatra közlik.

Budapest, 1908. évi február hó 16-án.

355

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Minden gabonakereskedőnek és termelőnek nélkülözhetetlen

„ a most megjelent „

GABONAKERESKEDŐK ÉS TERMELŐK KÉZIKÖNYVE

„ Összeállította és kiadja „

SZABADOS JÓZSEF

a Hungária Egyesült Gőzmalmok Részvénytársaság tisztviselője Budapest.

„ társaság tisztviselője Budapest. „

Ezen könyv könnyen áttekinthető módon magában foglalja az összes Budapestre szóló vasuti fuvardíjtételeket, vám díjtételeket, a tőzsde és hajófuvarozási szokásoknak a gabonakereskedelem és termelésre vonatkozó szabályait és egyéb hasznos tudnivalókat.

Ára bérmentes küldéssel 3-10 K.

Megrendelésnél kérjük az összeget posta-

„ utalványon előre beküldeni. „

Megrendelhető a "PÁTRIA" részvénytárs. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

Tápláló tartalom, **eltarthatóság** és takarmánytömeg tekintetében vegyileg kiválasztott (selectionált) anyarépákról természetesen **eredeti valódi: quedlinburgi termésű**

takarmányrépamag

Mammuth, hosszú vörös, Mortham-féle óriás 18 frt.
Mammuth, hosszú, sárga, Mortham-féle óriás 22 "
Olajbogyóalakú, sárga óriás "Des Barres" 19 "
Eckendorfi, sárga javított, óriás 18 "
Oberendorfi, sárga, kerek, javított 22 "
 50 kilónként, zsákkal együtt, helyt budapesti raktárban érve. A legmagasabb csiraképeség és fajazonosságért szavatolok. 250 kiló s ezen felüli vételnél 5% engedmény.

Mindennemű gazdasági és konyhakerti magvak a legújtabban kitűnő minőségben kaphatók.

Gombás Gyula

(ezelőtt Nöthling Vilmos)

magkereskedésben

Budapest, IX., Calvin-tér 9. sz.

Telefon 102—95. Alapítatott 1880-ban.

Arjegyék készséggel rendelkezésre áll, ingyen és bérmentve. 348

CSODÁS!

A **Bonodor folyadék** a legbüzösebb árnyszekék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysúlyu 5 kg. csomag bérmentve 7-50 K.** (Elegendő 1 évre.) **1 kg. próbacsomag 2-50 K. csomagolással, szállítás nélkül.** A **Bonodor por** vízelédék azonnali szagtalanításra kitűnő szer. 5 kilós postacsomag **bérmentve 7 K.**, 1 kilós próbacsomag **2 K.** csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvéttel. Számos elismerőlevél. Vezérképviselő:

FODOR FERENCZ
 Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40 H.

Göbölbirkát

veszek bármily mennyiségűt, ajánlatokat kérek. 347

Fuchs A. Fia, Szigetvár.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Szalma

10,000 métermázsza buza- és rozsa-, 2000 mm. árpa- és zabszalma eladó. A téli szalma 300, a nyári 500 kor. 100 métermázsánként (egy waggon) waggonba rakva, a vevő ponyváival leköttve préselt állapotban. Oly reflektánsok, kik saját gőzpréssükkel préselhetnek, a téli szalmát 250 kor.-ért kaphatják waggononként.

= Nád =

1000 kévénként 240 kor. waggonba rakva, vevő ponyváival leköttve. Egy waggonba, annak nagysága szerint 1000—1300 kévé rakható be.

Az árak ab vasutállomás Székelyhid értendők az árnak előleges beküldése mellett

Gróf Stubenberg József

székelyhídi uradalmának számtartói hivatala: 241

Eladó peronoszpóra-mentes burgonya.

A mikosdi uradalom eladásra bocsátja az alanti, importált mag után termelt, kézzel válogatott burgonyafajtákat, métermázsánként 7 koronáért ab Zalabér állomás, vevő által frankó állítandó zsákokban, 1908 tavasszal szállítva, 100 kilogrammos legkisebb mennyiségben. **Professor Märker:** fehér husu, magas keményítőtartalmu, bőtermő. **Woltmann:** vörös színű, nagyon keresett faj ipari célokra. **Industrie:** sárga husu, ugy étkézési, mint ipari célra nagyon alkalmas faj. **Up to date:** igen keresett fehér husu burgonya, nagyon bőtermő, étkézési célra a bécsi piacon nagyon keresett. **Cymbal:** korán érő, sárga husu, bőtermő étkézési faj. **Ascher. P. Krüger és Weisse-Königin:** mindhárom faj ugy étkézési, mint ipari célra nagyon alkalmas. **Eigenheimer, Avenir:** Hollandi tenyésztések, korai, sárga husu; továbbá az ismert **Magyar-Kincs** fajtát, mely 1906-ban Agnellitől hozott eredeti mag termése, bőtermő, magas keményítőtartalommal, ugyszintén **Agnelli Pannóniaja**, sárga husu, korai. Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad: 213

Uradaimi Intézőség Mikosdpuszta, per Zalabér.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, IX., Köztelek.

Házfedő nádat

Körülbelül 2 m. hosszú, 50—60 cm. kör-méretű kévékben, Kéthely állomáson át-adva és waggonba rakva kévénként 10 fillérért ajánlunk. Megrendelés esetén waggononként 150 kor. előleget kérünk.

Csáki és Társai

palaczküvel- és nádfonat-gyára Kéthely, Somogy m. 357

Nagyobb uradalmi bérletet

keresek lehetőleg Nyitra, Pozsony megyékben, esetleg máshol vasut-állomás és országut közelében, lehetőleg szeszgyárral. 364

Czim a kiadóhivatalban.

Triumpf-zab

50 kilón felüli minőségű, bőven termő, vetésre nagyon ajánlható, eladó míg a készlet tart, 50 kilótól felfelé, 100 kilónként 15 korona ab Nagy-Szeben, az ősz-szeg utánvételezése mellett. 363

Ferderber Zsigmond gabona-kereskedő Nagyszeben.

Remek szép dappani

vetőmagzabot

ajánl métermázsánként 20 koronáért ab Bánffyújnyad vevő zsákjában, dr. gróf Bánffy Miklós zentelkei gazdasága. Kívánatra mintát küld Nagy Sándor intéző, Zentelke, u. p. Bánffyhu yad. 3180

1000, esetleg 1400 holdig terjedő birtokot,

kastély, gazdas. épületekkel, komoly vevőnek ajánlja vételre

Österreicher Bernát Nagykanizsán. 220/g

!!Ujdonság!!

A hazai szövetkezeti gabonaraktaarak.

Irla: Dr. Horváth János, az Országos Központi Hiteleszövetkezet aligazgatója.

Magtári rajzlapokkal.

3-ik kiadás.

Ára bérmentes küldéssel 2 korona 10 fillér.

Megrendelhető a

"PÁTRIA" r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Vétel

Keresek április elején való szállításra 400 q vetőmag burgonyát korán érő fajtát szeszgyár céljára. Szives ajánlatot Rákósy Lajos bérzetei gazdasága Bérzete Gömör-Kishont m. címre küldje. 3303

Kerestetik megvételre 6—7 q elvezhető másodosztályú dísnórsir. Eladó bőtermő tavaszi buzavetőmag, a vevő zsákjaiban q-ként 26 koronával; nemkülönben eladó eredeti Proskovetz árpa után termelt Hammarpa, vevő zsákjaiban míg a készlet tart 20 korona q-ként. Állomás Szár. Megkeresések Gazdasági Intézőség címen Nagy-Németgyháza, u. p. Buda-Bicske kérétnék. 3457

Keresek megbízóm részére jó mező-s erdőgazdasági uradalmi birtokot 8—12,000 hold körül megvételre, ajánlatokat a birtok részletes leírásával, árjelzéssel tulajdonos uraktól kérek. Petőik Bálint gazdatiszt, Rimaszombat.

Burgonyát veszek és eladok étkézési és gyári burgonyát, a vevő vagy eladó állomásról. Kérdezőkérdekek vagy ajánlatok kérétnék Pollák L burgonya exporteur, Bonyhád. 307

Birtokot keresek számomra 400—500 holdat vételre vagy 800—1000 holdat bére. Dunántúl vagy Alföldön. Jó humusz- vagy vályogtalajt, egészséges sík vagy hullámos vidéken, uralk. kerttel gazdasági épületekkel, közel vasut és várososhoz, azonnali átvételre. Ajánlatok Gerényi Péter Temesvár, Ornos-utca 10. küldendők. 3455

10,000 db gyökerez szőlő-gyökerez (európai) van szükségem és pedig 1000 db Mézesföhrre és a többi fehér és veres Chasselas fajokra. Kérem nekem ezekre kizárólag szőlőtelep-tulajdonosoknak becses ajánlatot tenni. Fuchs Miksa Pusztaközmű Szijgyártó-u. 42. Rimaszombat. 3451

Veszünk bármely vidéken parcellázásra vagy gazdálkodásra is alkalmas kisebb-nagyobb birtokokat. Ajánlatokat a birtok részletes leírásával, árának megjelölésével kizárólag a tulajdonosoktól kérünk. "Közöncium" Szijgyártó-u. 42. Rimaszombat. 3422

BIRTOK

kerestetik vételre vagy bérebe, 250—500 hektárig. Mezőgazdaság és kis erdő. Ügynekők kizárva. Ajánlatok "W. R. 883" jel alatt Mosse Rudolf, Wien, I., Seilerstätte 2. kérétnék. 361

Bérlet

Bérbe vagy munkába adok földet, szőlőt, gyümölcsfákat, lakást, Nagytényeben, 6 magyar holdat, Budapesttől circa 16 kilométernyire. Mokry Julia, Budapest, IX., Bokréta-u. 30. sz. 3454

Bérbeadó szőlő Pülszcsaba vasutállomástól 2 kilométernyire, kies völgyben, 6 hclld fajtszta szőlőm, pinczefelszereléssel együtt hosszabb időre olcsón bérbeadó. Vásárhelyi Zoltán Budapest, Sörház-u. 4. 3456

GRÓF TELEKI ARVÉD DRASSÓURADALMABAN posta **KONCZA**, kaphatók: **Magyar bikák, üszök és igásókrök, Polandkina kanok, Olasz emdeni gunarak, Pekingi gácsérok, Bronz pulykakakasok, Lámpanikáli költőgépek, Fenti baromffajok tojásai.** Permaui lenmag, Székely, putyi, prairie tengeri. **Óvári, Oberndorfi tak. répamag** Amerikai dio-, kőrös-, szil-, disz-, sorkák.

FARAGÓ ADOLF aszvasmarha-, juh- és sertés-ügynök **BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 32. sz.** Telefon 76-85. Elfogadja a tisztelt gazdaközönség megbízását **hizott, hizalni való és növendék szarvasmarhák, fejőstehenek, juhek és sertések adás-vételének közvetítésére.** Sikeres elintézés! Díjtalan felvilágosítás.

Kiválóan csontos nemes és jöfejlődésű Bonyhádi-Simmenthali keresztezésből eredő **1½-2 éves tenyészbikák** eladók. Fedeztetés kipróbálva. **Yorkshire** tenyészet. Pusztá-Forna, posta Csákvár. 9386 **Az intéző.**

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű **1-2-3 éves növendék - ökor és üszőborjakat** ugyszintén legprimább lekötni való és **jármosökreit** legjutányosabb áron ajánlanak. **Klein Testvérek** kereskedők **CZELLDÖMÖLK.** Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatók.

Somogy megyei tógazdaságaimból tenyésztésre kiválóan alkalmas **1, 2, 3 nyaras gyorsnövésű cseh ponytot** és mindennemű **tenyészhalat** ajánlok. 6941 **Dr. HIRSCH ALFRÉD** Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.

Muraközi hidegverű (nori) Igás tenyészlovak

és tenyészmenek vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezesemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szivesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak! Czimem: **Idősb Heinrich Mór** lóvásárló ügynöksége **Csáktornya (Muraköz)** Sürgönczim: **Heinrich Senior, Csáktornya.** 6780

Bonyhádi friss fejős-tehenek és tenyész-bikák jutányáron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istálló Kispesten, Üllői-ut 24. Telefon: Kispeszt 1. Levél- és sürgönczim: **Plaschner Sándor** 4748 tabénkereskedő **Bpest, Ferencc-körút 40.**

Országosan törzskönyvezett nagy fehér **Yorkshire** tenyészanyag állandóan beszerezhető **nagy-geresdi tenyészetemből.** **Idősebb állatokra előjegyzés szükséges.** **Dr. MESTERHÁZY ERNŐ** földbirtokos, **NAGYGERESD.** (Sopron megye.) 3383

Somogy megyei tógazdaságaimból tenyésztésre kiválóan alkalmas **1, 2, 3 nyaras gyorsnövésű cseh ponytot** és mindennemű **tenyészhalat** ajánlok. 6941 **Dr. HIRSCH ALFRÉD** Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.

Eladás Alkalmi zongoravétel **Bösendorfer Schweighofer Kern-Wirtl** kiváló mostorok gyártmányú 200 forinttól feljebb. **Planinók 160 ft, új zongora, vagy planinó 260 ft-tól feljebb, mindon árban.** Zongora-, csim-balonhangszalók helyben és vidékekre szakszavatott munkások által gyorsan és olcsón eszéköl-tetnek. **REMÉNYI MIHÁLY** a Magyar Kir. Zeneakadémia szülötje, **BUDAPEST, VI., Király-utca 88.** 6478

Gödöllőn közvetlen a vasut és szép árnyas liget mellett **2 bérház eladó.** Egyik ház 4 szobás, a hozzávaló összes melléképületek, parkoló zott udvar elkülönített gazdasági udvarból áll. Ugyanott a másik bérház 4 lakással, melyek évi bére 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesítés, "Ház" jelleg alatt a kiadóhivatásban nyerhető.

Eladó vetőmag! Kétféle kék- és sárga színű, minősége 52 kg. Hanna árpa q-ja 15 kor., minősége 72 kg. Nagyszemű lencse 50 kor. q-ja. Koránérő székely tengeri 20 kor. q-ja. Réty-Eresztvény állomásra szállítva a vevő számlájára. Hadnagy Gyula földbirtokos **Dálnok, Háromszék m.** 3269

Burgonyaszárítógép üzemi-üzemi változás miatt eladó. Kétféle szeszgyártáshoz alkalmas, előnyösen használandó, kétféle romliknak indult burgonya konzerválására ugyelemzési, mint takarmányozási célokra. 3274

Eladók most tavaszi szállításra 2-3 méter magas sorka akác-csemeték, 3 éves gyökérhajítás) szárazként ab. Sárosd vasútállomás 25 koronáért Esterházy László gróf jószágigazgató-ságánál Sárosd, Fejér megye. Ugyanott egy darab 4 éves, jó hágokepeségű teliver borzderes schwitz-fajta tenyészbika 500 koronáért eladó. 3349

Akáczfák, 4 évesek, átültetve, tek, gyökérduvak, 2 méter magasak, feladva 100 drb 25 korona, 1-2 évesek, csomagolva, feladva ezek 60 korona. Szabó Lajos, Apostag. 3365

A szügyi tejszövetkezet (Nógrád megye) szűke gépei s felszereléseit felosztás miatt jutányosan eladók. Tudakozódhatni teljesszámú bizottságnál Szűgy. 3394

Eladó fák Akác-csemete egy éves 10, két éves 15, három éves 20 korona ezre. Nemestéri alma, körté 40 fillér darabja. Lenczefűtök nagyság szerint. Csomagolás olcsón számítatik, v. szita szállítás ingyenes. Magyar Andor Önyöl, Győr megye. 338

Eladás

Központi telecsarnok 3 üzletisége eladó. Bővebbet Talszky, Mátraverebély. 3412

Eladó! Eredeti olasz citrommag után termelt első évi termésű kékű citrommag 15 q; vevő számláján ab beodrai vasúti állomás q-ként 20 koronáért. Megrendelések Karásonyi Andor ur beodrai uradalmi tisztartóságához kértetnek. 3467

Eladó, Mikola, Szatmár megyében lévő, közvetlen a vasúti állomás mellett elterülő, Szatmár városától kocsin ¼ órányira lévő 95 m. holdas prima, mind szántóföldből álló birtok, vetéssel, épületekkel együtt, három szobás urlakás, a lehető legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. A birtokkal együtt átadatik egy 140 m. holdas bérlet. A birtok a bérlettel együtt 4-5000 korona készpénzzel átvehető. Görgey Gábor Mikola. 3460

Nyulszapuka-magot kiváló minőségben 100 kilónkint 150 korona ajánl Berzeiler Márton, Ipolytság. 3458

Lenmag, vetésre alkalmas, kapható a szepolyi uradalomban, u. p. Bihar-Félegyháza, Bihar megye. Vevők kértetnek mint a ár tekintetében az uradalmi számtartóságához fordulni. 3468

Eladó ameddig a készlet tart, elsőrendű gyökeres fátolt, Rizling, Párisi, Portális alanyon, ezre 200 korona. Sima vevő, Rizling, ezre 8 korona. Előjegyezni lehet az érték ¼ részének beküldésével. Puteáni báró csalati gazdasága Halatoni-Ederics. 3450

Tavaszbuzát vetőmagnak 78 Ft sulyban ajánl Földes Győző gazdasága Rét-szilás, u. p. Sárosgárd. Ára q-kint vevő számláján ab Sárosgárd 27 kor. Kívánatra mintát küldünk. Továbbá ajánlunk **nemes országbi torjódó, magyar származásu, gazdasági akadémiák, gazdasági tanítótelek, kísérleti állomások által ugy hazánkban, mint külföldön kipróbált és legjobbnak bizonyulták. Ezen országbi nemes burgonya új fajok a következők: Agnelli-fele: "Magyar kincs" eredeti burgonya ára 100 kg-ként 14 kor., 50 kg-ként 8 kor. Agnelli-fele: "Pannonia" eredeti burgonya ára 100 kg-ként 16 kor., 50 kg-ként 9 kor. Agnelli-fele: "Hungaria" eredeti burgonya ára 100 kg-ként 20 kor., 50 kg-ként 11 kor. ab itt vasúti állomás. Nagyobb vételnél kedvezményes ár. Kapható létesítéjénél Agnelli József plebánosnál Csári, Nyitra m. 3499**

Hőlegmotor-szivattyu nagy vízszállítóképeséggel kb. 1½ HP, kékű állapotban olcsón eladó. Kezelése és üzemeltetése ugyanaz mint egy közönséges szobakályhánál. Ugyanott keveset használt csövek, Neptun-kályhák és türdökádák jutányosan kaphatók. **Farkas Budapest, Felső-Erdősor 12.** 3427

Eladó duppal vetőzab ab Kolozsvár 5 kg. vevő számláján. Gorbai Agoston Magyarvarkó, Kolozs m. 3425

Vetőmageladás. A baranya-szentlőrinci uradalomban eladandó fajtisza Kanadai vetőzab, 100 q megrendelésnél q-ként 17 kor., kisebb tételekben q-ként 18 kor. árban, Vaurinc takarmányépamag q-ként 60 kor. árban, Richardson-Che-waller és Oregon tavaszi árpa q-ként 20 kor. árban ab Baranya-szentlőrinc állomás, vevő számláján vagy önkötségen felszámlítandó számlákban szállítva. Megrendelések intézendők az uradalmi számtartóságához Baranyaszentlőrincze. 3426

Szepességi kárpáti fenőborovicska, valódi, legfinomabb, régi, gyógyerejű, különlegesség, egyike a legégszesebb italoknak, kékű szeggyomorj ellen, hathatós étvágygerjesztő és gyomorerosító, a vesék működésére szerfelett kedvező hatásu. Nemcsak Magyarországon és más európai államokban, hanem Amerikában is a legjobb hírnévnek örvend. Postakorsója bérmentve, utánvét mellett 9 kor. 50 fillér. **Ganovszky Gusztáv** fenőborovicska-gőzfőzetársaság **Szepesszombát.** (Szepes m.) 166

Préselt

buzaszalmát és zabszalmát szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban **Ehrenreich Béla Bajmok (Báoska).** 6808

Fiedler János lenfonógyára Komárom vesz nyers lenkórót szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt lenszalmát, tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (permaui) orosz lenmagot.

Keltetőgépek díjtalanul próbára. Keltetőgépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok száz kékű bizonyítvány és ajánlatok egész Auszria és Magyarországon, melyek bárminek díjtalanul megküldetnek. **Keltetőgépek részleltetésre.** Keltetőgépek szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. - Egyedüli készítője **G. Múcke, Reichenberg 2. szám, bei Wien.** - Ezen szakmában egyedüli gyár. 690

LEGYEK konyhából, kamrából, mérszárszékéből, istállóból, vágóhidről biztosan elűzetnek, ha a falakat **LEGY-BONODORRAL** meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. - Egy kiló elegendő 25 m²-méterre, 5 kg. leírással 6 kor. franco utánvétellel. Megrendelhető **FODOR FERENCZ NÉL** Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. Számos elismerőlevél. 287

Tavaszi vetésre ajánlok eredeti HANNA vetőárpat Kubicek Ferencz, földbirtokos, Celechovitz, Mähren. 993

Préselt

buzaszalmát és zabszalmát szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban **Ehrenreich Béla Bajmok (Báoska).** 6808

Fiedler János lenfonógyára Komárom vesz nyers lenkórót szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt lenszalmát, tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (permaui) orosz lenmagot.

Keltetőgépek díjtalanul próbára. Keltetőgépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok száz kékű bizonyítvány és ajánlatok egész Auszria és Magyarországon, melyek bárminek díjtalanul megküldetnek. **Keltetőgépek részleltetésre.** Keltetőgépek szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. - Egyedüli készítője **G. Múcke, Reichenberg 2. szám, bei Wien.** - Ezen szakmában egyedüli gyár. 690

LEGYEK konyhából, kamrából, mérszárszékéből, istállóból, vágóhidről biztosan elűzetnek, ha a falakat **LEGY-BONODORRAL** meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. - Egy kiló elegendő 25 m²-méterre, 5 kg. leírással 6 kor. franco utánvétellel. Megrendelhető **FODOR FERENCZ NÉL** Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. Számos elismerőlevél. 287

Tavaszi vetésre ajánlok eredeti HANNA vetőárpat Kubicek Ferencz, földbirtokos, Celechovitz, Mähren. 993

Eladó

vetőmagzab. A mikosdi uradalom eladásra bocsátja az alanti eredeti után-termésű vetőmagzabokat, méter-mésként 21 koronával ab Zala-bér állomás, vevő által franco állítandó zsákokban, 1908 tavasszal szállítva. **Duppai, Milton, Ligovó, Loutowitzi.** Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad: **Uradaalmi Intézőség, Mikosd-pusztá, per Zala-bér.** 207

ABUNDANCZ ZAB eladó vetőmagnak, kékű minőségű, 50 kg. hl. sulyu, bőtermő, 2 éves átlag 15 mm., Hagyfalu állomásra szállítva 20 koronáért, a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett vevő számláján. **Nagygeresden, dr. Mesterházy Ernő** földbirtokosnál, 25 mm. felüli megrendelésnél 19 korona számítottatik. Ugyanott eredeti utántermésű **Hanna árpa** 18 k-ért kapható. 3383

20 millió Akác-csemete 1 éves magoncok: -15 cm. magas, 1-2 mm. erős, 1000 db kor. 2 15-30 cm. magas, 2-3 mm. erős, 1000 db kor. 5 30-60 cm. magas, 3-5 mm. erős, 1000 db kor. 9 60-80 cm. magas, 4-7 mm. erős, 1000 db kor. 13 80-120 cm. magas, 5-10 mm. erős, 1000 db kor. 18 2 éves magoncok: -50 cm. magas, 1-3 mm. erős, 1000 db kor. 12 50-80 cm. magas, 4-8 mm. erős, 1000 db kor. 15 80-120 cm. magas, 5-12 mm. erős, 1000 db kor. 25 120-150 cm. magas, 8-15 mm. erős, 1000 db kor. 85 150-200 cm. magas, 12-18 mm. erős, 1000 db kor. 45 2-3 éves átültetett 1000 darab 15-35 korona.

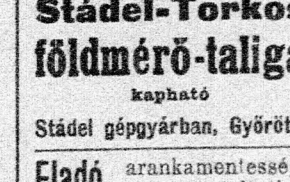
3 millió Glaediczia 1, 2 és 3 éves magoncok 1000 db 3-28 korona, 3 éves átültetett 1000 db 15-30 korona, valamint erdei csemeték, gyümölcs-, disz- és sorkák. 338 Képes árjegyzék kívánatra ingyen. **Bathány Zsigmond** gróf uradalmi intézősége **Csenedák, u. p. Ferencczak, Vas m.**

Eredeti Hanna vetőárpat ajánl **FR. VODICKA** földbirtokos, **Smritz i. d. Hanna, Mähren.** 271

Világírás a. adalomban 18 államban.

Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható **Stádel gépgyárban, Győrött.**

Eladó arankamenesség-ért szavatolt, tisztított, világos **luczernamag** mm.-ként 145 koronáért. **Veszünk** magtermelésre alkalmas bel-földi **lenmagot,** mintát és ajánlatot kér: **Gyapárosai gazdaság, u. p. Mező-Peterd, Bihar m.** 3465

A tavaszi talajelőkészítés legcélszerűbb eszköze a RUGALMAS FOGU KULTIVÁTOR

mélyjáratszabályozó - emeltyűvel.

Több ezer darab legnagyobb megalégedésre használatban.

Modern talaj- és rétművelő eszközök.

Hengerek,
boronák,
porhanyítók
elsőrendű kivitelben.

Specziális eszközök a répa-,
kukorica-műveléshez.

Laass-rendszerű többsoros kapológépek.

Bächer egyes és többvasú ekéi

utólérhetetlen minőségűek; remekül fordítanak, tökéletesen porhanyítanak minimális vonóerő-szükséglet mellett. Törhetetlen tégelyacél ekefejek, páncélcél kormánylemezek.

Olcso versenyárak és kedvező feltételek.

BACHER RUDOLF specziális eke- és talajművelő-eszközök gyára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Az „eredeti Melichar“-gyártmányu

páros sorszámú

„UNICUM DRILL“

a jelenkor legtökéletesebb sorvetőgépe.

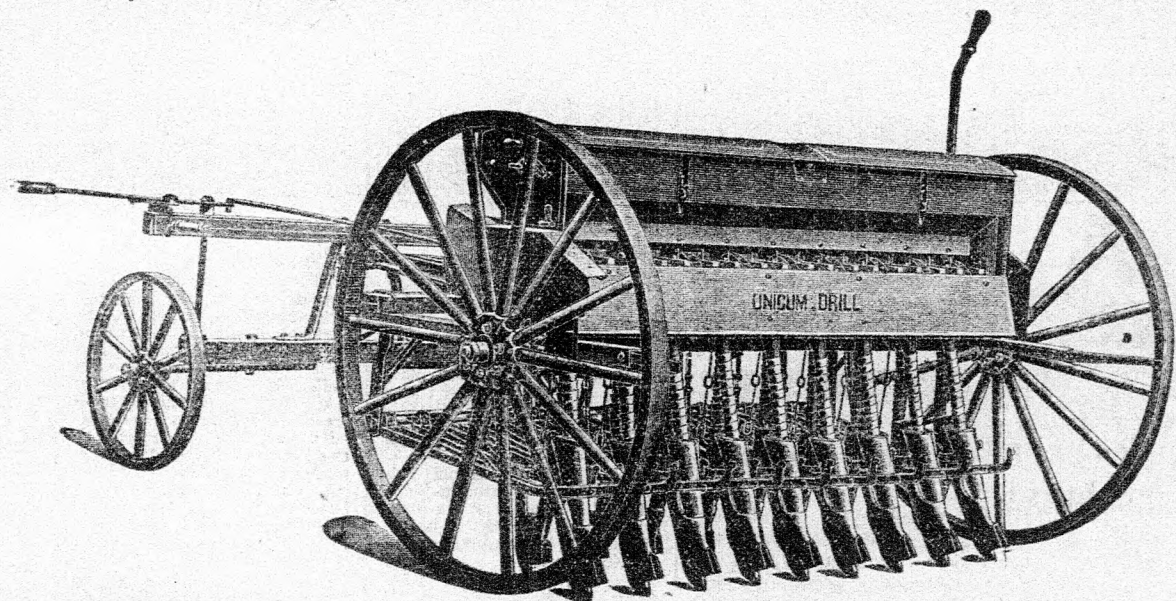
Utólérhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgynek teljesen egyforma, ideálisan tökéletes magelosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás, feltűnően csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivitel, elsőrendű anyag, bámulatosan egyszerű szerkezet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32000 db használatban. Számtalan elsőrendű kitüntetés és sok száz elismerő levél a világ minden részéből.

Ujabb specziálisítások:

Műtrágyaszórógépek és műtrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek.

Különleges répa- és kukorica-amerikai rendszerű kukorica-fészekbevetők (a Hermann-féle művelésmódhoz).

Chiliszőrök a cukorrépa fejtrágyázásához.

MELICHAR FERENCZ sorvető- és műtrágyaszóró-gépek gyára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Hirdet
minden
... den
A legk

Be
birt
K

Földbirt

Dijment

A Magyar

és Erd

IX., 1000

birtoko

ügyelmét

állást kö

helyben p

bőzöb il

gyezve.

Az állás

dijment

esetén az

zetősége

lára me

tet ajánl

az illető

selattal

sükre vo

megkül

Tisztelet

dírtoko

kat, hogy

sok betöl

trótt eg

közvet

igénybe

kedjene

A. N. Gazda

Országos

Betölt

Tisztelet

hogy az úr

lett töltve.

Szurdokp

Kevesigé

képzett

ára, ki k

teendőket

egy 600

javadalmaz

mezés, lak

Agyneműr

gondoskod

séggel bi

ánymásol

kezűleg írt

nem adats

földbirtoko

megye.

Pályázat

Györgyné

Stefánia

járó urad

segédítisz

hó 1-én úr

évi 1200 k

czimén a

sz koron

fűtés, világ

legesítés,

kötélkebe

sen betölt

Akadémiát

pályázók,

nyelvet sz

fügy vala

beszélők) f

vényiket al

küldjék be

ség, Doln

Gazdaság

korlatlalt.

Élelmisz

és másol

küldetnek

együtt küld

visznek

Visznek, H

Főgépész

mél. Káro

uradalmat

tanfolyam

pályázóul

gözeke és

csöplök, st

valamint k

közök, tov

tel és világ

szerelese

járassága

tése 1600

ménybeli

körülbelül

éves kor

konyhakert

tokkal ellá

sőbb f. é.

dők követ

főntözés

A nagybo

marczia

segédítisz

gyakorlati

ban már a

fiatalságra

nyelv tud

Uradalom

megye.

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével

hajlandó vagyok olvállalni; építgy

mélyrigolozást szőlő-telepitésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alantí címemben forduljanak.

WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

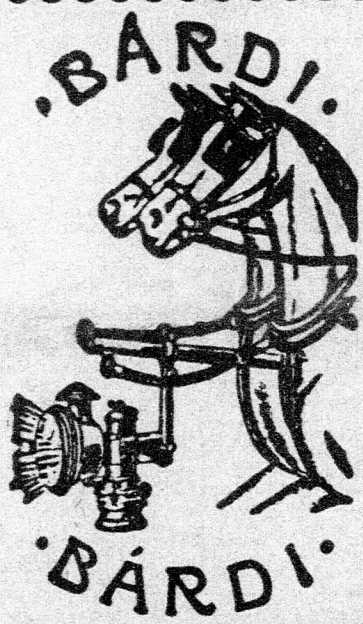
GŐZEKE

Acetylen-lámpák.
Ríjeli szántásoknál gőzekökre különösen alkalmasak, mert nap-pali fényt adnak.

Automobil-lámpák.
Kézi-, kocsi-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló-

Acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF
Budapest, VI., Mozsár-utca 9. sz.,
Fővárosi Orfeum mellett.
Telefon 4100. Sürgőnyezim: Pneumatik.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bér-mentve.

Elsőrendű

tavaszi buza vetőmag

eladó **Döry Frigyes paradicsompusztai gazdaságában, u. p. Zomba, Tolna m.**

353

Állateladás.

Dr. gróf Teleki Domokos ur ömértósága gernyeszei gazdaságában Sperker-féle törzsbika után nevelt **8 darab elsőrendű bika eladó.** Ugyanott **10 db elsőrendű jármosökör is eladatik.** Megkeresések (Gernyeszeg, posta- és vasutállomás) intézhetők alábbihoz

Pálffy Dezső, intéző.

346

Eladó Nagytelek-Varsányi gazdaságban, u. p. Hatvan, tenyésztés felhagyása folytán:

16 darab félvér csikó,

45 " montavoni üsző,

6 " " bika,

70 " " " tehén,

nagyobb rész importált. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szívesen szolgál fentnevezett gazdaság.

359

Hirdetmény.

Herzfelder Manó hazai fésűs juhászától

tenyészkosok

vannak eladók. Venni szándékozók kocsi miatt forduljanak **Herzfelder Manó gazdasági tisztartóságához,** vasut és posta **Pusztapó.**

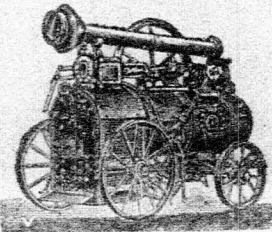

331

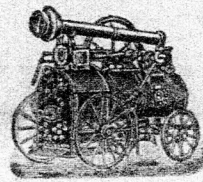
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCZI-UT 80.

A m. kir. államvasutak-gépgyára gépeinek eladása. Mindennemű gazdasági gépek.

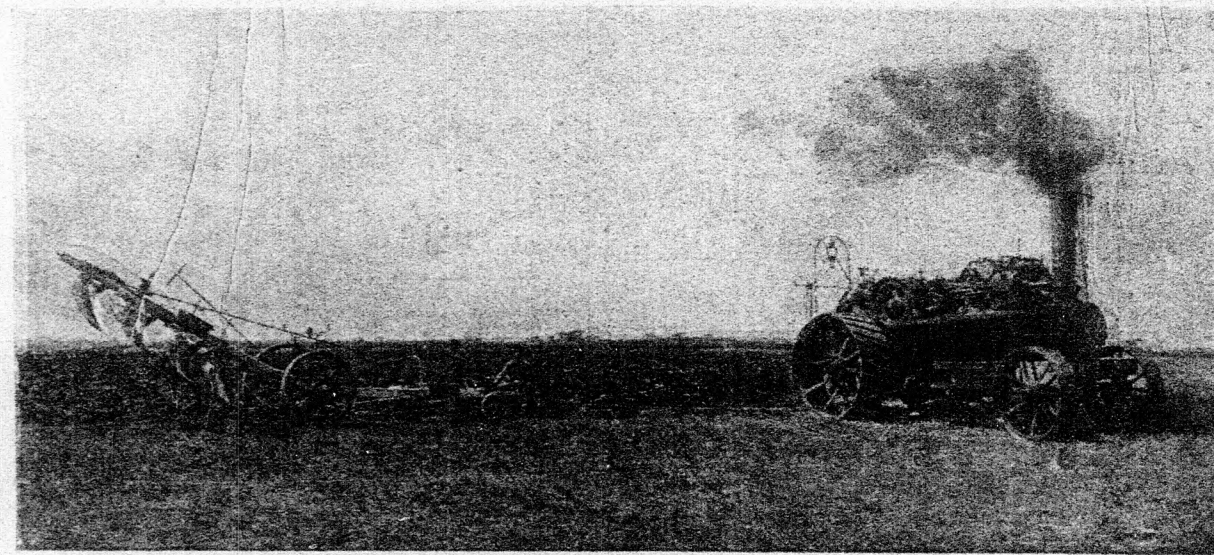
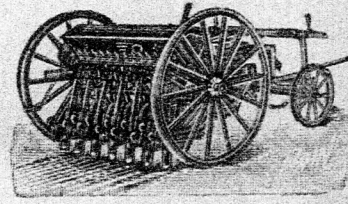
Csevelőzetek köttetének.

Jól javított csevelőzetek.

Gépjavitások elfogadhatnak.

Magyar gyártmányu
kétgéprendszerü

Gőzekéket

a legtökéletesebb kivitelben készít:

GANZ és TÁRSA

Vasöntő- és Gépgyár Részvény-Társulat
BUDAPESTEN, X., Kőbányai-ut 31. sz.

Részletes leírással és ajánlattal szívesen szolgálunk.